İşçi Sınıfının Savaş Yolunda

DURUM

durum-online.com bilgi@durum-online.com

Haber, Yorum, Bildiri Sayı: 12 / Ağustos 2020

Kim ki Masal Okumaktan Bıktı!..

Başyazı

Prototip bir Türk aydını Fatih Altaylı ve diğerleri

HAZİRAN ayı başında korona kısıtlamaları büyük ölçüde kaldırıldı. Vatandaş bunu bir yerde normal hayata geçiliyor diye algıladı.

Devamı 56. Sayfada

Aslolan insan değil, kapitalist sömürü sistemi ve Erdoğan'ın iktidarıdır

Tali hasarlar- collateral damage

Erdem ÇALIŞKAN

İNGİLİZCESİ "Collateral damage", Almancası "Kollateralschaden", Türkçesi "tali hasar" demek olan bu kavram, bir hedefe varmak için kasıtlı olmayan, ama katlanılması kaçınılmaz olan ve ortaya çıkan hasarları anlatmak için kullanılır. Daha çok askerlikte kullanılan bu kavram, bir yeri zapt etmek için "bir miktar" sivil halkın öldürülmesinin göze alınmasını veya şehrin bir kısmının tahrip edilmesini ifade eder. Tali hasar savaşta pervasızlığın adıdır. Ama bu kavram günlük yaşamda, özellikle de büyük bir proje esnasında meydana gelen yan etkiler ve hasarlar için de kullanılır.

Devamı 53. sayfada

Bu Sayıda

- *Erdoğan'a Kontrollü Bir Darbe Olanağı Vermeyelim! /* Mümin TOPRAK *(S.2)*
- *Ahmed Arif'i Ölüm Yıldönümünde Anıyoruz (S.8)*
- *Bir Darbe Girişimi Ne Kadar Gerçekçi? /* Barış ALPER *(S.9)*
- *İşçi Sınıfının Orhan Kemal'i Yaşıyor (S.17)*
- *Fridays for Future* Önder UTKU *(S.19)*
- *Nâzım Onurumuzdur! (S.21)*
- *Dizini Ensemden Çek!* Mümin TOPRAK *(S.25)*
- *Demokrasi Yürüyüşünü Destekleyelim /* TKP 1920 *(S.31)*
- *Erdoğan'ın Korkuları /* Tufan YILMAZ *(S.32)*
- *15-16 Haziran Yıldönümünde /* Açıklama TKP 1920 *(S.39)*
- *Sokaklar Canlandı /* Barış ALPER *(S.42)*
- *Erdoğan Rejimini Kuramayacak* Devrim İNANIR *(S.48)*
- *Tali Hasarlar /* Erdem ÇALIŞKAN *(S.53)*

TKP'nin 100. yılı kutlama hazırlıkları tüm coşkuyla sürüyor!

Erdoğan'a kontrollü bir darbe olanağı vermeyelim! O`nu Allah'ın bu lütfundan mahrum bırakalım!

Mümin TOPRAK

GÜNLERDEN beri başta Erdoğan olmak üzere AKP çevreleri bir darbe tehlikesi konusunu gündemde tutmaktadırlar. Anlaşılan o ki, Erdoğan ve AKP'liler kontrollü darbeye alıştılar, onun tadına vardılar. Bugünlerde yeni bir kontrollü darbeye ihtiyaçları var. Onun hazırlık yoklamasını yapmaktadırlar. Tam da korona virüsün neden olduğu ve derinleştirdiği ekonomik krizden çıkabilmek için böyle bir darbe "denemesi" onlara Allah'ın yeni bir lütfu gibi gelecektir. Muhalifler tarafından yapılan bazı soyut ve gereksiz açıklamaların üstüne bodoslamadan atlamaları bundandır. Ama bu kez onlar Allah'ın bu lütfundan mahrum olacaklardır.

Hatırlanacağı gibi 15 Temmuz'dan önce darbe söylentileri ayyuka çıkmıştı, duymayan kalmamıştı. Erdoğan ise birden ortalıktan kaybolmuş ve 15 Temmuz darbesini beklemeye başlamıştı. Fethullahçıların darbe yapmasına bile bile göz yumuyordu. *"Gelecekleri varsa görecekleri de vardır"* diyordu. Erdoğan 15 Temmuz darbesiyle faşist rejimini kurmak için eline büyük bir fırsat geçtiğini fark etti. Ve buna *"Allah'ın bir lütfu"* dedi.

Darbeyi bastırdıktan sonra Erdoğan ülkeyi yıllarca OHAL ve KHK'larla rahat bir şekilde yönetti. Darbeci Fethullahçıları yakalama adına esas hedefinde olan Türkiye demokrasi hareketinin öncülerini, HDP'lileri, Kürt Özgürlük Hareketi savunucularını, ilerici gazeteci ve aydınları, öğretim üyelerini tutuklattı, çoğunu işten attı, aç bıraktı, sürgüne gitmelerine neden oldu. Selahattin Demirtaş, Osman Kavala ve daha birçok aydın, siyasi hâlâ içerde. Yargıyı, polisi, orduyu tamamıyla ele geçirdi. Güçler ayrılığını kaldırdı. Meclisi tamamen yetkisizleştirdi. Anayasayı değiştirtip, faşizan tek adam rejimini kurdu. Astığı astık, kestiği kestik. Nefret, kin, ötekileştirici, kutuplaştırıcı bir dille toplumu düşman kamplara bölerek, Kürtlere, Suriye'ye, Libya'ya saldırıp Osmanlı yayılmacılığını ve milliyetçiliği kabartarak bugüne kadar iktidarda kalmayı başardı. Ama son gelişmeler pek iç açıcı değil. Bir darbe veya ayaklanma gibi bir çıkış onu yeniden bir rahatlatacaktır. Bunun için de bir darbe bahanesi arıyor.

Erdoğan'ın işleri ters gidiyor

Erdoğan için işler 31 Mart ve 23 Haziran 2019 Yerel Seçimleri'yle birlikte ters gitmeye başladı. Seçimleri büyük ölçüde kaybetti. Rojova'da, Başur'da, İdlib'de, Libya'daki savaşların getirdiği zamlara ve ekonomik yıkıma, kendi çevresinin talan ve yağmasına halk *"artık yeter!"* dedi. Kör itaat ve biata *"hayır"* dedi ve Erdoğan'a desteğini kesmeye başladı. Erdoğan ve AKP'nin tabanının her gün daha çok eridiği görülüyordu. Ülke ekonomisi her gün daha çok kötüye gidiyordu. Kamuoyu Erdoğan'ın sonunun yaklaştığını konuşuyordu. Bu koşullarda Erdoğan'ın bir erken seçime bile gidebileceğini düşünenler çıkıyordu.

Bu olumsuz gidişe bir de korona pandemisi eklendi. Virüs tüm dünyayı sardı. Dünya ölçüsünde üretim, ticaret, ihracat-ithalat, turizm büyük ölçüde durdu. Dünya birden kendisini bir ekonomik kriz içinde buldu. Bu krizin en çok vurduğu ülkelerden biri de ekonomisi zayıf olan Türkiye oldu. Avrupa ülkeleri ve Amerika hem işveren, hem de işçiler için

trilyon dolarlara varan yardım paketleri yaparken, Erdoğan ise ancak kendi çevresindeki özellikle inşaat patronlarını kurtarmak için 15 milyar dolarlık bir "yardım" paketi hazırladı. İşçilere, esnaf ve zanaatkârlara ise hiçbir yardım öngörülmedi. Protestolar sonunda işten çıkarılan, işsiz kalan işçiler için ayda 1170 liralık bir yardım, bir sadaka yapılacağı, esnafın ise bazı borçlarının ertelenebileceği açıklaması yapıldı. Yine en "şanslıları" 65 yaş üstü insanlardı. Koca Cumhurbaşkanı onlara birer şişe kolonya hediye etti.

İşçilerin büyük bir kısmını öldürücü virüsün bulaşma tehlikesine rağmen fabrikalarda çalıştırıldı. İşçilerin ölümü pahasına da olsa Erdoğan ekonominin çarkının durmasını istemedi. Ama tüm girişimler ekonomiyi ayakta tutmaya yetmedi. Dolar 7,25 TL'yi gördü. İhracat düştü, turizm durdu. Yabancı yatırımcılar gelmiyor, olanların da çoğu kaçıyor. Uluslararası Kredi Derecelendirme Kurumları Türkiye'nin kredi notunu sürekli düşürdüler. Mart ayı cari açık 4 milyar 923 milyon dolar oldu. Hazinede para kalmadı. Merkez Bankası döviz rezervleri eksiye indi. Korona salgını gibi bir belanın geleceği hesap edilerek Merkez Bankası'nın böylesi zor günler için ayırdığı akçesini ve İşsizlik Fonu'nda birikmiş işçilerin parasını ise Erdoğan çoktan yiyip bitirmişti. Her gün O'nun için şenlik düğündü.

Uyguladığı ekonomik politikalar nedeniyle bugün Erdoğan Türkiye'yi büyük bir ekonomik krizin içine sokmuştur. Bu yıl Türkiye'nin ödemesi gereken borç 172 milyar dolardır. Şu an ne Merkez Bankası'nda ne de Hazinede bunu karşılayacak zırnık para vardır. İhracat ve turizm gelirleri durmuş durumda, bu borç nasıl ödenecek? Maliye Bakanı damat Albayrak fıldır fıldır uluslararası alanda para arıyor. Kimse para vermiyor. ABD Merkez Bankası FED TC Merkez Bankası'nı SWAP işlemleri çerçevesine, yani Türk parası karşılığı dolar alma işlemlerine dahil etmedi. Yapılan görüşmeler çıkmaza girdi. ABD'nin koşulları ağır. S400'lerden vazgeçilirse, Kürtlerle anlaşılırsa belki Swap yolu açılabilir. Şu an tek yol İMF'ye gitmek gözüküyor. Ama İMF'nin de koşulları çok ağır. İMF'den kredi alırsan ekonominin dizginlerini İMF'ye vermek gerekiyor. Bu ise Erdoğan'ın işine gelmiyor, çünkü o zaman istediği gibi harcama yapamayacak, faizlerle oynayamayacak. Erdoğan sıkışmış durumda. Sonunda ya FED'e ya da İMF'ye teslim olacak. Kime teslim olursa olsun faturayı sonunda halk, işçi ve emekçiler ödeyecek. Onlarda ise huzursuzluk artmaktadır. Böyle bir durumda bir darbe girişimi Erdoğan için bir kurtuluştur.

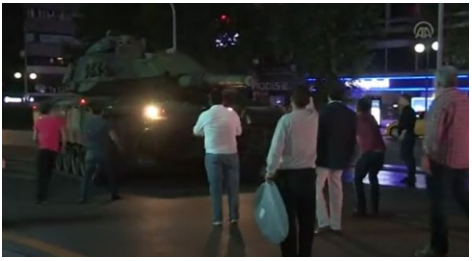

Darbe iması olabilecek gereksiz açıklamalar

Sol ve demokratik güçler için Erdoğan'ın kime teslim olacağı ikincildir. Esas sorun, Erdoğan'ın neden onlara teslim olmak zorunda kaldığı sorusudur. Neden Hazinede paranın olmadığı sorunudur. Neden Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin eridiği sorunudur. Bu paraların nereye harcandığıdır. Korona beklenmedik bir afettir. Bir afet anı için tutulan Merkez Bankası Akçesi'nin ve İşsizlik Fonu'nun nerelere harcandığını sorgulamaktır. Rojova'da ve Başur'da Kürtlere karşı savaşın, İdlib'de, Libya'da operasyonların, İŞİD'cilere ve Müslüman Kardeşlere yapılan askeri yardımların maliyetini, ekonomiye olan yükünü sorgulamak ve açıklamaktır. Her şeyden evvel, savaşsız, barışçıl, kalkınmacı, ticari dengesi açık vermeyen, halkına refah sağlayan

bir Türkiye ekonomisinin nasıl mümkün olacağını tartışmaya açmaktır. Kürtlerle ve diğer halklarla birlikte barış içinde yaşanacak demokratik bir Türkiye'nin nasıl yaratılacağını konuşmaktır. Erdoğan'ın sonunu ancak bu tartışmalar içinde yaratılacak demokratik bir güç ve ittifakın sağlayacağını ortaya koymaktır. Böylesi demokratik bir ittifakın ve hareketin yaratılması için yığınlar içinde çalışmaktır.

Tüm bu sorunlar üzerine tartışmak ve yığınlara gitmek yerine, sol ve demokratik güçler soyut bir şekilde Erdoğan'ın erken gönderilmesi tartışmasının içine girdiler. CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu'nun Erdoğan'ın bir *"erken seçimle veya bir şekilde"* gideceği sözü, Grup Başkan Vekili Özel'in *"Saray rejiminin, Saray düzeninin sonu geliyor"* ifadesi üzerine Erdoğan ve AKP'lier, CHP darbe hazırlıyor diye atladılar. Bunlara bir de Ayşenur Arslan'ın *"AK Partiye karşı silahlı ya da silahsız mücadele etmeliyiz"* sözü ile Zarakolu'nun Menderes'le Erdoğan'ın otoriterleşmesini anlatan yazısındaki *"Mâkûs kaderden kaçış yok"*, *"Erdoğan'ın Menderes travması"* gibi yapılan gereksiz tespitler eklenince AKP ve çevrelerine darbe üzerinden muhalefete iyice saldırma gerekçeleri doğdu. Onlar darbe tartışmasını alevlendirdiler.

Erdoğan ve AKP ise tam sıkışmış durumdadırlar. Uluslararası alanda döviz bulamıyor, borçları ödeyemiyor. Korona pandemisinin getirdiği ekonomik ve politik önlemler ise halkı iyice sıkıyor. Halk arasında huzursuzluk hızla artıyor. Erdoğan bu huzursuzluğun bir patlamaya dönmesinden korkuyor. Böyle bir patlama onun sonu demektir. Halk yığınlarında yükselmekte olan tansiyonu azaltmanın yolu acilen dolar bulmak veya bir darbe tehlikesinin varlığına halkı inandırmaktır. Cübbeli Ahmet Hoca bile, *"rüyamda darbenin olacağını gördüm"* diye Erdoğan'ın yardımına koştu. Yapılan soyut, anlaşılmaz açıklamalar Erdoğan ve AKP'ye bu darbe tartışması fırsatını verdi. Erdoğan'ı kısa bir dönem de olsa, en azından biraz rahatlattı, nefes aldırttı. Kendi tabanını harekete geçirdi, 15 Temmuz sonrası ülkede kurduğu "korku imparatorluğu"nun ne kadar gerçek olduğunu kamuoyuna göstermeyi, ona yeni bir gözdağı vermeyi başardı.

AKP olası bir darbeye yarattığı İŞİD'çileriyle hazırlıklı

Darbe tartışmaları nedeniyle AKP tabanında yükselen sesler, AKP'nin gelebilecek bir darbe girişimine karşı ne kadar hazırlıklı olduğunu gösterdi. AKP İstanbul İl Başkanı Şenocak CHP İl Başkanı Kaftancıoğlu'nu kastederek, *"Milletimiz buna en son yelteneni, 15 Temmuz'da Şehitler Köprüsü'nden Boğaz'a dökmüştü. Haberi olsun; Boğaz bu mevsim serin, yazın da derindir"* diyerek yaptığı tehditle bir katliamı yapabileceklerini hatırlatıyordu. AKP Kadıköy Gençlik Kolları üyesi Mehmet Emin Göç ise, Twitter hesabından önüne bir kavanoz dolusu mermi koyarak Kılıçdaroğlu'nu, Özgür Özel'i, Kaftancıoğlu'nu ve HDP'yi hedef göstererek, *"Ben has Karadenizliyim bir dolu var gö....de patlamasını istemiyorsanız adam olun! Reis'e bir şey olur yada darbe olursa hiç kuşkunuz olmasın önce sizi öldürürüm"* diye uluorta tehdit etti. Bu tehditler AKP'nin örgüt olarak Erdoğan'a karşı olacak bir halk ayaklanması sırasında muhalefetten hangi kişilerin bertaraf edeceği planının hazır olduğunu göstermektedir. Bir de yazar Sevda Noyan denen kadının anlattıkları var ki, ona bakılırsa her AKP'linin kendine göre hazır bir planı var.

Noyan Ülke TV'da katıldığı bir programda bakın ne diyor: *"15 Temmuz kursağımızda kaldı, istediklerimizi yapamadık. Boş bulunduk... Yanlış anlaşılmasın, doğru anlaşılsın; bizim aile 50 kişiyi götürür. Bu konuda çok donanımlıyız maddi ve manevi olarak. Liderimizin yanındayız ve asla yedirmeyiz bu ülkede, onu söyleyeyim. Ayaklarını denk alsınlar. Bizim sitede hâlâ 3-5 var, benim listem hazır."*

AKP çevrelerinde çok iyi tanınan dini bütün, başı örtülü bu yazar kadın "maşallah"

çok hazırlıklı. 15 Temmuz'da kursağında kalan muhalefetin, demokratik güçlerin, Kürt Özgürlük Hareketi'nin yok edilememiş olmasıdır. Yazar kadın şimdi bunu tamamlayacak, hepimizi doğrayacak ve bu konuda donanımlı ve listesinin hazır olduğunu açıkça itiraf ediyor. Yani Erdoğan'a karşı yığınlardan gelecek ciddi bir tepkide *"bu ülkede kan gövdeyi götürecek, bu ülkeyi kana bularız"* diyor.

Noyan'ın bu sözlerinin kimseye yabancı olmaması gerekir. İŞİD'çi cihatçı canavarlar Suriye'de insanları böyle "götürüyordu." Batılı gazetecilerin kafasını kesiyorlar, Ezidi Kürtleri doğruyorlardı. Bu yazar, dini bütün, başı örtülü, tam Müslüman geçinen kadının İŞİD'çilerden ne farkı var? AKP İŞİD'çilerle çalışa çalışa "maşallah" tam onlara benzeyen yeni bir nesil yetiştirmiş. Bülent Arınç bile eşini tanıdığını belirttiği bu kadının söylediklerinden korkmuş, şöyle diyor: *"Böyle bir konuşmayı yapması için insanın aklının olmaması ya da gözünü kanla birlikte nefretin bürümüş olması lazım.... Komşuları korkacak bu kadından. Ben olsam korkarım. Bu ne cani bir kadın, eline bir şey geçse kapımızı çalıp bizi kesecek diye korkarım... Bu başörtüsü nefreti doğuracak... Millet başörtüsünden nefret edecek hale gelecek. Sokakta yürürken hakaret ediliyor. Neden? Bu kadın yüzünden."* Arınç kavanozdaki mermi ile tehdit eden genç hakkında da şunu söylüyor: *"Bir başkası kavanoza mermi doldurmuş, saçlı bir adam. Çok da iyi tanıdığım bir delikanlı. Bende bir mangayı donatacak silah var diyor."* Arınç bu gelişmeleri eleştirir gözüküyor, ama onlara bu nefret ve canilik duygusunu aşılayan "Reis"e tek kelime söyleyemiyor. AKP'nin içinde komşusunu kesecek, politikacıları temizleyecek kadar gelişen bir İŞİD tehlikesinden hiç bahsetmiyor. AKP'nin artık Türkiye için büyük bir tehlike olduğunu görmek istemiyor. Ama gözüken o ki, AKP Türkiye'de *"Reisi yedirmeyiz"* adına bir iç savaşa hazırlanıyor.

Bu somut tehditler karşısında ülkenin savcısının, mahkemesinin, polisinin harekete geçmesi gerekmez mi? Hayır! Eğer ülkede tek adam rejimi varsa ve söz konusu olan tek adamsa, "Reis"se kimse kılını kıpırdatamaz. Bu ülkede yeni bir gelişmedir, yeni bir dönüm noktasıdır. Gerçi herkes bunları tahmin ediyordu denebilir. Ama bu darbe tartışmalarıyla bunlar tahminden çıkmış, gerçek olmuştur. Halka ve onun önderlerine, ilerici, demokratik güçlere karşı iktidar tarafından hadleri bildirilecek, gerekirse yok edecek hazırlanmış İŞİD anlayışında bir AKP örgütlülüğü var. Nefret, kin, ötekileştirme, kutuplaştırma artık söylemden çıkmış fiile geçmiştir. Bundan sonrası katliamdır. Tüm Türkiye'nin bu konuyu bilince çıkarıp uyanık olması gerekmektedir. Burada demokrasi güçlerine büyük görevler düşmektedir.

Demokratik ittifak tavanda değil tabanda yapılmalıdır

Gerek Kaftancıoğlu'nun, gerek Özgür Özel'in, gerek Ayşenur Arslan'ın ve Zarakoğlu'nun söyledikleri, sol ve demokratik güçlerin Erdoğan'la mücadeledeki çaresizliklerinin ifadeleridir. Bu çaresizlik yığınları harekete geçirememektir. Bunun en tipik şekilde ifadesi Kaftancıoğlu'nun sözleridir. Kaftancıoğlu Erdoğan'ın bir "erken seçimle veya bir şekilde" gideceğini söylüyor. "Bir şekilde" ne demektir? Kötü niyetliler buradan kaçınılmaz olarak darbe suçlamasını çıkarırlar. Oysa Kaftancıoğlu'nun burada demek

istediği şey, büyük bir ihtimalle ekonomik sıkıntılardan dolayı yığınlardaki huzursuzluktur, olası bir patlamadır. Patlamanın büyüklüğüne göre böyle bir durumda Erdoğan iyi manevra yapamazsa gitmek zorunda kalabilir. Yerine Damat mı, Soylu mu veya bir başkası mı gelir, kendi işleridir. Yığınlardaki güçlü bir patlama her zaman köklü birdeğişikliğe yol açmaz. Ne zaman yol açar? Eğer demokratik güçler tabanda, yığınlar içinde güçlü bir örgütlülüğe sahipse! İşte bugün olmayan budur. Demokratik güçlerin yığınlarla sıkı bağları bulunmamaktadır. Yığınları sokaklara dökecek durumda değillerdir. Eğer Kaftancıoğlu yığınları sokaklara çağırsa böyle değil başka türlü konuşurdu.

Yığınlarla bağ olmadığı sürece "erken seçim" veya başka "bir şekil" konusunda ancak laf ebeliği yapılır durur. Erdoğan da bunlarla kolayca yığınları manipüle eder durur. Erdoğan kendi kaybedeceğini bile bile neden bir erken seçime gitsin? Erken seçim talebinin toplumda "laf"dan başka bir karşılığı var mı? Erdoğan kendi kazanacağından eminse, zaten iktidarda, neden bir seçime gitsin? Onu bir erken seçime gitmeye zorlayacak olan yığınlardan gelecek ciddi, örgütlü çıkışlar, sokak eylemleri olabilir. Böyle bir durumda Erdoğan yığınların başkaldırısını ya kontrollü bir darbeyle ya da İŞİD vari bir terörle bastırmağa kalkacaktır. Başarısı demokratik güçlerin yığınlar içindeki örgütlülüğüne bağlıdır. Örgütlülük zayıfsa Erdoğan kazanır. Örgütlülük güçlü, direniş büyükse o zaman Erdoğan şapkasını alıp gitmek zorunda kalır.

Maalesef bugün böyle bir örgütlülük yok, böyle bir düşünce de yok. 31 Mart, özellikle 23 Haziran 2019 seçimlerinde elde edilen başarı böyle bir yığın örgütlülüğü için değerlendirilemedi. Burada yalnız CHP değil, ondan daha çok HDP'nin ve diğer demokratik güçlerin büyük hata ve eksikliği vardır. Hepsinin gözü tavandaki Millet İttifakı'na takılıp kaldı. Kimse tabana bakmadı. Seçim kampanyaları sırasında kurulan ilişkiler kalıcı bir eylem birliklerine dönüştürülemedi. Burada en önemli nedenlerden biri Marksçı-Leninci ilkelere bağlı Türkiye Komünist Partisi TKP'nin zayıflığıdır. TKP yığınlar arasındaki çalışmalarda diğerlerini çeken güçtür, motordur. Onun eksik olduğu veya dışlandığı bir demokratik hareket öksüz ve yetimdir, başarısızlığa mahkûmdur.

Tavanda kurulan ittifak, Millet İttifak'ı demokrasi için bir ittifak değildir. O daha çok seçim amaçlı bir anlaşmadır. Anlaşmaya giren partiye Meclis'te temsil edilme olanağı sağlamak, seçimlerde Erdoğan'ı yenmek ve yeniden parlamenter sisteme dönmektir. Onların Türkiye'yi demokratikleştirmek, Kürt sorununu barışçıl bir yoldan çözmek, orduyu Rojova'dan, Başur'dan, İdlib'ten, Libya'dan çekmek, ülkenin ekonomik kalkınmasını sağlamak diye bir sorunları yoktur. Hatta bu konularda Erdoğan'la aralarında çok büyük bir fark da yoktur. Onlar genellikle Erdoğan'ın yayılmacı saldırgan politikalarının arkasında ve ordunun yanında olmuşlardır. Onun için İYİ Parti Başkanı Akşener rahatlıkla *"HDP eşittir PKK"* veya *"HDP'nin yeri PKK'nın yanıdır"* diyebilir, çünkü onun görüşü bu-

dur ve tabiatı, mayası gereği o Kürt Özgürlük Hareketi'ne düşmandır. Onlar için HDP ile birlikte olmak maddenin tabiatına aykırıdır. Bu nedenle onlar Millet İttifakı'nda HDP'nin olmasını asla istemezler. Akşener önerdiği "memleket masası"nda HDP'yi asla düşünmez ve Kılıçdaroğlu da Akşener'e HDP'siz "memleket masası" olmaz demez. Bunu demeleri için, onların hem CHP, hem İYİ Parti ve hem MHP-AKP'nin Kürt sorununun demokratik, barışçıl çözümünü kabul etmiş olmaları gerekir ki, bu onların savunduğu Cumhuriyet'in kuruluş felsefesine, ülkesi ve milletiyle bölünmez devlet anlayışına aykırıdır. Hatta Akşener ve Kılıçdaroğlu MHP ve AKP'nin HDP'yi kapatma, Meclisten atma, HDP'li belediyelere kayyım atama operasyonlarına genellikle ses çıkarmazlar, bunu antidemokratik bir uygulama olarak görmek istemezler. Erdoğan'ın hışmına uğramamak için HDP ile birlikte gözükmek korkarlar.

Ama onlar utanmadan HDP'nin Millet İttifakı'nı desteklemesini isterler Çünkü HDP'nin oyuna ihtiyaçları vardır. HDP de "yüreğine taş basıp" onlara oy verir. Zira bu oylar onlara değil, Erdoğan'ı yenmek için verilmiş oylardır. Erdoğan'ın yenilmesi demek HDP ve demokrasi güçlerine tabanda daha rahat çalışma olanağının açılması demektir. Bu ise büyük bir kazanımdır. Sırf bunun için Millet İttifak'ı desteklenmektedir ve bu yanlış değildir. Doğru olmayan HDP'nin ve demokrasi güçlerinin Millet İttifak'ından bu desteğin tescil edilmesini istemeleridir. Oysa HDP ve demokratik güçler verilen oyların hedefi bellidir deyip, esas görevlerinin tabanda, yığınlar arasında iğneyle kuyu kazar gibi çalışmayı hızlandırıp değişik şekil ve biçimlerde eylem birlikleri, ittifaklar oluşturup yığınları örgütlemek, harekete geçirmek olduğunu görmeleridir. Tabanda bu başarıldıkça, bunun etkisi tavanda da görülecektir. Asıl olan tabanda örgütlenmek ve hareketlenmektir. Erdoğan'ın sonunun getirecek olan ve Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü açacak olan bu çalışmalardır, verilen demeç ve açıklamalar, gereksiz darbe tartışmaları değildir. Bu darbe tartışmaları içinde Erdoğan yeni yeni sivil darbeler hazırlamakta ve yapmaktadır. Son olarak Baroların ve Odaların yapısını değiş-tirmeye kalktı. Böylece onları demokrasi mücadelesinin bir dayanağı olmaktan çıkarmayı, kendi amaçları için kendi kontrolü altına almayı planlamaktadır. Böylece Erdoğan kendi kontrolünde olmayan tek bir kurum ve kuruluşu dışarıda bırakmış olmuyor. Onun bu gidişi ancak yığın hareketliliği ile durdurulabilir. Korona pandemisi demokrasi mücadelesini, yığın hareketliliğini çok gerilere attı. Demokrasi güçlerinin ses çıkarması çok zorlaştı. Ama zoru başarmak da bizlerin işi olmalıdır, denenecek ve bulunacak daha çok demokratik yollar vardır.

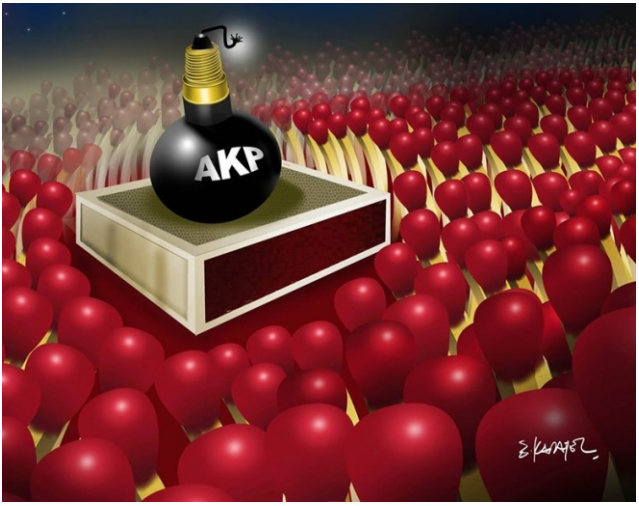

Tüm yolları deneyelim, Erdoğan'ın Baro ve Odalardaki darbesini önleyelim. Boş yere darbe tartışmaları yapmayalım.

“Bir Nâzım sarhoşuyum. Ezbere canımı verebilirim.”

(Ahmed Arif)

23 Nisan 1927'de Diyarbakır'da dünyaya gelen Ahmed Arif, 2 Haziran 1991 yılında yaşamını yitirdi. Örnek aldığı Nâzım'ın şairliğinin açtığı yolda yürüyen Arif'in, bunun yanı sıra TKP ile yoldaşlık ilişkisi olmuş, 1950 tevkifatlarında parti üyeliği iddiasıyla yargılanarak 2 yıl hapse mahkûm olmuştur.

Şiirlerinde beslendiği Kürdistan coğrafyasının boyun eğmeyen asi dağlarını, ovalarını acı bir ağıt gibi dile getiren, Kürdistan halkının, insanların acısını, coşkusunu, elemini derin bir öfkeyle insan sevgi seliyle yoğuran, Nâzım gibi umut kokan, bugüne taşınan ölmez eseri 'Hasretinden Prangalar Eskittim' ile yine bugün hem Kürdistan coğrafyasında, hem de kentlere taşınan Kürdistan halkının ve ezilen halkların, işçilerin, emekçilerin, yoksulların haykırışında, feryadında sıcacık yaşıyor Ahmed Arif.

Ahmed Arif, hem kavgamızın şairi olarak, hem de Cumhuriyet kurulduğundan beri inkâr edilen Kürt Halkının özgür, eşit, demokratik, özerk yapılanma mücadelemizde yaşıyor.

Ahmed Arif'i sevgi ve saygıyla anıyoruz.

ANADOLU

Beşikler vermişim Nuh'a
Salıncaklar, hamaklar,
Havva Ana'n dünkü çocuk
sayılır,
Anadoluyum ben,
Tanıyor musun?

Utanırım,
Utanırım fukaralıktan,
Ele, güne karşı çıplak...
Üşür fidelerim,
Harmanım kesat.
Kardeşliğin, çalışmanın,
Beraberliğin,
Atom güllerinin katmer açtığı,
Şairlerin, bilginlerin
dünyalarında,
Kalmışım bir başıma,
Bir başıma ve uzak.
Biliyor musun?

Binlerce yıl sağılmışım,
Korkunç atlılarıyla
parçalamışlar
Nazlı, seher-sabah uykularımı
Hükümdarlar, saldırganlar,
haydutlar,
Haraç salmışlar üstüme.
Ne İskender takmışım,
Ne şah ne sultan
Göçüp gitmişler, gölgesiz!
Selam etmişim dostuma
Ve dayatmışım...
Görüyor musun?

Nasıl severim bir bilsen.
Köroğlu'yu,
Karayılanı,
Meçhul Askeri...
Sonra Pir Sultanı ve Bedrettini.
Sonra kalem yazmaz,
Bir nice sevda...
Bir bilsen,
Onlar beni nasıl severdi.
Bir bilsen, Urfa'da kurşun atanı
Minareden, barikattan,
Selvi dalından,
Ölüme nasıl gülerdi.
Bilmeni mutlak isterim,
Duyuyor musun?

Öyle yıkma kendini,
Öyle mahzun, öyle garip...
Nerede olursan ol,
İçerde, dışarda, derste, sırada,
Yürü üstüne - üstüne,
Tükür yüzüne celladın,
Fırsatçının, fesatçının,
hayının...
Dayan kitap ile
Dayan iş ile.
Tırnak ile, diş ile,
Umut ile, sevda ile, düş ile
Dayan rüsva etme beni.

Gör, nasıl yeniden yaratılırım,
Namuslu, genç ellerinle.
Kızlarım,
Oğullarım var gelecekte,
Herbiri vazgeçilmez cihan
parçası.
Kaç bin yıllık hasretimin
koncası,
Gözlerinden,
Gözlerinden öperim,
Bir umudum sende,

Anlıyor musun?

Erdoğan Türkiyesi'nde bir darbe girişimi ne kadar gerçekçi?

Barış ALPER

ERDOĞAN'ın bir "erken seçimle"mi veya başka "bir şekilde"mi gideceği konusunda, CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu ve Meclis Grup Başkanvekili Özel ile gazeteci Ayşenur Arslan ve Zarakolu'nun yazı ve konuşmalarıyla alevlenen darbe tartışmaları Türkiye'nin nasıl bir barut fıçısına dönmüş olduğunu gösterdi. AKP'lilerin içine girdikleri ekonomik ve politik bunalımdan 15 Temmuz'da olduğu gibi kontrollü bir darbeyle çıkmak istedikleri, 15 Temmuz'da "kursaklarında kalan" demokratik güçleri ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni "halletme" işini şimdi onları "Boğaz'ın soğuk sularına" dökerek, kurşunlayarak, keserek ve tecavüz ederek halletmeye hazırlıklı oldukları ortaya çıktı. Söylenen sözler insanların tüylerini ürpertti. *"Nasıl bir ülkede yaşıyoruz?"* sorusunu sordurttu. Birçokları *"Türkiye'de darbe dönemi kapanmıştır"* dese de, *"bu ülkede hiçbir şey belli olmaz, aman kimse bir darbe girişimine kalkışmasın, ülkede kan gövdeyi götürecek"* demeye başladı. Erdoğan'ın kontrollü bir darbe örgütleyebileceğinden endişelenenlerin sayısı hiç de az değildir. Herkes darbeye karşı çıkıyor.

Burjuva demokrasilerinde darbe bir yasallık mı?

Bu tartışmalarda darbeye karşı gelenlerden biri de, Türkiyeli sol ve demokratik güçler. Bunlardan bazıları iradeci bir biçimde kesin bir darbe karşıtlığı sergilediler. Bunda haklıydılar da. Çünkü Türkiye'deki tüm darbelerin acısını çeken, en çok mağduru olan sol ve demokratik güçler olmuştur. Bunun için onların darbeye karşı gelmeleri çok doğaldır. Ama *"darbeye karşıyız, Türkiye'nin demokratik gelişmesi hep darbelerle önlenmiş"* derken, darbenin Türkiye gibi otoriter ülkelerde ortaya çıkan bir olgu olduğu, demokrasilerde ise olamayacağı gibi bir görüş savunulmakta, bir yere kadar burjuva demokrasileri mutlaklaştırılmaktadır. Oysa emperyalizm çağında burjuva demokrasilerinde darbe bir yasallık, siyasi, sosyal veya ekonomik olarak ortaya çıkan tıkanıklığı aşmanın bir yoludur. Bir sömürü ve baskı düzeni olan burjuva toplumları sürekli buhranlar ve çelişkilerle doludur. Emperyalizmle birlikte bu buhran ve çelişkiler bazen öyle bir boyut kazanır ki, bir asker veya sivil müdahaleyi, bir darbeyi kaçınılmaz kılar. Darbe bizim isteklerimizden bağımsız olarak burjuva toplumlarında bir realitedir ve koşullar oluştuğunda kaçınılmaz olur.

Darbeler askeri olur, sivil olur, sıkıyönetimle olur, OHAL'le olur, seçimle olur, seçimsiz olur, parlamento içinde olur, dışında olur, dış etkenli olur, dış etkensiz olur; genellikle darbe denince askeri müdahale anlaşılır, ama sivil darbeler de vardır. En tehlikeli darbe de faşist iktidar darbeleridir. Reel sosyalizm dönemi ve sosyalist Küba'nın bölgedeki yarattığı etki bir yana bırakılırsa, darbeler genellikle gericidir, kar-

şı devrim karakterlidir, yığınlarda gelişen tepkileri, devrimci yükselişi boğmak, en gerici güçlerin egemenliğini korumak içindir. Darbeyle parlamenter sistem ya tamamen kesintiye ya da büyük kısıtlamaya uğrar. Tekrar seçimli parlamenter sistemine dönmek uzun zaman alır.

Eğer işçi ve emekçi yığınlarında, demokrasi güçlerinde, halk arasında devrimci yükseliş başarıyla sonuçlanır ve iktidar bir sınıftan diğer sınıfa, gerici sınıftan işçi sınıfı ve emekçilere, demokratik güçlere geçerse, o zaman buna devrim denir. Yok, iktidar gerici sınıfın bir kliğinden diğerine geçerse veya asker yada sivil bir klik en gerici burjuvazi adına iktidara el koyarsa, buna da darbe denir. Bunun sonunda işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin hareketi boğulur. Ülkede "istikrar" en radikal bir şekilde ordunun veya sivil bir gücün müdahalesiyle yeniden tesis edilmiş olur. Parlamento oyunları veya seçim rafa kaldırılır.

İlerici ve demokratik güçler darbelere "kökten" karşı olsalar da, darbelerin burjuva demokrasilerinde olabileceğini, bunun bir yönetim biçimi ve aracı olduğunu göz ardı etmemelidirler. Bu araç burjuva demokrasisinin gelişmişliğine göre ülkeden ülkeye farklılıklar gösterir. Burjuva demokrasisinin gelişmiş olduğu Avrupa ülkelerindeki darbeler Türkiye ve Latin Amerika gibi ülkelerdeki darbelerden şeklen farklıdır, ama öz olarak aynıdır. Hepsinde amaç en gerici büyük burjuva kesimlerinin egemenliğini bir darbe hükümetiyle garanti altına almaktır. Batı Avrupa'da egemen olan tekelci büyük burjuvazidir. O tüm kurumlara, parlamentoya, yargıya, hükümete, basına hem personel hem zihniyet açısından hükmeder. Hükümetler tekelci burjuvazinin emrindedir. Eğer hükümet tekelci burjuvazinin çıkarlarını ofansif bir şekilde savunamaz ve önlemlerin gerekliliğini halk yığınlarına anlatıp onları ikna edemez veya halk yığınlarında kabaran hoşnutsuzluğu yönetemez duruma düşerse, hemen o hükümet ya parlamentoda güven oyu ile, veya bir erken seçimle düşürülür veya değiştirilir, halk yığınları rahatlatılır. Yok, halk yığınlarından gelen tepki büyükse, o zaman polis, jandarma ve sağ faşist güçler harekete geçirilir. Buna bir örnek İtalya'da 70'li yıllarda Komünistlerle Hıristiyan Demokratların "tarihi kompromi" yapılmasını isteyen Başbakan Aldo Moro'nun öldürülmesidir,

ASSASSINATO DALLE BRIGATE ROSSE E LASCIATO SU UN AUTO NEL CENTRO DI ROMA

Il delitto Moro

È MORTO PERCHÉ QUESTA REPUBBLICA VIVA

La volontà popolare: «Prendetelo»

Gladyo'nun harekete geçmesidir. Kapitalin güçlü, halk yığınlarını manipüle edecek araçların çok olduğu Batı ülkelerinde şu an askeri bir müdahaleye gerek görülmemektedir. Ama ilerisi için onların hazırlıkları vardır. Bugün hemen hemen tüm Batı ülkelerinde rejim tehlikeye girdiği an yürürlüğe girecek OHAL yasaları bulunmaktadır. (Almanya'da bunların adı 'Notstandsgesetze'dir). Ayrıca zor günler için el altında tutulan silahlı faşist güçler de vardır. Şu an tekelci burjuvazi tüm ülkeye hâkim olduğu ve her şey parlamentoda halledildiği için bu gibi yasa ve güçlerden söz edilmez. Ama bunlar bir müdahale için her an hazırda bekletilir. Polisin ve bu güçlerin yetersiz kaldıkları durumda ordunun olaylara müdahalesini öngören yasa ve anlayışlar da vardır. Sonra bunlar devreye sokulur. Unutulmamalı ki, CIA İtalya'da komünistlerin güçlü olduğu 70'li yıllarda bir askeri darbeyi bile göze almıştı. En gelişmiş burjuva demokrasileri bile darbe karşıtı değildir, darbeyi içinde taşıyan sistemlerdir.

Latin Amerika'da darbeler

Türkiye ve Latin Amerika gibi ülkelerde ise durum Avrupa'dan farklıdır. Hele Türkiye'de durum tamamıyla farklıdır. Latin Amerika ülkeleri ABD'nin arka bahçesi duru-

mundadırlar ve darbeler genellikle içte ABD'ye karşı halk hareketliliğini, halkın dinamiklerini, özellikle de Küba'nın etkilerini bastırmak için ABD patentlidir, hepsinin altında ABD müdahalesi vardır. ABD Latin Amerika'da kendi çıkarına karşı, ama halk yararına olan her gelişmeyi bastırmayı kendine hak sayar. Bolivya'da Morales'i devirten ABD'dir. Venezuela'da, korona pandemisine rağmen Maduro'ya karşı darbe örgütleyen, onu devirmeye çalışan ABD'dir. Hem Bolivya'da hem Venezuela'daki halk yanlısı hükümetlerin ülkelerinin yeraltı zenginliklerine sahip çıkmaları ABD'nin işine gelmedi. Bolivya'da Morales akülerde kullanılan lityum madenini, Venezuela'da Maduro petrol ve gaz yataklarını millileştirdi. ABD bu iki ülkenin ve Küba'nın diğer Latin Amerika ülkelerine örnek olacağından kaygılanmakta ve bu ülkelerde darbe için her yola başvurmaktadır. Küba'da bir darbe için yıllardan beri uğraşmaktadır. Ama nafile!

Afrika'daki darbelerin de büyük bir kısmında Fransa'nın parmağı vardır. Kuzey ve Orta Afrika ülkeleri Fransa'nın arka bahçesi konumundadır. Fransa bu ülkelerin merkez bankalarını, paralarını kontrol eden ülkedir. Eğer bir ülke Fransa'nın mali kontrolünden çıkmak isterse, gece yarısı Fransız lejyonerleri ordadır, sabaha darbe tamamdır. Geri kalmış veya kapitalist yolda az gelişmiş ülkelerin hepsindeki darbelerin altında mutlak bir Batı ülkesinin dolaylı veya dolaysız rolü bulunur ve çıkarı söz konusudur. Son örneklerden biri Mısır'daki darbedir. Erdoğan'ın İslamcı niyetlerini okuyan ve Mısır'ın Batı karşıtı İhvan'ın bir üssü haline geldiğini gören ABD ve AB hemen bir gecede seçilmiş Cumhurbaşkanı Mursi'ye karşı orduya, Sisi'ye darbe yaptırttılar. Şimdi Mısır "güvenli" bir şekilde Batının yanında, onun kontrolü altındadır. Unutulmamalı ki bunların hepsi bir diktatöre karşı "demokrasi" ve "insan hakları" adına yapılır, Batı hemen demokrasi havarisi kesilir.

Türkiye'de 10 yılda bir darbe

Türkiye'de darbelerin genel olarak Latin Amerika'daki darbelere benzer yanları olsa da onlardan farklı çok yanları vardır. Türkiye son 60 yılda en çok darbenin olduğu ve hâlâ yaşandığı bir ülkedir. Bu Türkiye'nin politik, sosyal, ekonomik istikrar bakımdan çok istikrarlı, oturmamış bir ülke olduğunu gösterir. "İlk" darbenin olduğu 1960 yılından bu yana, hemen hemen her 10 senede bir şu veya bu şekilde bir darbe veya darbe girişimi olmuştur. *"Bu kadar çok ve sık darbe olmasının, istikrarsızlığın sebebi nedir, yalnız ABD'nin çıkarları mıdır, yoksa başka sebepler var mıdır?"* diye sormak gerekiyor. Şüphesiz Türkiye'de de bütün darbelerin altında ABD ve NATO vardır. Çıkarları tehlikeye girince ABD ve NATO bir darbe için orduyu harekete geçirir. ABD ve NATO'nun izni olmadan ordu Türkiye'de darbe yapamaz. 12 Eylül darbesinin iznini Şahinkaya 11 Eylül'de ABD'den getirmiştir. ABD'nin de *"Our boys have done it!"* (bizim delikanlılar onu başardılar) demesi boşuna değildir. (Paul Henze'nin sözü)

Türkiye'de darbelerin altında ABD ve NATO vardır, ama NATO ve ABD Türkiye'deki darbelerin tek sebebi değildir, esas sebebi ise hiç değildir. Hatta ABD ve NATO darbe için orduyu harekete geçirmeden önce Türkiye'nin içine girdiği bunalımdan parlamenter yoldan çıkması için bekler. Bunalım

parlamento içinde çözülmez ve NATO'nun, ABD'nin çıkarlarını tehdit eden bir boyut kazanırsa, o zaman ABD ve NATO darbe için kolları sıvar. Darbelerin Amerikan patentli olması, Türk aydınının genellikle darbelerin derinlemesine, etraflıca bir analiz yapmasını da engellemiştir. Bir darbeden sonra ABD ve NATO'yu haklı olarak suçlayarak hep işin kolayına kaçılmıştır.

Türkiye'de darbeler yapısaldır

Türkiye'de her 10 senede bir olan darbelerin esas sebebi yapısaldır, Cumhuriyet'in kuruluşundan miras kalan ulusal, dinsel ve sınıfsal sorunlardır, çelişkilerdir, ekonomik geri kalmışlık ve bunalımlardır. ABD bile Türkiye'de darbe yaptıracağı zaman bu çelişkileri kullanır. Türkiye toplumunun yapısındaki bu sorunlar çözülmeden darbe tehlikesi ve tehdidi ortadan kalkmaz. Türkiye maalesef bu yapısal sorunları ele alacak, tartışacak, çözümleyecek bir birikime, yaklaşıma, zihniyete sahip değildir. Çünkü Cumhuriyet bu çelişkiler üzerine kurulmuştur. Onun için darbeler de "kaderimiz" olmuştur.

Türkiye ulusal olarak parçalı bir ülkedir. Demokratik bir yaklaşımla farklı halklardan oluşan "ulusal bir birlik" sağlayamamıştır. Zorla yapay bir Türk ulusu yaratma yoluna gidilmiştir. İnkâr, imha ve asimilasyon "ulusal birlik"i imkânsız hale getirmiştir. Darbelerin altında başta Kürt ulusal hareketi olmak üzere gelişen ulusal hareketleri boğma, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez üniter yapısını koruma anlayışı vardır. Üniter yapıya dokunulunca orduya darbe yapma hakkı doğmaktadır. Bu dün de, bugün de böyle. Dün sıkıyönetimlerle yapılan darbeler, bugün kayyım ve askeri operasyonlarla yapılmaktadır. Geçmişte Türkiye'de sıkıyönetimlerin Diyarbakır ve İstanbul'da aynı anda ilan edilmesi boşuna değildir. Bilinmeli ki, şu an Diyarbakır'a atanan kayyım İstanbul'a da bir tehdittir.

Dinsel olarak Türkiye çok inançlı, çok kültürlü bir topluma sahiptir. Ama topluma esas olarak iki dinsel anlayış hâkimdir: Sünni-Vahabi İslam anlayışıyla laik, Hanefi ve Alevi anlayış. Bu iki anlayış Cumhuriyet'in kuruluşundan beri kavga içindedirler. Cumhuriyet'le birlikte Sünni Vahabi anlayış iktidarı kaybetmiş, laik kesimler iktidarı almıştır. Ama Sünni İslam toplumda çoğunluktadır. Laik İslam toplumda azınlıktadır, Türkiye'de halkın %65'i sağ, Sünni İslam'ın yanındadır. Ancak %35'i laik İslami görüşlere sahiptir. 1950'ye kadar bu Laik İslam, Kemalist kesim ordudan aldığı güçle iktidarda kalmıştır. Ordu onun azınlığını dengeleyen dayanağı, gücü olmuştur.

1950'de Demokrat Parti, DP ile birlikte sivil iktidar Sünni kesime geçmiştir. Laik Kemalist Parti CHP muhalefettedir, ama silahlı güç laik kesimin temsilcisi ve laikliğin savunucusu ve koruyucusu olan ordu muhalefetin yanındadır. Bu çelişkili durum Türkiye'nin temel sorunlarından biridir. Bu durum orduya sivil iktidara müdahale etme, hükümeti laik çizgide tutma, laiklikten uzaklaşan hükümete darbe yapma "hakkı" vermektedir. Bu ise açık bir şekilde askeri vesayet rejimi demekti. 1950'den beri tüm hükümetler ve toplum askerin darbe tehdidi altında bulunmaktadır. 1950'den beri sağ, İslami kesimler ele geçirdikleri iktidarı toplumu daha çok İslamlaştırmak, vahabileştirmek ve laiklikten uzaklaştırmak için kullandılar. Bu durum laik çevrelerle, özellikle kendisini laik Cumhuriyet'in koruyucusu ve kollayıcısı olarak gören ordu ve Kemalistlerle İslami kesim ve hükümet arasındaki çelişkileri her gün daha da çok keskinleştirdi. Artık görüldü ki, seçimle İslami güçlere dayanan hükümeti iktidardan indirmek, bir iktidar değişikliği sağlamak çok zordur. Bunları iktidardan uzaklaştırmak ancak darbeyle mümkün olur anlayışı toplumda yer etmeye başladı. Bu iki kesim, İslami kesimle laik kesim arasındaki çatışmalar darbelerin altında yatan önemli nedenlerden biridir. 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül ve 28 Şubat darbelerinin altında önemli ölçüde ordunun laikliği savunmak için iktidara müdahalesi yatar. Ama bu müdahaleleri esas olarak mümkün kılan

toplumda yükselen sosyal olaylar ve diğer çelişkiler olmuştur.

Darbelerin esas nedeni Sınıfsal mücadelelerdir

Bu iki dinsel kesim sınıfsal olarak da birbirine karşı konumlanmıştır. Laik kesimler uzun yıllar devletin desteği ile semizlenmiş, daha çok uluslararası tekellerin işbirlikçisi olmuştur. Bunlar İstanbul ve diğer büyük şehirlerdeki tekelciliğe yükselen, kendine laik, Kemalist diyen büyük burjuvazisidir, TÜSİAD çevresidir. Sünni kesimi temsil edenler ise Anadolu'daki esnaf, tüccar ve orta katmanlardır. Özellikle Özal döneminde bu kesim devletten gördüğü destekle semizlendi, Erdoğan'la birlikte büyüdü ve güçlendi, "Anadolu kaplanları" adıyla tekelleşen İslami burjuvaziyi oluşturdu. Bunlar MÜSİAD çevresidir. Bu iki burjuva kesimi Kemalist burjuva ile İslami burjuva devleti ele geçirme veya devleti vermeme konusunda birbiriyle kıyasıya mücadele içindedir. Devleti ele geçiren devleti, hazineyi, milletin parasını yiyerek zenginleşir, devleti asla bırakmak istemez. Devleti kaybeden kesim ise "fakirleşir", yok olmakla karşı karşıya kalır. Bu Türkiye burjuvazisinin tipik bir özelliğidir. Onların kapitali kendi tasarrufları değil, devletin hazinesi, halkın vergileridir. Türkiye'de tasarruf yolu ile yatırım yapan, büyüyen burjuvazi yok gibidir. Türkiye'de Avrupa'da olduğu gibi devlete hükmeden, sınıf çıkarları için bir bütün olarak hareket eden "tek" bir tekelci burjuvazi oluşmamıştır. Devletin olanaklarını yemeye çalışan birbiriyle "düşman" iki büyük burjuva kesimi vardır. Kemalist ve İslami burjuva kesimleri. Bunlar birbiriyle sürekli kavgalıdır. Devletin olanaklarını birlikte paylaşmayı asla istemezler. Devleti ele geçiren hazineyi ve ülkeyi öyle bir talan eder ki, ülke kısa zamanda bir bunalımın içine girer. Bu bunalım çoğu kez politik, ekonomik, sosyal olarak toplumun önünü tıkar. Sonunda krizi çözmek için ordu "göreve" çağrılır veya ordu durumdan kendine darbe vazifesi çıkarır. Türkiye'deki darbelerin altında bu iki kesimin devleti ele geçirme mücadelesi yatar. Ama bu iki kesim işçi sınıfına, demokrasi güçlerine, Kürt Özgürlük Hareketine karşı her zaman birleşir. Bu güçlerde onların baskı ve talanına karşı gelişen devrimci yükselişi de darbelerine gerekçe yaparlar.

1950'li yıllardan sonra gelişen kapitalizmle birlikte ülkede işçi sınıfının, köylülerin, gençlerin, demokratik güçlerin mücadelesi de gelişmeye başlamıştır. İşçi sınıfı, emekçi yığınlar ve demokratik güçler demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması ve savunulması, halkın yokluk ve yoksulluktan kurtulması, Türkiye'nin kalkınması, ülkenin emperyalizmden bağımsızlaşması ve demokratikleşmesi için verdikleri sınıf ve demokrasi mücadelesi yığınsal boyutlara ulaşmıştır. Zamanla gerici iktidarlara karşı ciddi bir muhalefet ve alternatif oluşturmuşlardır. Bu gelişmeler iktidardaki gerici güçleri ürkütmüştür. Onlar sosyal olayların demokratik bir devrime dönüşmesinden korkmuşlardır. Bu durumlarda ordu her taraftan ve en başta da ABD ve NATO tarafından göreve çağrılmıştır. Çünkü Sovyetler Birliği'nin dibindeki Türkiye'de NATO ve ABD işçi sınıfı ve demokratik güçlerin iktidarı almasına asla müsaade etmezdi. Bu durumda devrimci yükselişi bastırmak için orduya darbe yolu açılır. Hem 27 Mayıs,12 Mart hem de 12 Eylül darbeleri gelişen devrimci yükselişi bastıran karşı devrimci hareketlerdir. 27 Mayıs öncesi Bayar-Menderes diktatörlüğüne karşı öğrenci gençliğin çıkışları, 12 Mart öncesi Devrimci Gençliğin yarattığı antiemperyalist demokratik 68 Ha-

reketi ve Türkiye İşçi Partisi TİP'in ve DİSK'in sınıf mücadelesi, 12 Eylül öncesi TKP'nin artan etkisi ve yükselen sınıf savaşları, sendikal ve gençlik hareketleri ancak bir darbeyle bastırılabilecek boyutlar kazanan hareketlerdi.

Ülkede darbeyi zorunlu kılan bir başka neden de, ülkenin sürekli içinde bulunduğu ekonomik bunalımdır. Türkiye ürettiğinden fazlasını tüketen bir ülkedir, sürekli sıcak paraya, dövize ihtiyacı vardır. Dışarıdan döviz, sıcak para gelmezse Türkiye ekonomisi büyük bir bunalıma girer. Geçmişte ABD, AB, İMF, Dünya Bankası devlet sektörünü özelleştirmeden, yerli ve yabancı tekellerin talanına açmadan döviz yok dediler. Türkiye'yi 70 Cent'e muhtaç ettiler. Halk ise hep özelleştirmelere karşı çıktı, çünkü özelleştirme Cumhuriyet'in kuruluşundan gelen devletçiliğin, laik anlayışın yok edilmesi demekti. Onun için özelleştirmelerin yapılması sürekli bir askeri darbeyi gerekli kılmıştır. Özellikle 12 Eylül darbesi böyle geldi. Darbe hükümetleri, darbe sonrası ülkede esen ölü sessizliğine dayanarak, İMF'nin reçetelerin zorla uygulayarak ekonomiye yeniden bir "işlerlik" kazandırdılar. Bu "işlerlik" her seferinde takriben 10 sene sürdü. 10 sene sonra biriken politik, sosyal ve ekonomik tıkanıklığı parlamento aşamadığı için bir darbe daha gerekli oldu. Onun için Türkiye'de darbeler politik, sosyal, ekonomik olarak tıkanan burjuva demokrasisinin önünü aşmak için hep birer sübap işlevi gördüler. Ekonomik sıkıntılar ortadan kalkmadan Türkiye'nin sürekli darbelere ihtiyacı olacaktır. Darbesiz bir Türkiye ise yeni bir ekonomik modeli gerektirir. Bu da düzen değişikliği demektir. Türk

iye'de darbelerin yapılmasında genel olarak ekonomik nedenler öne çıksa da, darbeler sınıfsal, ulusal, dinsel çelişkilerin keskinleşip bir yumak haline gelmesiyle mümkün olur. Geçmişte oluşan bu yumak AKP iktidarıyla birlikte değişikliğe uğramıştır. Yeni koşullar ortaya çıkmıştır.

AKP dönemi ve yeni darbeler

1990'da Sovyetler Birliği'nin dağılması ve 2002'de AKP'nin iktidara gelmesiyle birlikte Türkiye'de bazı darbe gerekçelerinde de değişiklikler oldu. Sovyetler'in dağılmasıyla Sovyet tehdidi ortadan kalktı. Genel olarak işçi sınıfı hareketi, devrimci, demokratik güçlerin mücadeleleri zayıfladı, bunlar burjuvazi için bir tehlike olmaktan çıktı. ABD ve NATO'nun da Sovyet tehdidini, işçi ve demokrasi hareketini göstererek orduyu darbe görevine çağırma gerekçesi ortadan kalktı. Ama bu ABD ve NATO'nun Türkiye'ye ihtiyacı kalmadı anlamına gelmiyordu. ABD ve NATO yeni koşullarda İran'da molla rejimine, Irak'da Saddam, Suriye'de Esad rejimine karşı operasyonlarında rahat kullanabileceği bir Türkiye istiyordu. Orduda ve toplumda Kemalist anlayışın ağır bastığı bir Türkiye ABD'nin Ortadoğu'da işlerini zorlaştırıyordu. Bunun için orduda ve toplumda Kemalistler geriletilmeliydi. ABD için Türkiye'de en iyi iktidar Erdoğan yönetiminde İslami bir rejimdi. Böyle bir iktidar çoğunluğu Sünni Müslüman olan Türkiye'nin yapısına da uygundu. 2001 krizinin yarattığı ortamda 2002 senesinde yapılan seçimlerde ABD'nin isteği gerçekleşti. 2002'de AKP iktidar oldu. Özü itibarıyla AKP iktidarı sivil bir darbeydi. Tam bu sırada ABD Irak'a karşı 1. Körfez savaşına hazırlanıyordu ve Türkiye'yi istediği gibi kullanmayı planlıyordu. Ama toplumda ve orduda var olan Kemalist zihniyet, hatta AKP'deki milliyetçi-İslami anlayış ABD'nin planlarını suya düşürdü. Ordudaki Kemalist, AKP'deki milliyetçi anlayışı kesinkes yıkmak için ABD 2003'de de Erdoğan'ı başbakan yaptırttı. Bu da bir sivil darbeydi. Bundan sonra Türkiye'de Cumhuriyet mitingleri, Ergenekon davaları, e-muhtıralar ve ıslak imzalarla, komutan istifalarıyla dolu 10 yıl bir darbe girişimleri dönemi yaşandı. Bu dönemde orduda ve toplumda Kemalistlerin beli büyük ölçüde kırıldı, Sünni-Vahabi İslami anlayış topluma egemen kılındı. Ama bu arada Erdoğan'ın İhvancı, Yeni Osmanlı yayılmacı tutumu belirginleşti. Bu tutum ABD'nin işine

gelmiyordu. Türkiye'yi ABD istediği gibi kullanamıyordu. Artık Erdoğan'ın da defteri dürülmeye başlandı. ABD Erdoğan'a karşı bir darbe örgütleme yoluna girdi. Hem orduda hem bürokraside güçlü bir örgütlülüğe sahip olan Gülen Cemaatini harekete geçirdi. 15 Temmuz'da başarısız bir darbe girişimi oldu. ABD tekrar Erdoğan'la anlaşma yoluna gitti. Ama Erdoğan'a karşı darbeden vazgeçmiş değildir. Şu an ihtiyacı olduğu için onu hem destekliyor, hem örseliyor. Koşullar hazır olunca ipini çekecektir. Yaşanan ekonomik krizde eksik olan ABD desteği, S400 gibi Ruslarla, Putin'le olan ilişkiler, İŞİD'le olan işbirliği, hâlâ İhvana verilen destek, Rojova ve Başur'da Kürtlere saldırılar ve Kürt sorununun barışçıl çözümünü reddetme, tutuklu olan gazeteci ve aydınlar Erdoğan'a karşı bu koşulları olgunlaştıran etmenlerdir. ABD Türkiye'yi tam ele geçirinceye kadar Türkiye'de darbeler kaçınılmazdır. Bu sol ve demokratik güçlerin isteklerinden bağımsız olarak böyledir. Bunu önlemenin yolu demokratik Türkiye'yi yaratmaktır.

Erdoğan'la birlikte Türkiye'nin toplumsal, sosyal ve sınıfsal yapısında, ordunun bileşiminde önemli kaymalar oldu. Bu kaymalar darbelerin gerçekleştirilmesini de etkiledi. Önce toplumda Sünni-Vahabi İslama doğru büyük bir kayış yaşandı. AKP iktidarı ile birlikte Vahabi İslam kökleşti ve militanlaştı, İŞİD'leşti, itibarlaştı. Artık Türkiye'de iktidar kesinkes Siyasi İslam'ın oldu. Yüz yıldan beri iktidar özlemi çeken Siyasi İslam ele geçirdikleri iktidarı vermemek için Türkiye'de bir iç savaşa bile hazırdırlar. *"Reisimizi yedirmeyiz"* çıkışları bunun göstergesidir. Laik kesim ise geriledi ve büyük ölçüde sindirildi, ama susturulamadı. Fevri ve yerel çıkışlarda bulunuyor, yığınlar arasında örgütlemeye geçemiyor. Onun için başarı ve yenilgileri yan yana duruyor. Erdoğan'ın faşizan gidişine köstek oluyor, ama engel olamıyor. Geçmişte olduğu gibi ordu ile birlikte bir darbeyle Sünni-Vahabi İs-lamı durdurma olanak-ları artık kalmamış gibidir. Ama hâlâ yenil-giyi kabul etmemiş olmalarını Erdoğan ken-disi için bir tehdit olarak algılamaktadır.

Ordunun yapısı ise tamamen değişmiştir. Fethullahçılar zaten Kemalist komutanları Ergenekon sürecinde büyük ölçüde tasfiye etmişlerdi. 15 Temmuz darbesiyle onlar da tasfiye oldu. Bugün komutan kesiminin büyük çoğunluğu "FETÖ"cülerden arındırılmış durumda, kalanlar da Erdoğan'a bağlı gözüküyor. Gerçi içlerinde 15 Temmuz darbesini bastırmak üzere geri dönen bazı Kemalist-Ergenekoncu komutanlar bulunmakta, ama onlar şu an Erdoğan'ın kontrolünde gözükmektedirler. Kendi başına hareket etmek isteyenler Tümamiral Cihat Yaycı olayında olduğu gibi görevden alınmaktadırlar. Asker kesiminin de yapısı değişmiştir. Cephelerde savaşanların çoğu paralı askerdir. Onlar kendilerini Erdoğan'ın askeri olarak görüyorlar, *"ölmek bu işin fıtratında var"* diyorlar. Ordunun "ulusal ordu" niteliği

tartışmalıdır. Hâlâ orduda var olduğu söylenen "FETÖ"cü subaylarla, var olan Kemalist komutanların ne yapabilecekleri bir yana bırakılırsa, ordu genel olarak Erdoğan'ın kontrolündedir. Erdoğan aynı zamanda ABD'nin ordu içindeki örgütlülüğünü de bir yere kadar kontrol altına almış ve ABD'nin bir darbe örgütlemesini engellemiş gözüküyor. Bunlar gözükenler. Yine de elinde silah olanın ne yapacağı belli olmaz. Ama ordu da şunu biliyor ki, her girişimde karşılarına 15 Temmuz'dan daha büyük bir cihatçı güruhu çıkacaktır. Yeni olan da budur.

Sınıfsal olarak da burjuvazinin İslami kesimi toplumda büyük ölçüde bir egemenlik oluşturdu. Laik kesim birçok alanda tutunmaya çalışıyor, ama mali, siyasi, kültürel olarak egemenliği kaybetmiş durumda. Bu alanlarda egemenlik İslami burjuvaziye geçti. Bu durum sınıf savaşına da yansımaktadır. İşçi sınıfının bilinç düzeyi çok geriledi, işçi sınıfı saflarında milliyetçilik ve İslami tevekkül anlayışı yaygınlaştı. Patron sömüren değil, ekmek veren kurum olarak görülmeye başlandı. Sendikal hareket eski etkinliğini kaybetti. Sendikalar demokrasi ve hak arama mücadelesinde rol oynayamaz duruma geldi. Devrimci sendikaların ve işçilerin üzerinde büyük bir baskı var. Demokrasi güçleri, ilerici aydın ve akademisyenler, gençler ve kadınlar sürekli baskı ve tehdit altındadırlar, işten atma, kovuşturma, sürgün ve tutuklamalarla hareket alanları kısıtlanmaktadır. Kürt Özgürlük Hareketinin mücadelesi daha çok Kürdistan'la sınırlı kalmakta, Türk kesimiyle bir birlik sağlanamamaktadır. 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül öncesi görülen devrimci işçi, gençlik, aydın hareketliliği maalesef bugün yoktur. Şu an onlardan Erdoğan'a karşı bir kalkışma beklenmemektedir.

Bugün Türkiye'de yakıcı bir darbe ortamı yoktur. ABD şu an Erdoğan'la bir süre daha yol almayı düşünüyor. Ordu genel olarak Erdoğan'ın emrinde. Laik ve demokratik kesimler, işçi sınıfı ve Kürt hareketi büyük bir baskı altında. Onlardan gelen darbeyi gerektirecek devrimci bir hareketlilik yok. Buna rağmen darbe tartışmalarını alevlendiren Erdoğan'dır, çünkü bu O'nun bir yönetim biçimidir. Darbe tartışmasıyla toplumda nefret söylemleri ve kutuplaşma artmaktadır. Bu Erdoğan'ın işini kolaylaştırıyor. O bu tartışmalarla bir yandan Kürdistan'da Kürt belediyelerine kayyımlar atayarak sürekli darbe yapıyor, Batıda halka gözdağı veriyor, diğer yandan kendi tabanını olası bir halk hareketliliğine karşı sürekli uyanık tutmaya çalışıyor. Erdoğan çok iyi biliyor ki, uluslararası alanda para bulamayıp ekonomiyi çeviremeyeceği bir durum ortaya çıkarsa halk yığınlarından bir patlama gelebilir, Rojova'da, Başur'da , İdlib'de, Libya'da savaşları yürütemeyecek duruma düşebilir ve iktidarı kaybetmek bir an meselesi olabilir. Korona pandemisiyle birlikte artan işsizlik ve yoksulluk bunun zeminini hazırlamaktadır. Erdoğan için buna meydan vermemenin bir yolu darbe tartışmalarını sıcak tutmaktır. Bunun karşıtı ise demokratik güçlerin birliği, ittifakıdır, yığınlar içinde çalışmasıdır. Özellikle sol ve demokratik güçlerin işçi ve emekçi halk yığınları arasında hızla örgütlenmesidir, bir kalkışma anında onlara önderlik edebilecek bir güce sahip olmasıdır. Erdoğan korkmakta haklıdır, halk yığınlarında bir patlama olabilir. Korona salgınının ve savaşın getirdiği yükler halkta huzursuzluğun artmasına neden olmaktadır. Eğer sol

İŞÇİ SINIFININ ORHAN KEMAL'İ HÂLÂ FABRİKALARDA VE TARLALARDA YAŞIYOR!

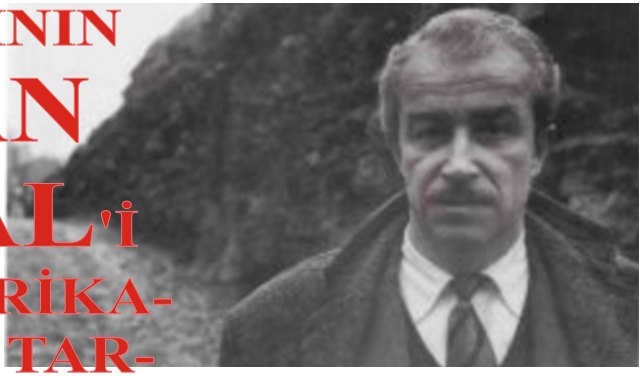

TARİHSEL araştırmalara göre, devrimci işçi edebiyatı kavramı, devrimci Fransa'da 1843'ten itibaren *'Poésies Sociales des Ouvriers'* antolojisinin yayınlanmasından sonra ortaya çıkmış, bundan birkaç on yıl sonra Marx'ın memleketi Almanya'da *'Die Arbeiterdichtung im Frankreich'* adıyla çevrilmiştir.

İşçi sınıfına ait kavram ve fenomenler, endüstri işçilerinin ve politik örgütlenmelerin ortaya çıktığı erken safhayla aynı zamana rastlar. İşçi sınıfının mücadelesinin bu erken döneminde sınıfın kolektif savaş araçları, genellikle işçiler veya işçilere organik olarak bağlı sınıf aydınları tarafından yazılmış, sınıfın kimliğin oluşturmaya, bilinçlendirmeye yardım eden bestelenmiş şarkılar, marşlardı. İşçi sınıfı edebiyatının ve sanatının ortaya çıkması ise yeni bir türü değil; yaşanan yeni dönemi, toplumu, dünyayı anlamada, sınıfı bilinçlendirmede zenginlik katmıştır. Alternatif kültürel sınıf hareketi, bütün ideolojik aygıtları elinde tutan ve kitleleri zehirleyen kapitalizmin hegemonyasına karşı, kısıtlanmış ve bastırılmış bir sınıf olarak işçi sınıfı edebiyatı ortaya çıkmıştır.

İşçi sınıfı edebiyatı, sınıfın yaşamı, mücadelesi ile onlarla ideolojik olarak bütünleşmiş aydınlar tarafından yapılır, yani sipariş alarak boş zamanlarında edebi eserler yazmaya çalışan ve kesesini dolduran bir burjuva yazarı değildir komünist aydın. Tam tersine onun hesabına hapis, zindan, sürgün, yokluk, yoksulluk düşer. Tıpkı TKP saflarında savaşmış aydın yazar, şair ve sanatçıları gibi. Başta Nâzım Hikmet, Suat Derviş, Sebahattin Ali, Fahri Erdinç, Enver Gökçe, Ahmed Arif, Abidin Dino, İbrahim Balaban, Hasan İzzettin Dinamo, Kemal Tahir, Rıfat Ilgaz, Ruhi Su, Orhan Kemal ve daha niceleri...

Nâzım Hikmet, sadece işçi sınıfının şairi, yazarı olmakla kalmamış; genç yazarların öğretmeni, yaratıcısı olarak da işçi sınıfı yazınına büyük katkılarda bulunmuş, TKP'nin onurudur. Bunlardan biri de Orhan Kemal'dir. Daha Nâzım'ı tanımadan komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle 5 yıla mahkûm olan Orhan Kemal'in yolu Bursa Cezaevinde Nâzım'la kesişir ve hayatı değişir. İşçi sınıfının aydını olarak pek çok eser vermiş, pek çok eseri sinemaya, tiyatroya da uyarlanmıştır. İşçi sınıfı ve tarım işçilerini, değişen toplumsal yapıyı ustalıkla eserlerinde işlemiş ve sınıfın erken bilinçlenmesinde eserleri başucu kitapları olmuş, hâlâ olmaya da devam etmektedir.

Marx, "*işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır*" derken, işçi edebiyatı da işçi sınıfının kendi eseri olmuştur, olacaktır. Toplumu, sını-

fı, kapitalizmi her yönüyle inceleyen, sınıfın entelektüel gelişmesine büyük katkıda bulunan sınıf aydınlarımız ölümsüzdür.

2 Haziran 1970'te Sofya'da yitirdiğimiz, TKP'nin yetiştirdiği Orhan Kemal, sadece Çukurova'nın fabrikalarında, tarlalarında değil, Türkiye'nin bütün fabrikalarında, mahallelerinde "Murtaza" olarak, tarlalarında "Ökkeş" olarak yaşıyor.

Anısına saygıyla.

ORHAN KEMAL NÂZIM HİKMET İLE TANIŞMASINI ANLATIYOR

1940 senesi kışı idi. Dikkat edin 1940 dedim. O zaman harp çıktı, devam ediyordu. Fakat henüz yalnız batıda. Ben hapishane kaleminde evraklar ile uğraşıyordum. Amirim olan hapishane kâtibi postadan yeni gelmiş resmi evraka bakıyordu. *"Ooo"* dedi *"gözün aydın üstadın geliyormuş."*

"Üstad da kim?" Hiçbir üstadım falan yoktu.

"Hadi hadi numara yapma, canım Nâzım Hikmet işte. Senin üstadın sayılmaz mı?"

İnanamadım. Elinde tuttuğu müzekkereyi uzattı; *"14 Mayıs 1966 tarihinde bitecek olan ceza süresini doldurmak üzere tutuklu Nâzım Hikmet idarenizde bulunan cezaevine naklen gönderiliyor."*

Bana hapishane bahçesinde dikilmiş zambakların yeşil yaprakları üzerindeki karlar erimiş gibi, umumi afla serbest bırakılmışım, cezamın bitmesine kadar olan yıllar birden tükenmiş gibi geldi. Herkes gibi ben de ona gıyaben hayrandım. Herkes gibi kendimi bilmeden onu seviyordum. Muazzam koca şair…

İdareden usulcacık çıktım. Hapishanede şiir yazan kendilerini şair sanan bizler üç kişiydik; Necati, İzzet ve ben. Fakat birincilik bende idi. Ne de olsa yazdıklarım basılıyordu. Koşmamak için kendimi zor tutuyordum. Necati'nin koğuşuna gittim. Necati Nâzım'ı İstanbul Tevkifhanesinden tanıyordu.

Nâzım'ın geleceğini duyar duymaz Necati bir çocuk gibi ellerini çırpmaya sıçrayıp hoplamağa başladı.

"Yaşasın!"

Sonra da *"Aman!"* dedi, *"Sakın ha şiirmiş, soruymuş canını sıkmayın. Bundan hiç hoşlanmaz, pılısını pırtısını toplar başka koğuşa gider. İzzete de tembih et."*

İki saat geçmeden bütün hapishane öğrenmişti; Nâzım'ı getiriyorlar.

Aradan birkaç hafta geçti, yine böyle kurşuni sisli bir sabah evrak karıştırıp pencereden karla örtülü yeşil zambak yapraklarına yine bakarken Necati nefes nefese kaleme geldi: *"Nâzım Hikmet'i az önce getirdiler!"*

İyice hatırlıyorum, kalemimi elimden düşürdüm.

"Müdürün yanına soktular, ona senden bahsettim gel şimdi neredeyse avluya çıkaracaklar."

Bunları nefesi kesilerek bağırıyordu. Elimi kaparak beni neredeyse çekmeğe başladı. O kadar heyecanlıydım ki başım dönüyordu. Onu; Benerci, Jökond, Bedrettin destanlarını yazan insanı, şimdi görecektim demek!

Kapı açıldı, gülümseyerek çıktı. Göz göze geldik. Mavi gözlerinde, gülümsemesinde tertemiz apaçık çocuksu bir şey vardı. Nereye gitsem, ne yapsam diye düşünürmüş gibi durakladı sonra Necati'yi gördü. Ona doğru gitmek istedi fakat Necati Nâzım'a doğru koşarak beni takdim etti. Nâzım askerce topuklarını birleştirerek ve yüzüne ciddi bir ifade vermeye çalışarak kendini takdim etti:

"Ben Nâzım Hikmet!"

İşte karşılaşmamız böyle oldu, böylece talebesi oldum.

Ben de ona kendimden fazla inanıyordum.

Fridays for Future

-Zengin çocukların büyük şirketlerin çıkarları uğruna bir hareketi-

Önder UTKU

GÜNÜMÜZÜN en yakıcı sorunlarından biri iklim değişikliği, hava ısınması sorunudur. Bu konuda toplumda sürekli duyarlılık artıyor, protestolar yükseliyor. Bunlardan biri ve en popüler olanı "Fridays for Future" (FFF) gençlerinin hareketidir. Nedir bu hareket, kimdir bu gençler? Ne istiyor onlar? Bu yazı bu sorulara yanıt arıyor.

"Fridays for Future" (FFF), yani "Cumalar gelecek için" isimli çevre veya iklimin korunması adı altında düzenlenen siyasi hareket, geçen senenin büyük bir bölümünde burjuva basınını meşgul etti, manşetlerde yer aldı. Birçok solcu bu hareketi ilerici, hatta anti-kapitalist bir güç olarak görüyor. Bunların düşüncelerini şu şekilde özetlemek mümkün: FFF'nin temsil iddiasında bulunduğu siyasi özne, amorf bir gençlik, birden kendiliğinden siyasallaştı ve bir siyasi hareket başlattı. Şirketler ve politikacılar (bu düşünceye göre) bu harekete karşı çıkıyorlar ve karbon emisyonlarını azaltmak için gerekenleri yapmıyorlar. FFF hareketi bu şirketlere karşı olduğu için, anti-kapitalist ve sonuç olarak işçi sınıfı partisinin doğal bir müttefik olduğunu söylüyorlar. Ayrıca bunlar arasında FFF'nin "ekolojik" karakterinin bir şekilde sosyal olarak vurgulanabileceği fikri savunuluyor.

Her şeyden önce komünistlerin, her şeyde, her zaman sınıf karakterini vurgulamaları gerektiğine dikkat etmeleri gerekir. Basitçe söylemek gerekirse, toplumun tüm büyük alanlarının burjuvazi ve proletarya arasındaki düşmanlıkla şekillendiğini varsaymak gerekiyor. FFF destekçilerinin bu hareketin sınıf karakterine dair çok az soru sordukları dikkat çekicidir. Bir yandan, kapitalist ülkelerde gerçek eğitim fırsatları çok az olan ya da eğer varsa, daha sonra iyi ücretli, güvenli iş fırsatları şansı düşük olan, dezavantajlı, ezilmiş ve sömürülen bir proletarya gençliği var. Bu proletarya gençliği resmi politikada temsil edilmiyor. Onun yanında, mükemmel bir geleceği olan zengin, burjuva ve küçükburjuva sınıflarının gençliği vardır. Bu gençliğin (burjuva kriterlerine göre) en iyi temsilcileri çeşitli düşünce kuruluşları ve vakıflar tarafından erkenden seçilir ve daha sonra hakim düzenin sadık kadroları haline gelmeleri için kapsamlı destek verilir. Genç yaşta, bu gençlerin temsilcileri çeşitli "eylemler"e katılmayı ve "aktivizm" oyunculuğunu severler. Burjuva toplumu şimdi bunun için birçok seçenek sunuyor. Çok farklı faaliyet alanları sunuyor: Amazon yağmur ormanları, hayvan hakları, iklim, göçmen hakları, her türlü şey için eylem yapabilirsiniz, dernek kurabilirsiniz, ama, toplumumuzun temel çelişkisine, yani emek ve sermaye arasındaki ilişkiye dokunmamanız ko-

şuluyla.

FFF hareketi bir seneden fazla sürdüğü için, hangi katmanların ve hangi sınıfların bu harekete esas olarak katıldığını ve destek verdiğini belirlemek için yeterince verilere artık ulaşmak mümkün. Şimdi burada, Almanya'daki FFF hareketine dair bazı önemli bilgiler sunulacaktır. Araştırmalara göre Almanya'daki FFF göstericilerine, esas olarak zengin ve eğitimli çocukların katıldığını ortaya koyuyor. Bavyera Radyosu, göstericilerin çoğunluğu akademik bir aileden geldiğini ve lise diplomasına sahip ya da bunu hedefliyor olduğunu kanıtlayan bir araştırmaya dair haber yaptı. (1*) *Frankfurter Allgemeine* gazetesinin bir haberine göre ise, katılımcıların öz (kendi kendini) değerlendirmesine göre *"katılımcılar orta sınıftan geliyor. Yukarı orta sınıftan gelenler yüzde 43,6, alt orta sınıftan gelenler yaklaşık dörtte birini oluşturuyor. Sadece yüzde 4,3'ü işçi sınıfına, yüzde 1,8'i ise üst sınıfa ait. Genellikle akademi eğitimli ebeveynleri var. Üniversite mezunu babaların ve annelerin oranı nüfusun ortalamasının yaklaşık iki katı kadardır"*. (2*) FAZ ile aynı ankete dayanarak, "Özgürlük Aşkı" internet bloğu şunları yazıyor: *"%55'i liseye gidiyor (Almanya'da anaokuldan sonra genellikle üç farklı okul var, lise bunların en prestijlisi), sadece %6'sı (diğer daha az prestijli okullara gidiyor), %31'i şu anda (üniversitede) okuyor"*. (3*) *Zeit-Campus*'un bir anketine göre, 18 ila 30 yaş arası gençlerin sadece yüzde üçü düzenli olarak FFF gibi gösterilere, yani sadece FFF değil, herhangi bir gösteriye katılıyor.

Bu veriler şunları göstermektedir:

1) FFF proletarya gençliğini temsil etmiyor. Esasen - küçük burjuva bir harekettiren azından kitle tabanı bu şekilde karakterize edilmelidir.

2) FFF tüm gençleri temsil etmiyor. Sadece küçük bir parçasını temsil ediyor. İşçi gençliği büyük ölçüde apolitiktir.

Tekellerin iktidarına karşı koyma amaçlı bir strateji perspektifinden bakıldığında, küçük-burjuva gençlik hareketi de potansiyel bir müttefik sayılabilir. Ancak etkili bir ittifak kurmak için, öncelikle hareketin potansiyel olarak tekel karşıtı karakterini ne ölçüde geliştirebileceği netleştirilmelidir. FFF ise anti-tekel bir hareket gibi görünüyor, kapitalizmi acı acı eleştiriyor, ama sistem sorununu, sistem değişikliğini, esas iklimi mahveden kapitalist sistemin kaldırılmasını gündeme getirmiyor. Tekeller, büyük burjuvazi ise çocuklarının gösterilerini sahiplenir, eleştirileri kabullenir gözüküyor, birşeylerin değişeceği izlenimini yaratıyor. Oysa onlar tam aksi davranıyor. Üretim ve kârları için doğa ve iklimi daha 40-50 sene tahrip etme planları yapıyorlar. Onlar FFF hareketini kolayca kendi çıkarlarına alet edebiliyorlar.

Ayrıca, bir tekel karşıtı yönelim ilerici değil, gerici de olabilir. Alman Komünist Partisi'nin Mecklenburg-Vorpommern Eyalet Örgütü'nün bir toplantısında, bir yoldaş, gerici anti-kapitalist hareketlerin varlığına işaret etti. (4*) Marx ve Engels Komünist Manifesto'da eğilimi şu şekilde tanımladılar:

"Feodal sosyalizm ortaya işte böyle çıktı; yarı yakınma, yarı hiciv; yarı geçmişin yankısı; yarı geleceğin tehdidi; bazen acı, nükteli ve keskin eleştirisiyle burjuvaziyi tam yüreğinden vurarak; ama modern tarihin gidişini kavramakta tam bir becerik-sizlik gösterdiğinden etkisi bakımından hep gülünç düşerek."

FFF hareketine katılan gençler iklim konusunda çok duyarlı gözüküyorlar ve toplumda da bu konuda duyarlılığı arttırıyorlar. Ama onlar öz olarak anti-tekel, anti-kapital bir içeriğe sahip olmaktan uzaktırlar. Tekeller onları kendi yanlarına çekebiliyorlar. Zira FFF gibi hareketler sorunların çözümünü kapitalizm çerçevesinde arıyorlar. FFF hareketinin siyasi içeriği sorununa ek olarak, tamamen taktiksel ve örgütsel bir konu daha vardır: Anlamlı sosyal ve politik ittifaklar yapmak için, komünistlerin ilk önce işçi sınıfında hissedilir derecede kalıcı bir etkiye sahip olmaları gerekir. Aksi takdirde, Komünist Parti olarak taşıdığımız önderlik iddiasını gerçekleştiremeyiz, değişik gerçek ya da sahte hareketler bizi olumsuz anlamda etkiler, ideolojimizi zayıflatır.

(1)https://www.br.de/nachrichten Deutschland-welt/fridays-for-Future-wer-demonstriert-da-eigentlich,RM2to7l*
(2)https://www.faz.net/aktuell/Politik/inland/fridays-for-future-Wie-ticken-die-demonstranten-16341221.html*
(3)https://diefreiheitsliebe.de/Politik/wer-protestiert-eigentlich-bei-fridays-for-future/*
(4) http://www.dkp-mv.de/nein-zur-co2-steuer/*

NÂZIM ONURUMUZDUR!

15 Ocak 1901 yılında Selanik'te aristokrat bir aileden doğmuş olan Nâzım Hikmet, sınıfına ihanet ederek 19 yaşında sosyalizmle Anadolu'da tanışmış, Bolşevik Partisi üyesi olarak, Genç Sovyet Devleti'nde „açlar ordusunun" coşkuyla iktidara yürüyüşüne tanık olmuş, devrime tüm inancıyla katılmıştır.

22 yaşında da saflarında olmakla övündüğü partimiz; Türkiye Komünist Partisi'nin neferi ve yöneticisi olmuştur. Türkiye'deki yaşamı boyunca Kemalist iktidarın zulmüne uğrayan, Marksizmi-Leninizmi kendisine rehber edinen Nâzım, bir yandan da TKP'nin 1925'deki 3. kongresinden sonra Şefik Hüsnü'nün Kemalistliğine karşı çıkmış, ona muhalefet oluşturmuş, bu nedenle Komintern'e ters düşmüştür. Otobiyografisinde bunu *'partimden koparmağa yeltendiler beni, sökmedi'* dizelerinde ifade etmiştir.

Aynı dönemlerde yükselen faşizmin etkisine girmesiyle, Nâzım'ın sınıfına ihanetini affetmeyen burjuvazinin iktidarı CHP, TKP'ye ve Nâzım'a baskıları artırarak, komünistleri kovuşturur, hapse atar, yargılar, işkencelerden geçirir. Nâzım, her şeye rağmen mücadelesini sürdürür ama sudan sebeplerle, komplolarla 15 yıl ağır hapis cezası alır, Kıvılcımlı yüzünden de 'Donanma Davası'na maruz kalır ve cezası 28 yıl 4 aya çıkarılır. Komünist inançla uzun hapislik yıllarında içeride de kavgayı kalemle sürdürür; işçileri, emekçileri, köylüleri, kadınları, halkları; onların cefalarını, sefaletini yazar, ama asla onlara olan umudunu yitirmez. Düşünceleri, eserleri sınırları aşar, dünya işçi sınıfının umudu olur.

Hiçbir daim boyun eğmeyen Nâzım, 1950'de iktidara gelen Demokrat Parti'nin 1951'de çıkardığı afla 13 yıl 5 ay sonra özgürlüğüne kavuşur, ancak siyasi polis arkasını bırakmaz. Askere de çağrılınca çareyi kaçmakta bulur. Cumhuriyet Gazetesi sahibi Nadir Nadi bu durumu, *"kaçarak Demir Perde gerisine sığınan kızıl şair Nâzım Hikmet, Moskova Havaalanı'na iner inmez, 'gözlerimin ışığını İstalin'e borçluyum. Beni o yarattı, beni o yaşatıyor' diye bağır-*

mış…Şimdi muradına erdi. Moskova'da yaratıcısı (Stalin) önünde dilediği gibi secdeye varabilir" şeklindeki necis sözleriyle anlatmıştı.

Varlık Dergisi'nde ise; *"Nâzım Hikmet, inancı ne olursa olsun, her şeyden önce vatanına bağlı bir Türk şairi midir, yoksa gözü dönmüş bir komünizm softası mı? Bugüne kadar münakaşa mevzuu böyle bir mesele vardı. Şimdi, dava halledilmiş, münakaşa kapanmıştır. Nâzım'ın sapık akidesinde memleketi için en küçük bir yer yoktur… Şimdi onun lehinde nümayiş yapanlara rastlanamayacağı gibi, dünya gazetelerinde bir daha adının anıldığı da görülmeyecektir… Vatanına ihanet etmiş bir şaire layık olduğu cezayı vermek istiyorsak, bundan böyle Türklük için onu yok farzetmek, sözlerine ve hareketlerine karşı kulaklarımızı tıkamak, hezeyanlarına cevap vermeğe dahi kalkışmamak en doğru hareket olur"* diye yazacaktır.

Yaşamını işçi sınıfına, onun öncü partisi TKP'ye ve sosyalizm mücadelesine adamış olan kavganın şairi Nâzım, 3 Haziran 1963 yılında Moskova'da yaşama veda eder. Varlık Dergisi'nin, Kemalistlerin iddia ettiği gibi Dünya, Nâzım'ı unutmadı. Çarpışan iki sınıf olduğu sürece, işçi sınıfının şairi olarak yaşayacak, sınıfların yok olduğu bir dünyada ise Nâzım insanın, insan ve doğa sevgisinin, umudun, insanda umudun şairi olarak yaşamaya devam edecektir.

Yine, bugün devletin kurdurduğu anti komünist SİP-TKP'nin Nâzım'ı önlerine katarak, Starbucks Coffee anlayışıyla Piraye kafelerinde Nâzım'ı pazarlamaları, ulusalcılıklarının üzerine Nâzım'ı örtmeleri, Nâzım'a, komünist ve emek hareketine yapılan en büyük ihanet olarak önümüzde durmaktadır. Komünistlerin Nâzım'ın üzerine düşen bu ihanetlerle hesaplaşmaları, Nâzım'ın komünist kimliğine sürülen bu lekeyi temizlemeleri gibi görevleri olduğu unutulmamalıdır. Bu, Nâzım'a borcumuzdur!

Ölümünün 57. yılında O'nu sevgi ve saygıyla anıyoruz. Şiirleri hâlâ işçi ve köylüleri, devrimcileri ve demokratik güçleri, barışseverleri, gençleri ve kadınları sevindiriyor, onlara güç veriyor, mücadele azimlerini biliyor, burjuvaziyi, gericileri, faşistleri korkutuyor.

LENİN'E GÖRE HAKİKİ DEMOKRASİ (Nâzım HİKMET)

LENİN der ki: *"Sınıf farkları mevcut oldukça "SAF DEMOKRASİ"den bahsedilemez. Sınıf farkları mevcud oldukça ancak sınıf demokrasisi vardır."*

Yine LENİN der ki: "SAF DEMOKRASİ" isteklerine örnek olarak "TOPLANTI HÜRRİYETİ"ni alabiliriz. Kendi sınıfıyla bağını koparmamış olan her şuurlu amele bilir ki, istimrarcılar imtiyazlarını müdafaa edebilecek ve yıkılıştan korunabilecek bir vaziyette iken bizim onlara "Toplantı Hürriyeti" hakkı vaat etmemiz çok saçma olur.

Burjuvazi de inkılapçıyken, ne 1649'da İngiltere'de, ne de 1793'te Fransa'da monarşistlere ve asilzadelere serbest toplantı hakkı vermemişti… Diğer taraftan yine ameleler pek âlâ bilirler ki en demokratik burjuva cumhuriyetinde bile "Toplantı hürriyeti" kuru bir laftır. Çünkü umumi ve hususi bütün en iyi binalar zenginlerin elindedir. Bu zenginle-

rin boş vakitleri vardır ve toplantıları burjuva devletinin cihazları tarafından korunur. Şehir ve köy proleterlerinde, küçük köylülerde yani nüfusun âzim ekseriyetindeyse bunlardan ne birincisi, ne ikincisi, ne de üçüncüsü mevcuttur. Mesele bu vaziyetteyken "MUSAVATTAN" yani "Saf Demokrasi"den bahsetmek yalan söylemek, ameleleri aldatmak demektir.

Hakiki müsavatı elde etmek, emekçilere hakiki demokrasiyi tahakkuk ettirmek imkânını vermek için her şeyden önce, bütün hususi ve umumi sarayları istismarcıların elinden almak; her şeyden önce işçilere boş ve müsait zaman temin etmek ve onların yaptıkları toplantının hürriyetini silahlı işçi kuvvetleriyle korumak lazımdır. Ancak böyle bir değişiklikten sonra emekçi halka, fukara köylülüğe ve ameleye; onlarla alay etmeksizin; toplantı hürriyetinden bahsetmek mümkün olur.

Lenin'in "SAF DEMOKRASİ" hakkında "TOPLANTI HÜRRİYETİ" isteğini örnek alarak söylediği bu sözler; bir Marksist gözüyle; diğer isteklere "MATBUAT HÜRRİYETİ", "SÖZ HÜRRİYETİ", "SEÇİM HÜRRİYETİ" v.s.ye de teşmil olunabilir.

LENİN bu sözleri 1918-19 yıllarında, yani Sovyet emekçi kitlelerinin kapitalist-monarşist ve her çeşit irtica ile pençeleştiği sıralarda söylemişti.

Bu sözler pek âlâ gösteriyor ki Bolşevikler, en su katılmamış Marksistler olması dolayısıyla hiçbir zaman umumiyetle, top yekûn demokrasi düşmanı olmamışlardır. Ancak ve ancak, onlar, SINIFLI BİR CEMİYETTE SINIF DEMOKRASİSİ olacağını söylemektedirler. Ve yine ancak işçi sınıfının rehberliği altında memleket nüfusunun azim ekseriyetini teşkil eden emekçi halkın iktidar mevkiine proleter diktaturası kurarak geçmesiyle, kapitalist, derebey ve her türlü istismarcı sınıfların maddi, manevi mukavemetleri kırıldıktan sonra, bu sınıflar yok edilince hakiki demokrasinin tahakkuk edilebileceğine kanidirler. Böylece, Sovyetlerde inkilâb, Proleter diktaturasını kurarak *ilk anından itibaren*, yukarda söylenen manasıyla, HAKİKİ DEMOKRASİYİ tahakkuk ettirmeyi gaye edinmişti.

Hakiki demokrasiye ait olan bu kanatları LENİN'den önce MARX ve ENGELS'te LENİN'den sonra STALİN'de aynen bulabiliriz.

Binaenaleyh, Sovyet düşmanlarının bir taraftan: *"Stalin demokrasiye dönüyor, Bolşevizm, Marksizm iflas etti"* şeklindeki yaygaraları, diğer taraftan *"Sovyetlerin demokrasi vaitleri sadece dünya efkârı umumiyesini aldatmak için bir dolaptır"* biçimindeki iddiaları açık bir sınıf düşmanlığının tezahüründen başka bir şey değildir. İlk nazarda birbirine zıt cephelerden yapılıyormuş gibi gözüken bu hücumlara, Lenin'in 1918-19'da yazdığı ve bizim yukarıda aldığımız satırları karşı çıkarabiliriz. V diyebiliriz ki; Stalin'in demokrasiye dönmesi, ricatı mevzuu bahis değildir. Çünkü esasen Sovyet inkılâbı, Marks'ın, Engels'in ve Lenin'in anladığı manada Hakiki demokrasiyi tahakkuk ettirmek gayesini gütmüş olan bir inkılâptır.

Çünkü daha Sovyet işçileri proleter diktaturasını inkişaf ettirdiği, sağlamlaştırdığı sıralarda Lenin DEMİŞTİ Kİ: *"PROLETER DEMOKRASİSİ her çeşit demokrasiden ve SOVYET DEVLETİ en demokratik burjuva cumhuriyetinden milyonlarca defa daha DEMOKRATİKTİR."*

NÂZIM'IN YÜREĞİ

Usanınca gerçeklerin yalanından,
kaygan, yüzsüz baskıdan,

tunç Nâzım'ı anımsarım

ve sesini
biraz hançerimsi :

"Merhaba kardaşım...

Ne o, neden yüzün asık öyle
Boş ver!

Yoksa şiir mi takıldı bir yerde?
Gel, birlikte bitirelim.

Paran mı yok?
Bakarız bir çaresine, dert değil.

Kız mı?
Aldırma bulunur..."

Oysa asıl kendisinde var bir şey,
içini kemiren
yüz çizgilerinden dehşetle akan :

"Hepsi iyi de,
şu yürek ağrısı...

Adam sen de
ağrıyadursun, yaşıyoruz ya..."

Kimisi için şiir bir roldür,

Kimisine bir dükkân,
kazançtır.

Onun içinse ağrıdır şiir,
rol değil.

Nâzım'ın yüreği de ağrıdı durdu işte.

Üzerine titreyen doktoru bir gün,

hani pek *de güvenemiyerek*,
tenbih etmişti bana :

"Bakın" demişti,

"Keskin konulardan kaçının ki
ağrımasın Nâzım'ın yüreği..."

Hey gidi doktor...

Hastanız gitti.

Yaramadı çabalarımız.

Yüreğiyse onun
gizli gizli çarparak
sürdürdü ağrısını
ölümünden sonra da,

İçimdeki acı için ağrıyor,

Türkler için, Ruslar için ağrıyor,

kendisi gibi mapusta özgür olanlar için

Özgürlükte mapus gibiler için
ağrıyor.

Hapisane acılarıyla yanan o yürek

- ölümden sonra bile -
dinlemiyor doktorları,

korkak olduğumuz zaman
ağrıyor.

neme gerek dersek
ağrıyor.

onun gibi açık yürekle :

"Merhaba kardaşım..."

diyemezsek ağrıyor...

Varsın ağrısın

hepsi için yüreklerimiz,
tek ağrımasın Nâzım'ın yüreği.

Yevgeni YEVTUŞENKO (Çeviri: Ziya YAMAÇ)

Amerika'da isyan: *Dizini ensemden çek!* Gezi'nin 7. yılı: *Darbelere son*!

Mümin TOPRAK

-Diktatörler, otoriterler hep korkarlar-

1 **HAZİRAN** günü ajanslar İstanbul Büyükşehir Belediyesi Metro İstanbul'un şu açıklamasını geçtiler: *"İstanbul Valiliği'nin aldığı karar doğrultusunda M2 Yenikapı-Hacıosman metro hattı Taksim ve Şişhane istasyonu ile F1 Taksim-Kabataş Füniküler hattı saat 16:00 itibariyle yolcu alımına kapatılacaktır."* Bu insana sıradan bir haber gibi gelebilir. Bir kaza veya bir teknik arıza vardır diye düşünülebilir. Ama gerçek bambaşka, "korkunç!" Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi ortamın bir aynası. Günlerden 1 Haziran. Gezi direnişinin 7. yıl dönümü. Aynı günde Amerika'da büyük bir isyan var. Amerika yanıyor. İsyan Beyaz Saray'a dayanıyor, Trump eşi ve oğluyla sığınağa kapanmak zorunda kalıyor. Güvenliği ancak böyle sağlanabiliyor.

Ayağa kalkan, isyan eden insanların ne yapacağı belli olmaz. Trump gibi otoriterliği, kimseyi dinlemezliği ile tanınmış koca ABD'nin başkanı sığınağa kaçmak zorunda kalmışsa, Erdoğan gibi otoriterlerin, diktatörlerin kara kara düşünmesi gerekir. Gezi'nin yıl dönümünde insanlar Taksim'de toplanırsa, isyan bayrağını açarsa ve bu isyan, 7 yıl önce olduğu gibi, bir anda Anadolu'ya yayılırsa, hele yığınlar Ankara'da Beştepe'deki Saray'a dayanırsa bu iktidar ne yapar? Erdoğan ne yapar? Trump gibi kaçırılacağı güvenlikli bir sığınak, bir delik de yok. Zaten korona pandemisi nedeniyle açlık, yokluk, işsizlik, pahalılık almış başını gitmiş, insanlar gerilim içinde, barut fıçısı gibi patlamaya hazır. Bu durumda iktidarda olan otoriter tek adam bir yığın patlamasının olabileceğinden korkar, insanların tam da Gezi'nin yıldönümünde Amerika'daki isyanı örnek alıp Taksim'e çıkabilecekleri aklına gelir? Böyle bir durumun kendi sonu olacağını da çok iyi bilir. Önlem olarak da alelacele Taksim'e çıkan tüm yolları kapattırır, metroların Taksim'de durmayacağını açıklatır. Gezi Parkı ve Taksim'in çevresini bariyerlerle ördürür, polis tomalarıyla etrafı tahkim ettirir. Taksim'de olağanüstü hal estirir. 1 Haziran'da Taksim'de durum bu idi. Alınan "önlemler" korkunun deliliydi.

İşte ajansların geçtiği "sıradan" bir haberin altında yatan gerçek bu idi: Erdoğan'ın korkulu rüyası. Ya yığınlar ayaklanırsa! Gerçi şu an Türkiye'de ABD'deki gibi bir isyan için bir neden yok. Ama ABD'deki gibi bin neden var. Her gün Kürtler Afro-Amerikalı siyah George Floyd gibi işkenceden geçirilip öldürülüyor, Çakıcı gibi Ülkücü mafya babaları "af" edilip devlet katında kabul görüp ağırlanırken Ahmet Altan gibi gazeteciler, Osman Kavala gibi aydınlar, Demirtaş, Yüksekdağ, Kışanak gibi HDP'li politikacılar içerde tutuluyor, en temel insan hakları gasp ediliyor. Kürt illerinde halkın iradesi hiçe sayılıp belediyelere kayyımlar atanıyor. Bunların hepsi birer isyan nedeni. İnsanlar diken üstünde. HDP artık sokaklara taşma zamanı geldi diyor. Tüm muhalefeti, Erdoğan karşıtlarını tek adam rejimine karşı demokratik ittifaka çağırıyor. "Hep birlikte" Erdoğan'ı yeneriz diyor. Erdoğan korkmasın da ne yapsın? Gezinin yıl dönümü, ne olup olmayacağı belli olmaz. Taksim'i bariyerlerle, tomalarla, yasaklarla garantiye alıyor. Türkiye'nin bir anda Amerika'ya dönebileceğinden korkuyor.

Gezi 'de yitirdiklerimiz onurumuzdur, ABD'deki isyan isyanımızdır

Bu yıl korona pandemisi nedeniyle Gezi yıl dönümü için özel bir hazırlık yoktu. Tek hazırlık insanların Taksim'de ve Türkiye'nin diğer illerinde şehitlerini anmasıydı. Nitekim polis abluka ve saldırılarına rağmen HDP'liler, CHP'liler, DİSK'liler ve şehit aile ve yakınları, Gezi direnişi savunucuları Ankara'da Güvenpark'da toplanarak Ethem Sarısülük'ü ve İstanbul'da Taksim Mis Sokakta toplanarak *"Gezi şehitleri onurumuzdur"* sloganıyla tüm şehitleri tek tek isimleri okunarak andılar, Amerika'daki halkın direnişini selamlandılar. Yapılan konuşmada: *"Gezi'de Berkin'i, Ethem'i, Medeni'yi, Ali İsmail'i, Hasan Ferit'i, Abdullah'ı, Ahmet'i ve Mehmet'i bizden ayıran karanlıkla George Floyd'un nefesini kesen aynı karanlıktır. O gün de bunun karşısındaydık, bugün de karşısındayız. Barışçıl direniş her yerde bir haktır. Aramızdaki binlerce kilometreye rağmen biriz, bir aradayız... Dayanışma yaşatır, dayanışma kazanacak"* vurgusu yapıldı. Bu haykırış bile Erdoğan'ın korkmasına yetti.

İster Trump, ister Erdoğan, ister Orban, hangi diktatör olursa olsun, diktatörlerin korkusu yığınların isyanıdır. Erdoğan bunu bildiği için baskıyı, şiddeti, nefreti, sürekli askeri operasyon ve savaşı elden bırakmıyor. Bu baskılarla halkı sindirebildiği sürece iktidarda kalabileceğini biliyor. Taksim'i kuşatma altına alıyor. Ama bunların hepsi nafile. Nasıl Amerika'da yığınlar ayaklandıysa, Türkiye'de de bir benzeri neden olmasın. Minneapolis'te George Floyd'un ırkçı, faşist polisler tarafından katline karşı parlayan protesto kıvılcımı Trump'ın yıllardan beri yarattığı ırkçı, kinci, nefret dolusu, Protestan dinsel bağnazlığı ortamında dev alevlere dönüştü. Korona pandemisinden mağdur kalan işsiz, aç, yoksul beyaz ve siyah milyonlarca Amerikalı Amerika'nın dört bir yanında ayaklandılar. Trump'un ırkçı nefret politikasına yeter dediler. Polisin biber gazına, copuna, plastik mermisine aldırmadan yürüdüler. Irkçı Polisin dakikalarca ensesine basarak *"nefes alamıyorum"*, *"boğuluyorum"* diyen George Floyd'un feryadı *"nefes alamıyoruz, boğuluyoruz"* çığlığı ile Trump'a karşı isyancıların elinde bayrak oldu. "Nefes alamayan, boğulan" yalnız George Floyd değil onunla birlikte tüm Amerika'ydı. Minneapolis'te yükselen ateş, çığlık Washington'a ulaştı, tüm dünyayı sardı. Londra'dan Berlin'e dayanışma eylemleri yapıldı. Trump korkudan Beyaz Saray'a "vahşi köpekleri, uğursuz silahları" konumlandırdı. Polis isyan karşısında yetersiz kaldı, Trump özel güç olan Nasyonalgarde (Ulusal Muhafız) birliklerini görevlendirdi. Onlar da yetersiz kaldı. Bunun üzerine *"orduyu sürerim"* dedi, halkı tehdit etti. Trump artık halkına savaş açmıştı. Ama bu kazanamayacağı, yenileceği bir savaştı. Zira isyan eden halkın direnişini hiçbir güç kıramaz.

Trump'ın bu uygulamaları bize hiç yabancı değil. Bunlar Erdoğan'ın her gün yaptıkları. Bizim her gün yaşadıklarımız. Artık Türkiye'de de bıçak kemiğe dayanıyor. Erdoğan'ın elinde Kuran, Trump'un elinde İncil. Trump'da siyahlara karşı ırkçılık, Erdoğan'da Kürtlere, Ermenilere, Rumlara karşı ırkçılık. Erdoğan'da halkı ölümle tehdit ediyor, Trump da. ABD'de isyan eden yalnız ırkçılığı her an siyah teninde yaşayan Afro-Amerikalılar değil, aynı zamanda Trump'ın ırkçılığından illallah etmiş beyaz tenli Amerikalılardır da. Trump, Afro Amerikalılarla dayanışma gösteren, birlikte hareket eden sol, demokratik, antifaşist örgütleri terörist ilan edeceğini açıkladı. Erdoğan ise bunu çoktan yaptı. Hapisteki demokratların hemen hemen hepsi bu terörist suçlamasıyla

yatmaktadır. Trump'ın girişimine karşı ABD kamuoyundan büyük bir tepki geldi. *"Siyahlarla beyazları ayıramazsın, karşı karşıya getiremezsin"* dendi. Elbet bir gün Türkiye'de de Erdoğan'a karşı Kürtlerle Türkleri karşı karşıya getiremezsin diye bir çığlık kopacak. İşte o zaman Erdoğan'ın sonu gelecek, Türkiye özgürlük ve demokrasiye kavuşacak. İşte Erdoğan Kürtlerle Türklerin bir olmasından bunun için korkmakta ve sürekli ırkçılığı, milliyetçiliği ve şovenizmi körükleyerek halklar arasına düşmanlık tohumları ekmektedir. O dün Gezi'den korkmuştu, bugün de ABD'deki isyandan korktu. Korkmakta haklıdır.

Türk ırkçılığı Amerikan ırkçılığı

Irkçılık, milliyetçilik, şovenizm kapitalizmin mayasında vardır. Burjuvazi ulusun önderliğini sahiplenirken, bunu kendi milletinin diğer milletlerden üstün olduğu teorisini yaparak, yayarak gerçekleştirdi. Tarihsel gelişimine göre her ülkede milliyetçiliğin, ırkçılığın ortaya çıkışı üretim ilişkilerinin ve üretim güçlerinin gelişmişliğine göre farklı olmuştur. Fransızlar kendilerinden "Grande nation" (büyük millet) diye bahsederler. Almanlar Almanya'nın dünyada "her şeyin üstünde" olduğunu söylerler. Ama dünya proletaryasının enternasyonal tutumu karşısında burjuvazi de kaba ırkçılık ve milliyetçilikten geri adım atmak, daha rafine bir ırkçılık ve milliyetçiliğe geçmek zorunda kalmıştır. Yine de bazen göçmenlere, yabancılara karşı bu kaba ırkçılık birden nükseder. Ama kaba ırkçılığı ve milliyetçiliği bugün dünyada savunan ve uygulayan iki ülke kalmıştır: ABD ve Türkiye. Bu iki ülkede ırkçılık daha çok egemen burjuvazinin halkın bir kesimini diğer kesimine aşağılatarak, birini diğerinden ayrımlaştırarak, birini dışlayarak gerçekleştirir. Amerika'da beyazlar siyahlara, Türkiye'de Türkler Kürtlere karşı sürekli kullanılır. Uzun yıllar ırkçılığı ırk ayrımcılığı şeklinde kendi halkına karşı uygulayan Güney Afrika idi. Fakat Mandela ile birlikte kaba ırkçılık bugün Güney Afrika'da oldukça gerilemiştir.

ABD'de beyazlar siyahları aşağılar, hor görürler. Bu ABD'nin tarihi, kapitalizmin gelişmesiyle ilgilidir. Bugünkü Afro-Amerikalılar 17. Yüzyılda ABD'nin özellikle Güney Devletlerine tarımda çalıştırılmak üzere Afrika'dan hayvanlar gibi avlanıp, toplanıp getirilen, alınıp satılan Afrikalı siyah kölelerdir. 1776'da ABD kurulurken kâğıt üzerinde kölelik kaldırılmıştır, ama Afro-Amerikalı siyahlara köle muamelesi bugüne kadar süre gelmiştir. ABD'deki ırkçılığın temelinde siyahlara karşı bu köle anlayışı yatar. Bu anlayışa ve uygulamalara karşı siyah Afro-Amerikalıların beyazların da büyücek bir kesimi tarafından desteklenen büyük bir direnişi vardır. Bu direnişin zirvesi 1963'de Martin Luther King'in 250 bin kişiyle vatandaş hakları, sosyal ve ekonomik eşitlik için Washington'a gerçekleştirdiği yürüyüş ve miting oluşturur. Bu Miting'de Martin Luther King'in söylediği *"Bir hayalim var... İnsanlar derilerinin rengiyle değil, karakterleriyle yargılanmalı"* sözleri tarihe geçmiştir. Martin Luther King beyaz ırkçılığa karşı bu direnişini hayatıyla ödemiş, ırkçılar tarafından katledilmiştir. Ama o günden beri ABD'de ırkçılığa karşı mücadele beyazların da katılımıyla çığ gibi büyümüştür. Şu an George Floyd'un katliyle yükselen protestolar Martin Luther King'den beri Amerika'da ırkçılığa karşı en büyük direnişi oluşturmaktadır.

Martin Luther King

Erdoğan'ın açıklaması bir faşist propagandası

Ya Türkiye'deki ırkçılık? Erdoğan'a sorarsan ırkçılık Türkiye'de yok, Amerika'da var. Hatta öylesine ki, George Floyd'un katli üzerine utanmadan ırkçılığı kınayan bir açık-

lama bile yapabilmektedir. Erdoğan *"Minneapolis kentinde George Floyd'un işkence sonucu ölümüne sebep olan ırkçı, faşizan yaklaşım, hepimizi derinden üzdü"* demekte ve bunun "tüm dünyada karşısında durduğumuz haksız ve adaletsiz düzenin de en acı tezahürü" olduğunu belirtmektedir. Şimdi adama sorarlar: Amerika'da "George Floyd'un işkence sonucu ölümüne sebep olan ırkçı, faşizan yaklaşım" Türkiye'de her gün yaşanmıyor mu? Cizre'de bir evin bodrumunda Kürt halkına hiçbir hak tanımayan devletin politikanı protesto eden gençleri diri diri bombalatıp öldürtmene ne denir? Bu devletin başı olarak sizin ırkçı ve faşizan yaklaşımınız değil mi? Hitler de Yahudi çocuklarını temerküz kaplarındaki fırınlarda diri diri yakarken bir çocuk bahçesinde çocukları seviyordu. Sizin bu yaptığınız biraz onun yaptığına benzemiyor mu? ABD'deki "ırkçı yaklaşımı" kınıyorsunuz, ama Türkiye'de HDP Milletvekili Garo Paylan, yazar Hayko Bağdat gibi Ermeni yurttaşlara karşı sarf edilen "kılıç arttığı" söylemini bir tek kelimeyle kınamadınız. Hatta sizin iktidarı övmekten bıkmayan bir Alevi olan gazeteci Abdulkadir Selvi'ye iktidar ortağınız Devlet Bahçeli'nin *"şerefsiz kılıç arttığı"* dediği zaman ağzınızı açmadınız. "Kılıç artığı" söylemi ırkçılıktır, Sünni Türklerin her gün inkâr ettikleri bu ülkede Ermenilere ve Alevilere uyguladıkları soykırımın açık itirafıdır. Soykırım ki, bugün dünyada en büyük suç ve ırkçılıktır. Bu yaşananlardan daha da vahimi ne gerekçeyle olursa olsun sizin Cumhurbaşkanı olarak "*Ülkemiz içinde sayıları çok azalmış olmakla birlikte, hâlâ varlıklarını sürdüren kılıç artığı"* gibi bir cümle kurmanız Türkiye'de ırkçılığın en yüksek makam tarafından tescilidir.

ABD'de ırkçı, faşizan polisler tarafından "George Floyd'un işkence sonucu ölümü"nün sizi "üzdüğünü" söylüyorsunuz. Ama Türkiye'de en üst emniyet görevlilerinin ulu orta katlettirdiği Hrant Dink'in ölümüne üzüldüğünüzü kimse duymadı. Amerika'da siyahları öldüren polisler nasıl cezasız ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlarsa, Türkiye'de de Hrant'ı öldürtenlerin çoğu devlet himayesinde rahat rahat dolaşabilmektedirler. Şimdiye kadar Kürdistan'da sokak ortasında Kürt çocuk ve gençlerini uluorta öldüren tek güvenlik görevlisi yargılanmamıştır. Son zamanlarda Rakel Dink'e, Hrank Dink Vakfına, avukatlarına gelen öüm tehditleri ve Ermeni kiliselerine yapılan saldırılara "üzüldüğünüzü" beyan etmediniz. Siz nasıl olurda George Floyd'un öldürülmesine üzülebilirsiniz? Kimseyi inandıramazsınız!

Açıklamanızda bir de tüm dünyada "haksız ve adaletsiz düzenin" karşısında duracağınızı söylüyorsunuz. Eğer bugün dünyada haksızlığın ve adaletsizliğin diz boyu olduğu bir düzen varsa bu da Türkiye'deki sizin otoriter faşizan düzeninizdir. Bir muhalefet liderinin *"adalet istiyoruz"* diye 500 km kat ettiği ülke Türkiye'dir. Çok geriye gitmeye gerek yok. Daha üç gün önce HDP'den Güven ve Farisoğulları, CHP'den Berberoğlu olmak üzere 3 milletvekilinin apar topar milletvekillikleri düşürülüp tutuklandılar. Yıllardan beri ülkede sivil darbelerin arkası kesilmiyor. Hangi hak ve adaletten bahsediyorsunuz? Siz halkın iradesini gasp ederek en büyük adaletsizliği yapan, milletvekilleri hakkında fezlekeler düzenleten, kayyımları, darbeleri normalleştiren bir devlet başkanısınız.

Hele açıklamanızda bir de "yaratılanı yaratandan ötürü sevmeyi öğreten İslam Medeniyeti"nden bahsediyorsunuz ve Amerika'daki *"insanlık dışı zihniyeti lanetliyorum"* diyorsunuz. Bilinmez amma Allah İslam adına baş kesen, Ezidileri kılıçtan geçiren İŞİD'çileri yarattığına mutlak pişmandır. İslam adına Yemen'de, Suriye'de, Libya'da olanlara bakın. Bunlara siz de ortaksınız. İslam medeniyetinde insana ve ölüye saygı vardır. Mezarlıklar kirletilmez, mezar taşları kırılmaz, mezarlar tahrip edilmez. Son zamanlarda Kürt illerinde yaşanan bu uygulamalar hangi "insanlık dışı zihniyetin" eseridir. Bitlis'den 261 cenazenin

çıkartılıp İstanbul'a götürülüp, kemikleri Kilyos'da üzerinden her gün insanların gelip geçtiği kaldırım taşları altına 18 mezara topluca gömmek insanlık dışı bir zihniyetin eseri değil midir? Bu uygulama, bu zihniyet hiçbir dinde yoktur, İslam'da da yoktur. Bazen Avrupa'da Yahudi mezarları kirletilip tahrip edildiği görülür. Bunları yapan Neonazi ırkçı ve faşistlerdir. Yakalandıklarında en ağır cezaya çarptırılırlar. Türkiye'de şimdiye kadar bir yakalanan duyulmadı.

Kilyos'ta kaldırımda toplu mezar

Hazreti Muhammet'in *"beyazın siyaha, siyahın beyaza üstünlüğü yoktur"* düsturundan hareketle açıklamada "ırk, renk, din, dil ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin, tüm insanlığın hakkını ve hukukunu koruma" mücadelesi verdiğinizi söylüyorsunuz. Böyle bir cümle kuran bir Türkün ar damarının çatlamış olması gerek. Dil ayrımı yok diyorsunuz. Türkiye'de Kürtler dâhil hangi azınlık kendi dilini özgürce kullanabilmektedir? Din ayırımı yok diyorsunuz. Hâlâ Alevilerin inanç tarzı, cem evleri resmen kabul edilmedi. Düne kadar Zerdüşlere, Ezidilere, Süryanilere saldıran sizlerdiniz. Cinsiyet ayırımı yok diyorsunuz. Özellikle sizin iktidarınızda LGBT'lerin, kadınların, çocukların başına gelenler Türkiye'nin birer yüzkarasıdır. Görülen o ki, Erdoğan'ın "tek millet, tek dil, tek din" söylemi Hazreti Muhammet'in düsturuna taban tabana zıttır. Sizin iktidarınız döneminde halkımız insanlığın hakkının ve hukukunun korunduğu değil ayaklar altında ezildiği yaşadı ve yaşamaktadır. Bir de İletişim Başkanınız Altun'un ABD'de olaylar sırasında TRT World'a yapılan saldırıdan sonra yaptığı açıklama var ki, dillere destan: *"Basın özgürlüğü, demokrasinin bel kemiğidir."* Görülüyor ki, sizlerin söyledikleri, yaptıklarınızın tam tersidir. Türkiye'de basın özgürlüğünün belini kır, muhalif gazetecileri içeri tık, sonrada utanmadan böyle bir demeç ver. Şunu bilin ki, bunlar ABD'deki gibi halkı bir gün patlatacak olan, birikim sağlayan olaylardır. Halk bunların hesabını sorar.

Türkiye'de ırkçılığın nedeni

Türkiye'de yaygın ve etkin, resmi devlet politikası olan bir ırkçılık vardır. Bu Türk burjuvazisinin oluşumu ve Türk devletinin kuruluşuyla sıkı sıkıya bağlıdır. Türkiye'de Osmanlının son zamanlarında ve Cumhuriyetin kuruluşunda doğmaya başlayan burjuvazi ilk sermayesi kendi mülk ve tasarrufu üzerine oluşmamıştır. Burjuvazinin ilk sermayesi katledilen Ermenilerin, mübadele edilen ve sürülen Rumların ve diğer gayrimüslimlerin gasp edilen malları, toprakları, binaları, tezgâhları, işletmeleri, dükkanları üzerinden oluşmuştur. Dünyada en çok vakıf malı olan ülke Türkiye'dir. Dünyada hâlâ arazinin %60'ının hazineye ait olduğu ülke Türkiye'dir. Bu ise talan ve yağma demektir. Bugün bunun en iyi örneği Erdoğan ve çevresindeki inşaat lobisidir. Geçmişte de böyleydi. Devletle biraz anlaştın mı, vurgun vurmak, hemen zengin olmak çok kolaydır. Onun için Türkiye'de kazandığını yeniden yatıran, üreten, reproduktif çalışan burjuvazi gelişmemiştir. Hep aniden zenginleşen, vurgun vuran "burjuvazi" olmuştur. Bunlar zenginliklerinin Ermeni ve Rum mallarından kaynaklandığını bilirler. Bu topraklarda Ermenilerin ve Rumların bir gün hak iddia edeceklerinden korkarlar. Bunun için devletle birlikte toplumda sürekli bir Ermeni ve Rum düşmanlığı, gayrımüslim düşmanlığı yaratılır, onlara karşı bir nefret dili geliştirilir, onlara karşı sürekli bir savaş hali yaratılır, onlar aşağılanır ve ötekileştirilir. Tolumda yaygın olan Ermeni dölü, Rum piçi, kılıç artığı gibi

İçine kapanmışlar bile ortaya çıkıyorsa, bil ki, durum çok ciddi!
(Üstteki dövizdeki yazı)

sözler bu ırkçı yaklaşım ve zihniyetinin yansımasıdır. Her yıl İstanbul yeniden fethedilir, bu topraklar bir türlü vatan olarak görülemez, imar ve mamur edilemez, hep talan edilir. Bu nedenle Türkiye'deki milliyetçilik ve ırkçılığın temelinde halkların katliamı vardır.

Irkçılığın ikinci nedeni Cumhuriyetin kuruluş zihniyetidir. Cumhuriyetle oluşan Türk devletine bir Türk milleti gerekmiştir. Bu millet Osmanlıdan arta kalan Balkan ve Kafkas halklarından, Anadolu'daki Türkmenlerden, Kürtlerden ve diğer halklardan suni, yapay olarak, zorla yaratılmaya çalışılmıştır. Her halk kendi benliğini inkâr edip Türk olmak zorunda kalmıştır. *"Ne mutlu Türküm diyene"* ile *"Elhamdülillah Müslümanım"* sloganları bu politikanın şiarı olmuştur. Müslümanlık bu halkları Türklükte birleştiren harç olmuştur. Türk İslam sentezi böyle doğmuştur. Sünni Müslümanlığa ve Türklüğe övgüler düzülmüştür. İslam ve Türk olmak dünyanın en seçkin insanı ve milleti olmak olduğu yayılmıştır. Türk olmak istemeyenler aşağılanmış, hakaretlere maruz kalmışlardır.

Türklüğü kabul etmeyen halklardan biri Kürtlerdir. Kürt olarak kalmak için ayaklanmışlardır, isyan etmişlerdir.

Günümüzdeki Kürt isyanı özünde Erdoğan'ın dediği gibi terör değil, Kürt halkının kendi kimlik mücadelesidir. Cumhuriyetin kuruluşundan beri Kürtler *"dağ Türküdür, kuyrukludur"* diye sürekli aşağılanmıştır. Bugünkü Türk ırkçılığının ve milliyetçiliğinin önemli bir boyutu Kürt düşmanlığıdır. Kürtlerin ezilip Türkleştirilmesidir. Aksi takdirde Kürtlere bu topraklarda yaşam hakkı yoktur. Bugün bu politikayı *"tek millet, tek devlet, tek vatan, tek dil, tek din, tek bayrak"* belgisiyle en ardıcıl savunan Erdoğan'dır.

Erdoğan'ın yenilmesi Türk ırkçılığının ve milliyetçiliğinin yenilmesidir. Türklerin kendi varlıkları ve tarihleriyle yüzleşmesidir. Umut edelim ki, Amerika'daki Afro-Amerikalıların yeni isyan dalgası Türklerin de gözünü açsın.

HDP'nin "Darbeye karşı demokrasi yürüyüşü"nü destekleyelim!

15 Haziran 2020'de HDP iki koldan, memleketin iki ucundan, batıda Edirne'den, doğuda Hakkâri'den Ankara'ya hep birlikte darbelere karşı demokrasi, adalet ve özgürlük için yürüyecek. Üç milletvekilinin, CHP'den Enis Berberoğlu'nun, HDP'den Leyla Güven ve Musa Farisoğulları'nın vekilliklerinin düşürülmesini ve hapsedilmesini, gazetecilerin, aydınların, siyasilerin tutuklanmasını ve keyfi yargılanmasını, HDP'li belediyelere kayyımlar atanmasını protesto edeceklerdir. Faşist AKP-MHP iktidarına, ülkeyi bildiği gibi, otoriter, diktatörce yöneten Erdoğan'ın hukuksuzluğuna, adaletsizliğine "dur" diyeceklerdir.

Hangi partiden, hangi görüşten, hangi hareketten olursa olsun tüm halklarımız, başta işçiler ve emekçiler HDP'nin bu yürüyüşüne destek vermelidir. Burada söz konusu olan Edirne'den Hakkâri'ye kadar Türkiye'dir, Türkiye'nin demokratikleşmesi, barış ve özgürlüğe kavuşmasıdır. Ülkede keyfiliğe son verip adaletin, hukukun tecelli etmesi, talan ve yağmanın, yokluk ve sefaletin, işsizliğin ve açlığın kalkmasıdır. AKP-MHP iktidarına, Erdoğan'ın saray rejimine son verilmesidir. Sokaklara çıkalım, hep birlikte Erdoğan'ın keyfi uygulamalarına karşı gelelim. O'na artık halkın susmadığını, korkmadığını, ayağa kalkmaya başladığını gösterelim.

Erdoğan yıllardan beri halkın, geniş emekçi yığınların suskunluğundan yararlanarak ülkeyi istediği gibi yönetebildi. Halk fakirleşirken ailesini, çevresini ülkenin en zenginleri yaptı, vurgun üstüne vurgun vurdu. Korona pandemisini bile "Allah'ın lütfu" yaptı. Halk yoksullaştı, ailesi zenginleşti. Demokrasiyi, adaleti, özgürlükleri rafa kaldırdı. Her gün yeni bir sivil darbe yapmaya başladı. Sabaha karşı gazetecileri, HDP'lileri tutuklatıyor, halkın iradesini hiçe sayarak Kürt illerindeki belediyelere kayyım atarken, İstanbul, Ankara, İzmir belediyelerine tehditler yağdırıyor. Zaten antidemokratik olan seçim kanununu daha antidemokratikleştiriyor. Darbe üstüne darbe gerçekleştiriyor. Nefret söylemleriyle toplumu kutuplaştırıyor, Kürt düşmanlığını körüklüyor, Bakur'da, Başur'da, Rojova'da Kürtlere saldırıyor, İdlib'de, Libya'da İŞİD'çileri, İhvanı destekliyor, ülkeyi Orta Doğu savaş batağına atıyor. Ancak böyle iktidarda kalabileceğini hesaplıyor. Onun iktidar tabanı hızla eriyor. Halkımızın büyük çoğunluğu artık "yeter" diyor. HDP'nin yürüyüşü bu suskun çoğunluğun konuşması, ayağa kalkması, sokağa çıkması için bir fırsattır. Bu fırsatı kullanalım. Sesimizi yükseltelim.

Erdoğan'ın en çok korktuğu halkın sokağa çıkıp kendisini protesto etmeye başlamasıdır. O, bu protestoların kendi sonunun başlangıcı olacağını çok iyi biliyor. Halkın protestolarına, sokağın baskısına hiçbir hükü-

met dayanamaz. Şimdiye kadar baskıyla, terörle savaşla halkı susturdu, demokratik haklarını kullanmasını, sokağa çıkmasını engelledi. Korona salgınını da bunun için kullandı.

HDP'nin aldığı yürüme kararı Erdoğan'ın bu baskılarını kırmaktadır. Halka demokratik haklarını kullanma olanağı sağlamaktadır. Halkın sokağa çıkmasından korkan Erdoğan HDP'nin eylemine karşı yasaklarla cevap vermeye çalışmaktadır. Edirne ve Hakkâri'de valilere her türlü eylemi yasaklattı. Yine şiddet ve terör uygulayacağını ilan etti. Ama bu kez boşuna! Halkımız şunu biliyor ki, ayağa kalkan halkın direncini kimse kıramaz. Artık Erdoğan da kıramayacaktır.

Halkımız 15 Haziran'da anayasal demokratik haklarını kullanmalı, sokağa çıkmalı, HDP ve diğer vekilleriyle birlikte darbelere karşı gelmeli, demokrasiyi, adaleti, özgürlüğü savunduğunu tüm dünyaya duyurmalıdır.

TKP 1920
www.tkp-online.com

Erdoğan Uluslararası Para Fonu IMF'ye gitmekten ve HDP'nin yürüyüşünden neden korkar?

Tufan YILMAZ

Borcu çeviremeyen hükümet İMF'ye muhtaçtır

TÜRKİYE büyük bir ekonomik sıkıntı içinde. Bu yıl ödenmesi gereken 170 milyar dolar borç var. Bunun nasıl döndürüleceği büyük bir sorun haline geldi. Bu yılın başında beliren ekonomik kriz, korona pandemisiyle birlikte iyice ağırlaştı. Korona pandemisiyle mücadele çerçevesinde ekonomik faaliyet, üretim, ticaret büyük ölçüde durdu. 1 milyon 600 bin kişi işini kaybetti. Yoksulluk çığ gibi büyüyor. İhracat durdu, turizm durdu. Dolar 7,50 TL'ye fırladı. İhracat ve turizm Türkiye'ye en büyük döviz getiren ekonomik alanlardır. Türkiye'nin ihracatı aşağı yukarı 180 milyar dolar, turizm geliri de 35 milyar dolar civarında. Buna bir de yabancı sermaye yatırımını, sıcak para olarak gelen 12 milyar doları eklemek gerekir. Türkiye şimdiye kadar bu paralarla dış borçlarını "rahatlıkla" çevirebildi, Başur ve Rojova'da, İdlib ve Libya'da askeri operasyonları, savaşları finanse edebildi. Daraldığı zamanda yeni vergiler getirdi, soğandan patatese, sudan elektriğe, her şeye zam yaptı. Ekonomik krizin, savaşın yükünü vatandaşın, emekçilerin sırtına bindirebildi.

Ama şimdi özellikle korona ile birlikte bu durum tamamıyla değişti. Kriz yalnız Türkiye'de değil, tüm dünyada hissedilmeye başladı. ABD ve AB'de ekonomi açık bir durgunluk yaşıyor. Dünya ticareti, ihracat ve ithalat büyük ölçüde durmuş durumda. Bunun Türkiye'ye yansımaları çok ağır oluyor. İhracat geliri çok düştü. Turizm konusu da aynı şekilde muallâkta, nasıl gelişeceği belirsiz. AB henüz Türkiye'ye sınırı açmıyor. Avrupa'da normalleşme adımlarına rağmen halkta korona korkusu güncel ve yakıcı. Avrupalıların tatillerini dış ülkelerde geçirme eğilimi çok düşük. Bundan en çok mağdur olacak olan ülke ise yine Türkiye. Bunlara bir de Türkiye'ye yabancı sermayenin gelmeyişi ve olanların da kaçışı eklenince Türkiye bu yıl borçlarını döndüremeyecek duruma düşmektedir. Şu an acil yabancı paraya, dolara ihtiyaç çok büyük. Hazine tamtakırdır. Sıcak para girmezse geçmişte olduğu gibi Türkiye her zaman krize girer. Şimdi de büyük bir kriz kapıda.

Damat Maliye Bakan Albayrak para arayışında. Halkı, günlerce işte ABD ile, Japonya ile, İngiltere ile, Katar ile swap anlaşmasının son aşamasındayız gibi kuru vaatlerle oyalamaya çalıştı. Ama sonunda yalnız Katar'dan 10 Milyarlık bir takaslama anlaşması yapılabildi. Bu bile en azından kamuoyunu biraz rahatlattı. Ama sorun çözülmedi. ABD ve AB başta olmak üzere kimse Türkiye'ye para, kredi vermiyor. *"Türkiye'de demokrasi olmadan, hukuk ve güçler ayrılığı işlemeden, Kürt sorununa barışçıl bir çözüm bulunmadan para vermeyiz, kredi açmayız, bir sorunun varsa İMF'ye git!"* diyorlar. Erdoğan ise *"bankalardan yüksek faizli krediler bulurum, yine de İMF'ye gitmem"* diyor. Ama bankalar da kredi vermiyor, *"önce İMF'ye git"* diyor. Erdoğan'a bütün kapılar kapanıyor. İnsanın aklına Erdoğan İMF'ye gitmemek için acaba neden bu kadar diretiyor sorusu geliyor.

Türkiye gerçekten İMF'den para alan değil para veren Ülke konumuna mı geçti?

Türkiye 1945'de kurulan İMF'ye 1947'de üye oldu ve 1958'de Menderes döneminde ilk borç, kredi alındı. Son borç taksiti Erdoğan başbakanken 14 Mayıs 2013'de ödendi ve İMF'ye olan borç bitti. İMF'li yılların sona erdiği ilan edildi. 2000'li yıllarda dünyadaki dolar bolluğu nedeniyle kolayca kredi bulabilen ve ihracatını geçmişe göre arttıran, enflasyonu düşüren, belli ölçüde mali disiplin sağlayan Türkiye'nin artık IMF'den borç almaya ihtiyacı yoktu. Hatta İMF'ye kredi bile açabileceğini ve İMF ile ilişkilerin yeni bir düzeye, kredi veren ülkeler düzeyine geldiğini ileri sürenler de vardı. İMF'ye borcu bitiren, Türkiye'nin İMF kapılarında borç "dilenen" ülke olmaktan çıkaran başbakan olarak tarihe geçmek isteyen Erdoğan son taksit ödenirken şöyle konuşuyordu:

"Rabbim inşallah bizlere o günleri tekrar yaşatmasın, Bizleri İMF önünde borç beklentisi içinde ülke konumuna düşürmesin!" Bu sözleriyle Türkiye'nin ihtiyacı olan borcu, ülke ve dünya piyasalarından düşük faiz oranları ile almak ve mali disiplin ile para politikalarını muhafaza etmek suretiyle, Türkiye'nin o günlere geri dönmesine asla mahal vermeyeceklerini belirtiyordu. O gün böyle konuşan, övünen Erdoğan'ın bugün İMF'ye gidip borç istemesi en azından karizmasına bir çizik attırması, kamuoyunda prestij kaybetmesi demekti. Sürekli seçmen tabanını kaybeden Erdoğan'ın toplumda ülkeyi tekrar İMF'ye muhtaç etmiş bir başkan konumuna düşmesi, onun daha çok saldırı hedefi haline gelmesi demektir ki, buna Erdoğan'ın şu an tahammülü yoktur. Ülkenin korona pandemisi nedeniyle iyice krize giren ekonomisine rağmen, krizi en azından dindirmek için acil olan dolar gereksinimini İMF'nin göreceli düşük faizli kredisiyle değil, pahalı swap ve özel banka kredileriyle geçiştirmeye kalkışmasının nedeni bir politik yenilgiye düşmüş olma izlenimini vermemek içindir.

Stand-by anlaşmaları

Ama ekonomik kriz karizma, prestij, kişisel hesap gibi sübjektif tavır ve tutumları dinlemez, gelince bunların hepsini çöpe atar ve insanı dolara, İMF'ye muhtaç eder. Bu bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde kapitalizmin objektif bir yasallığıdır. Kaldı ki, yabancı bankalar da İMF *"ok!"* demeden kredi vermezler. Çünkü İMF kredi alan ülkeye aldığı krediyi nasıl düzenli geri ödeyebileceğinin koşullarını dayatır ve yaratır. Bu koşullar stand-by denilen bir anlaşmayla o ülkeye dikte edilir. Bunlar o ülke için yutulması zor birer reçetedir. Bu reçeteler halkın günlük yaşamıyla, geliriyle, alışverişiyle yakından ilgili konulardır. Ülke İMF ile yatar,

Türkiye – IMF Arasında Yapılan 19 Anlaşma

Stand-by No	Anlaşma Tarihi	Tamamlanma/İptal Tarihi	Süre	Önerilen Miktar (SDR*Milyon)	Kullanılan Kota(SDR Milyon)
1.Stand-by	01.01.1961	31.12.1961	12	37.5	16
2.Stand-by	30.03.1962	31.12.1962	9	31	15
3.Stand-by	15.02.1963	31.12.1963	11	21.5	21.5
4.Stand-by	15.02.1964	31.12.1964	11	21.5	19
5.Stand-by	01.02.1965	31.12.1965	12	21.5	-
6.Stand-by	01.02.1966	31.12.1966	12	21.5	21.5
7.Stand-by	15.02.1967	31.12.1967	11	27	27
8.Stand-by	01.04.1968	31.12.1968	9	27	27
9.Stand-by	01.07.1969	30.06.1970	12	27	10
10.Stand-by	17.08.1970	16.08.1971	12	90	90
11.Stand-by	24.04.1978	19.07.1979	24	300	90
12.Stand-by	19.07.1979	17.06.1980	12	250	230
13.Stand-by	18.06.1980	17.06.1983	36	1.250	1.250
14.Stand-by	24.06.1983	23.06.1984	12	225	56.2
15.Stand-by	04.04.1984	03.04.1985	12	225	168.7
16.Stand-by	08.07.1994	26.09.1995	14	610.5	460.5
17.Stand-by	22.12.1999 21.12.2000	04.02.2002	36	15.038.4 (SRF**)5.784	11.738.9 (SRF**)5.784
18.Stand-by	04.02.2002	04.02.2005	36	12.821.2	11.914
19.Stand-by	11.05.2005	10.05.2008	36	6.662	6.662
Toplam				**37.707**	**32.817**

*13.06.2013 tarihinde yaklaşık olarak 1 Özel Çekme Hakkı(SDR)=1.52 ABD Dolar

İMF ile kalkar duruma gelir. Geçmişte Türkiye bunları çok yaşadı.

İMF kredi açacağı ülkeye ilk iş olarak bütçe açığını kapatmasını, devlette gelir gider dengelerinin, mali disiplinin sağlanmasını, dış ticaret açığının kapatılmasını, devletin ve halkın kemer sıkmasını, israfa son verilmesini, tüketimin kısıtlanmasını, ihracatın artmasını, enflasyonla mücadele edilmesini şart koşar. Bunlar için varsa acilen devlet sektörünün özelleştirilmesini, devlet işletmelerinin, bankalarının satılmasını, serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesini, ücretlerin düşürülmesini, sosyal yardımların kısıtlanmasını, yeni vergi ve zamların getirilmesini, en önemlisi serbest kur piyasasının uygulanmasını, paranın değerinin düşürülmesini, yani devalüasyonun ilan edilmesini talep eder. Bunlar tek tek stand-by denilen anlaşmaya yazılır. Hükümetler bu anlaşmayı uygulamayı taahhüt eder. Ama İMF atılan imzaya, verilen söze güvenmez. Anlaşmaya uyulup uyulmadığını belli aralıklarla denetler. Anlaşmasına göre bu kontroller üçer veya altışar ay şeklinde gerçekleşir. Bu denetim yetmezse İMF o ülkeye kendisinden veya Dünya Bankası'ndan o ülkeyle ilgilenen memurlarından birini ekonomiden sorumlu bakan olarak gönderir. O memur bakan ülkenin ekonomik yönetimini teslim alır. "Astığı astık, kestiği kestiktir." Bazen sık sık İMF'nin o ülke masa şefi teftişe gelir. Bütün bakanlar o teftişte o şefin karşısında el pençe divan dururlar. İMF şefi talimatlar yağdırır, bakanlar da boynunu büker. Bu o kadar aşağılayıcı, onur kırıcı bir tablodur ki, o ülkenin yurtseverlerini, demokratlarını, devrimcilerini feryat ettirir. Geçmişte Türkiye bu onursuzluğun en çok yaşandığı ülkelerden biri olmuştur.

Türkiye İMF ilişkileri. Darbeler ve seçimler

Türkiye İMF'den ilk borcu aldığı 1958 senesinden son taksiti ödediği 2013 senesine kadar İMF ile 19 stand-by anlaşması yapmış, İMF'den 45,5 milyar dolar borç almış ve 52,7 milyar dolar geri ödemiştir. Her stand-by anlaşmasının kendisine özgü bir öyküsü vardır. Bu anlaşmalar öncesinde veya sonrasında Türk Lirasında % 200'lere varan devalüasyonlar yapılmış, bunun sonucu askeri veya sivil darbeler gerçekleşmiştir. Hükümetler İMF'den gelen memur bakanın oyuncakları haline gelmiştir. Ülkenin esas hükümranı İMF olmuştur.

Daha 1947'de İMF'ye üye olurken o zamanki CHP-İnönü Hükümeti Türk Lirasını % 115 devalüe etmiş, ama arkasından 1950'de yapılan seçimleri kaybetmiş ve iktidarı Menderes'e, Demokrat Parti'ye devretmek zorunda kalmıştır. Menderes 1958'de İMF ile ilk krediyi alırken Türk Lirasını %230 oranında devalüe etmek zorunda kalmıştır. Kötüleşen ekonomik ortamda halktan gelen büyük tepki karşısında ordu 27 Mayıs 1960'da darbe yapmış, Menderes'i devirmiş ve sonunda idam etmiştir. 1970'de ödemeler dengesini sağlayamayan Demirel İMF'ye muhtaç olmuş, Türk Lirasını %60 oranında devalüe etmiştir, toplumda yükselen antiemperyalist, demokratik 68 öğrenci ve gençlik hareketini bastırmakta çaresiz kalmıştır. Bu

durumda ordu 12 Mart 1971'de darbe yapıp Demirel'i iktidardan düşürmüştür. Ama yapılan darbe ekonomiyi düze çıkaramamıştır. Bunun üzerine İMF duruma bilfiil müdahale etmiş, o zaman Dünya Bankası'nda uzman olarak çalışan Atilla Karaosmanoğlu'nu alınan kararların ardıcıl uygulanmasını sağlamak için kurulan cunta hükümetine ekonomiden sorumlu bakan olarak göndermiştir. Bir yandan Denizler, Çayanlar katledilirken, ülkede terör estirilirken, diğer yandan da Karaosmanoğlu ekonomiyi düze çıkarmak için halkın ensesine binmiş, zam üstüne zam, vergi üstüne vergi getirmeye başlamıştır. Halkta kemer sıkacak güç kalmamıştı.

Bu koşullarda yapılan 1973 seçimlerinde Ecevit iktidara geldi. Ecevit Avrupa'dan aldığı cüzi yardımlarla ve Avrupa'da çalışan işçilerin gönderdiği havalelerle ödemeler dengesini kurmaya çalıştı, İMF'ye gitmedi, çünkü 1974 Kıbrıs çıkartmasıyla ABD Türkiye'ye mali ve askeri ambargo uyguladı. Ülkede karaborsa, pahalılık, yokluk aldı başını gitti. Bunun üzerine Ecevit de gitti. Demirel MHP ve MSP (AKP'nin çıktığı parti) ile Milliyetçi Cephe Hükümeti kurdu. Yeniden İMF'ye gitti, 1977'de yeni bir stand-by anlaşması imzaladı, Türk Lirasını devalüe etti, 1 dolar 35 lira oldu. Bu nedenle 1978'de yapılan yerel seçimleri Demirel kaybetti, İstanbul, Ankara, İzmir ve daha birçok şehrin belediye başkanlıklarını Ecevit, CHP kazandı. Bunun sonucu Ecevit büyük bir "umutla" iktidara geldi. İMF'ye gitmeyeceğini, İMF ile anlaşma yapmayacağını ilan etti. Çünkü İMF Türkiye'nin planlı kalkınmasına ve sanayileşmesine karşı idi. Bunlardan vazgeçilmesini, ihracata yönelik hafif sanayiye yönelinmesini ve bunun için paranın sürekli devalüe edilmesini, Türkiye'nin Avrupa'nın bakkal ve manavı olmasını istiyordu. Ecevit ise bunları reddediyordu. Ama dayanamadı. Ödemeler dengesini sağlayamadı. Ekonomik zorluklar karşısında İMF'ye boyun eğmek, İMF'nin ağır koşullarını kabul etmek zorunda kaldı. Bunun bedelini ara seçimleri kaybederek ödedi. İktidara yeniden Milliyetçi Cephe Hükümetiyle Demirel geldi.

12 Eylül askeri darbesi. Karanlıktaki Türkiye

Hükümet değişti, ama İMF ve Dünya Bankası yine de kredi vermiyordu. Ülke "70 cente muhtaç kaldı". Bu kez İMF'nin koşulları çok ağırdı. Tüm kamu iktisadi kuruluşlarının özelleştirilmesini, ithal ikamesinin kaldırılmasını, para kurunun serbest bırakılmasını, karma ekonomiyi terk edip neoliberal ekonomiye geçilmesini, bunun için acil kararlar alınmasını, bir program yapılmasını dayatıyordu. Demirel böyle bir program yapmaya cüret edemedi. Bunun üzerine İMF'nin dayatmasıyla Demirel uzun yıllar Dünya Bankası'nda müşavir olarak çalışmış ve o an MESS-Metal İşverenleri Sendikası Başkanı olan Özal'ı Başbakanlık Müsteşarı yaptı ve İMF ile görüşmeleri yürütmekle görevlendirdi. Bu görüşmeler sonunda Özal İMF ile tarihe 24 Ocak Kararları olarak geçecek olan anlaşmayı yaptı. Demirel anlaşmayı imzaladı ama uygulayamadı. 1 dolar bir sene içinde 35 liradan 45, sonrada 70 liraya yükseldi. Halktan büyük tepki geldi. Kararlara yükselen devrimci işçi hareketi ve tüm muhalefet karşı çıktı. Bunun üzerine ABD orduyu göreve çağırdı. Ordu 12 Eylül 1980'de darbe yaptı. Demirel hükümetini devirdi, parlamentoyu dağıttı, tüm muhalefeti yasakladı, tutuklattı. Ülkede faşist bir terör estirmeye başladı. Türkiye bugüne kadar gelen karanlık bir döneme girdi. Ülkenin ekonomisi Özal'a teslim edildi. Özal önce başbakan yardımcısı, sonra başbakan ve cumhurbaşkanı olarak ülkeyi yabancı tekellerin talanına açtı, neoliberal ekonomiyi yerleştirdi.

Hiper enflasyonlar dönemi

Bundan sonra Türkiye tamamen İMF'nin, Dünya Bankası'nın kontrolüne girdi. Yabancı tekellere açılan ve devlet işletmelerini özelleştiren Türkiye'ye yabancı sermaye girmeye başladı, 1994'e kadar İMF'nin kapısını çalmaya gerek kalmadı. Ama Türkiye yine ödemeler dengesini tutturamadı ve tutturmasına da imkân yoktu. Çünkü Türkiye üret-

tiğinden çok daha fazlasını tüketen bir ülkedir. Bu nedenle dış ticaret açığı sürekli yükselir, ödemeler dengesi ve bütçesi sürekli bozulur. Bunun sonucu zamdır, enflasyondur, devalüasyondur. Ekonominin bozulması, yeniden İMF'ye muhtaç olmasıdır. 1994'de Türkiye büyük bir ekonomik krizin içine girdi. Ekonomik dengeler altüst oldu. Demirel cumhurbaşkanı, Tansu Çiler başbakandır. Türkiye İMF'nin kapısını çaldı. Yeni bir stand-by anlaşması yapıldı. 5 Nisan Kararları olarak tarihe geçen bu anlaşma ile İMF'den 1 milyar dolar kredi sağlandı. Bunun karşılığında Türk Lirası %39 oranında devalüe edildi, TEKEL ürünlerine büyük zamlar yapıldı, akaryakıt vergileri %10'dan %25'e çıkarıldı. Tüm bu önlemlere rağmen Türkiye'nin iki yakası bir araya gelmedi. Enflasyon aldı başını gitti. Hiper enflasyon dönemine girdi. Yıllık enflasyonlar %70-80'lerde, hatta %100'lerde dolaşmaya başladı. Bir ara %120'leri gördü. Yurtdışındaki işçilere dövizlerini Türkiye'ye yatırmaları durumunda kendilerine döviz üzerinden %20 faiz vaat edildi. Yabancı sermayeye ise %35'lere varan faizler vaat edildi ve getirenlere gerçekten bu faizler verildi. Türkiye günü birlik yaşıyordu. Bu yüksek faize hangi ekonomi, hangi ülke dayanabilirdi ki! Bu ülke ancak çöker. İşte Türkiye 1999 senesinde kendisini böylesine büyük bir kriz içine buldu. Erken seçime gidildi.

Seçimden sonra kendisine sol diyen Ecevit, faşist MHP lideri Bahçeli ile hükümet kurdu. Burjuva politikası böyle bir şey. Hele İMF olmayanı oldurur. Hükümet kuruldu ama sorunların üstesinden gelemedi. İMF'nin her dediği yapıldı. Nihayetinde "veren el alan elden üstündü." Ama bir şey değişmedi. 21 Şubat 2001 Çarşamba günü Başbakan Ecevit'le Cumhurbaşkanı Sezer arasında, yolsuzlukları inceletmek için Devlet Denetleme Kurulu'nun harekete geçmesi yüzünden çıkan "kavga" nedeniyle bir gecede faizler %7500'e fırladı. (Doğru okudunuz 7500). Borsa %20, Türk Lirası %40 değer kaybetti. Milletin beli büküldü. 94 bin 500 işyeri kapısına kilit vurdu, 1 milyon işçi işsiz kaldı. O gün "Kara Çarşamba" olarak tarihe geçti. Ülke tam bir darboğaza girdi. Türkiye kendi sorunlarının üstesinden gelemeyen, kendi sorunlarını çözemeyen bir ülke durumuna düştü. Yine İMF'ye gitti. İMF bu kez kendi koşullarının ardıcıl uygulanması için Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Kemal Derviş'i Türkiye'ye gönderdi. 1 Mart 2001'de Türkiye'ye gelen Derviş hemen ekonomiden sorum-lu süper bakan olarak hükümete girdi. Ekonominin "patronu" oldu ve ekonomiyi krizden kurtarmak için bir program hazırlamaya başladı. Derviş'in 2001 Mayısı'nda açıkladığı programın adı "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı" idi. Programın açıklanmasıyla İMF ve Dünya Bankası'nda krediler akmaya başladı. Daha önce siyasi maliyetleri yüzünden atılamayan adımlar, Meclis'ten geçirilemeyen yasalar peş peşe çıkmaya başladı. Bu yasalara "Derviş Kanunları" dendi. Program 6 ayda etkisini gösterdi, orta vadeli bir ekonomik istikrar yakalandı, ihracat %13 artı, turizm gelirleri yükseldi, dış ticaret açığı, cari açık azaldı. Şubat 2002'de İMF ile yeni bir stand-by anlaşması imzalandı. Özelleştirmeler, neoliberal ekonomik uygulamalara hız verildi. Derviş, Bahçeli ile fikir ayrılığına düştü, görevinden istifa etti. Yine İMF anlaşmasının yükü emekçilerin sırtına bindirildi. Halk Kasım 2002'de yapılan genel seçimlerde hükümeti devirdi, AKP'yi, Erdoğan'ı iktidara ge-

tirdi. Ecevit'in defterini dürdü. Ecevit'in defterinin dürülmesinin bir başka nedeni de, II. Körfez Savaşında ABD'yi değil Saddam'ı desteklemiş olmasıdır. AKP ise daha başından savaşta ABD'nin yanında yer alacağını açıklamıştı. AKP'nin iktidara gelmesiyle birlikte Türkiye'nin bugüne kadar süren, içinden çıkılmaz Orta Doğu serüveni de başlamış oluyordu.

İMF'ye gitmek Erdoğan için intihar

Enflasyondan, Develüasyondan, dış borçtan, İMF'den bıkmış olan halk için AKP bir alternatif olarak gözüktü. Erdoğan'da Derviş'in hazırladığı ekonomik altyapıya dayanarak, Avrupa'dan bol miktarda kredi sağladı, ekonomik ilişkilerde İMF'yi devre dışı bıraktı. Türkiye İMF'siz yeni bir döneme girmeye başladı. Erdoğan'ın geniş yığınların desteğini kazanmasında Türkiye'yi İMF'den "kurtarmış" olmasının büyük rolü olmuştur. Yukarıda anlatılan onur kırıcı olaylar artık yaşanmaz olmuştur. İşte Erdoğan'ın İMF'ye gitmek istememesinin esas nedeni burada yatmaktadır. İMF'ye gitmek demek, İMF ile yeni bir stand-by anlaşması yapmak demek. İMF'ye gitmek demek, Damadın yerine ekonominin yönetimini İMF veya Dünya Bankası'ndan gelecek ve bakan olacak bir memura devredilmesi demek. İMF'ye gitmek demek, istediğin gibi harcamalara, israfa, ihalelere, ihalelerden nemalanmaya son vermek demek. İMF'ye gitmek demek, yeni enflasyon, zam ve vergiler demek, Türk Lirasının değerinin düşürülmesi, yani devalüasyon demek. Kendi başına karar vermeye, israfa, ihaleye alışmış Erdoğan için İMF'ye gitmek demek intihar etmek demektir.

Şimdiye kadar İMF ile imzalanan bir anlaşmadan ve bu anlaşmanın uygulanmasından sonra hiçbir hükümet iktidarda kalamamıştır, ya darbeyle ya seçimle gitmiştir. Erdoğan İMF'ye gittiği takdirde bunun sonunu çok iyi bilmektedir. Ya bir darbeyle gidecek ya da bir seçimle. Bu nedenle Erdoğan'ın seçim ve darbe konularını sürekli gündemde tutması boşuna değildir. Seçimi gündeme getirerek milleti 2023 seçimine kadar oyalamak istemektedir. Şu an onun bir erken seçime gitmeyeceğini herkes bilmektedir. Ama darbeler öyle değildir. Önce darbe denince yalnız askeri müdahaleler anlaşılmamalıdır. Halkın sokaklara çıkması, ayaklanması da bir darbe gibi işlev görebilir, hükümetin gitmesine neden olabilir. Günümüzde birçok hükümet sokak baskısına dayanamayarak istifa etmektedir. Onun için Erdoğan halkın sokağa çıkmasından şeytanın Allah'tan korktuğu gibi korkmaktadır.

HDP'nin Edirne'den ve Hakkâri'den yürüyüşlerini destekleyelim

Ama Türkiye sokağa çıkmaya hazırlanmaktadır. HDP önümüzdeki günlerde iki koldan, Hakkâri ve Edirne'den yürüyüşe geçeceğini bildirdi. Tüm demokratik güçleri "hep birlikte" yürüyüşü desteklemeye çağırdı. Sokağa çıkmadan ülkeye demokrasinin gelmeyeceği, Erdoğan'ın gitmeyeceği geniş yığınlar tarafından daha çok anlaşılmaya başlandı. Erdoğan'ın HDP'nin Ankara'ya ya-

pacağı yürüyüşü CHP'lilerin ve diğer parti ve demokratik kuruluşların desteklemesinden korkmasının nedeni budur. Halk sokağa çıkmaya alıştı mı, önü alınamaz, ne yapacağı belli olmaz. Bunun için Erdoğan sürekli CHP'lilerle HDP'nin arasını açmaya, HDP'yi bir Türkiye partisi değil de, PKK'ya bağlı bir parti gibi göstermeye, Kürtlerle Türklerin arasına düşmanlık tohumları ekmeye kalkışmaktadır. Ama bu antikürt propagandası bu kez tutmayacak, zira Türkler Erdoğan'ın niyetini okumaya başlamışlardır. Çünkü O ancak yarattığı Kürt düşmanlığı, körüklediği milliyetçilik ve ırkçılıkla iktidarda kalabilmektedir. Şimdi HDP yürüyüşlerine yığınsal katılarak Erdoğan'ın oyunlarını bozalım. Yürüyüşe güçlü destek Erdoğan'ın yenilgisi, demokrasinin bir zaferi olacaktır. Burada görev başta komünistlere, solculara, Türk aydın ve devrimci demokratlarına düşmektedir. HDP'nin eyleminin başarılı geçmesi için herkes seferber olmalıdır.

Eğer 2023'ü beklemeden Türkiye halkları Erdoğan'dan, O'nun faşizan tek adam rejiminden kurtulmak, demokrasiye, barışa, özgürlüğe kavuşmak istiyorsa "hep birlikte" sokağa çıkmalıdır. "Hep birlikte" Erdoğan'ın faşizan uygulamalarını, Kürtlere karşı yürütülen savaşı, Suriye'ye, Libya'ya müdahaleleri, işsizliği, zamları, yoksulluğu protesto etmeli, demokrasiyi, hukuku, güçler ayrılığını, fikir ve gösteri özgürlüğünü savunmalı, tüm siyasi tutukluların serbest bırakılmasını talep etmelidir. Ülkenin tekrar İMF'ye muhtaç olmayacağı yolun, tüketen değil üreten bir ülke olmaktan, israfa, yağma ve talana son vererekten, kendi öz kaynaklarıyla kalkınabilecek bir ülke olduğunu göstermekten, bunun planını yapmaktan geçtiğini halka göstermek gerekmektedir. Yığınları böyle yeni bir vizyonla harekete geçirmenin zamanıdır. Zamanı kaçırtmayalım. Zira Erdoğan kendini kurtarmak, iktidarı kaybetmemek için İMF'ye de gider, ABD'nin her dediğini de yapar. ABD hâlâ Erdoğan'ı gözden çıkarmış değildir. O hâlâ Trump'dan güçlü destek görmektedir. Ancak güçlü bir halk hareketi bu desteği kırabilir, Erdoğan iktidarının sonunu getirebilir. Hep birlikte HDP yürüyüşlerinde buluşalım.

AÇIKLAMA

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'ni Erdoğan'ın faşist rejimine karşı demokrasi mücadelemizde yaşatalım!

BU yıl 15-16 Haziran İşçi Direnişi'nin 50. yılı. Zafer ve yenilgilerle dolu yarım asır! Ama daha çok yenilgilerle dolu bir dönem. Zaferlerimiz büyüktü, ama yenilgilerimiz de büyük oldu. Zaten bunu bugün hem işçi ve sendikal hareketin, hem uluslararası ve Türkiye komünist hareketinin içinde bulunduğu durum gözler önüne sermektedir. Her şeye rağmen bugüne ışık tutacak dersler çıkarabileceğimiz zengin deneylerle dolu bir işçi ve komünist hareketi tarihimiz vardır.

15-16 Haziran 1970 yalnız işçi sınıfımızın değil tüm Türkiye sol, devrimci, demokratik güçlerin gurur duyacağı bir gündür. O gün; işçi sınıfının nasırlı elleriyle demir yumruğu tüm gücüyle burjuvazinin kafasına indi, ilk kez burjuvazi işçi sınıfı karşısında bir yenilgi aldı, geri adım attı, işçi sınıfı büyük bir zafer kazandı. Hâlâ Türkiye'de işçi sınıfı kendiliğinden sınıf mıdır, kendisi için sınıf mıdır gibi tartışmalarına kesin bir son verdi. Tüm dünyaya, eşe dosta Türkiye işçi sınıfının ulusal ve uluslararası arenada bilinçli, örgütlü ve savaşkan bir sınıf olduğunu ortaya koydu.

Geçtiğimiz yüzyılın 60'lı ve 70'li yılları Türkiye'de işçi sınıfının politik ve sendikal mücadelesinin, köylülerin toprak ve kooperatif savaşlarının, gençliğin ve aydınların antiemperyalist demokratik mücadelesinin yükseldiği yıllardı. 15-16 Haziran bu mücadelelerde bir dönüm noktasıdır. Cumhuriyetin kuruluşundan beri işçi ve komünist, sol ve demokratik hareket sürekli ağır baskılarla karşı karşıya kalmıştır. 60'lı yıllarda işçi sınıfı, sol ve demokratik güçler legal doğmakta olan olanakları hızla değerlendirmiş, 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi, TİP ve 1967 yılında Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK kurulmuştur. Bir yanda gençliğin 68 hareketi, diğer yanda işçilerin politik, sosyal ve ekonomik haklar için mücadelesi çığ gibi büyümüş

tür. İşçiler yıllardan beri "hapsedildikleri" Türk-İş'in Amerikan sendikacılığından kopup DİSK'in devrimci, mücadeleci sınıf ve kitle sendikası anlayışına doğru kaymaya başlamışlardır. TİP ve DİSK hızla büyüdüler ve güçlendiler, toplumda sosyal ve demokratik dönüşümün öncüsü oldular.

Özellikle üretimde, fabrikalarda yaşanan gelişmeler sermayeyi, burjuvaziyi korkuttu. Şimdiye kadar Türk-İş'te örgütlü işçiler yığınsal olarak DİSK'e geçmeye başladılar. Zira işçiler DİSK'de sınıf olarak kendilerini ifade edebiliyorlardı. DİSK'in *"söz ve karar tabanındır"* belgisi sözde kalmıyor, işçiler bunu işyerlerinde hayata geçiriyorlardı. Grev, toplu sözleşme kararları tabanda alınıyor ve uygulanıyordu. Bu yepyeni anlayışla DİSK işçiler için çekim merkezi olmuştu. Sermaye, burjuvazi bu gidişi durdurmak, DİSK'i bitirmek, en azından işçilerin Türk-İş'ten DİSK'e geçmelerini önlemek istiyordu. Bunu sağlamak için hükümet, o zamanki Demirel Hükümeti, işçilerin sendika seçme özgürlüğünü rafa kaldıran bir yasa hazırladı. Yasayı hızla Meclis'ten, Senato'dan geçirip, Cumhurbaşkanına imzalatarak yürürlüğe koymak istedi. Bunun üzerine işçiler 15 Haziran'da hem Anadolu, hem Avrupa yakasındaki fabrikalarda işi bırakıp direnişe geçtiler, sokağa döküldüler. Direnişe Türk-İş'in örgütlü olduğu fabrikalardan da işçiler katılınca, işçiler sel gibi Anadolu yakasında Kocaeli, Gebze, Pendik, Kartal'dan Kadıköy'e, Avrupa yakasında Levent, Eyüp, Alibeyköy, Bakırköy'den Eminönü'ne akmaya başladı. Polisin kurduğu barikatları ezip geçti. O gün 100 bin işçi sokaktaydı. Sermaye, hükümet işçilerin direnişi karşısında çaresizdi. Soluğu gece yarısı sıkıyönetim ilan etmekte buldu. Bu kez sokaklara ordu barikatlar kurdu. Ama ertesi günü, 16 Haziran'da işçiler daha kalabalık olarak meydanlara aktılar. Askerin barikatlarını dinlemediler. Tankların üstüne çıktılar, yürüyüp gittiler. Asker de fayda etmedi. İşçi sınıfı çatışmalarda üç şehit verdi. Onları bağrına gömdü, mücadelelerinde yaşattı. O gün 150 bin işçi sokaklardaydı. Direnişin büyüklüğü ve gücü herkesi şaşırttı. Hükümet çareyi grevleri, tüm eylemleri iki ay ertelemekte buldu. TİP yasayı Anayasa Mahkemesi'ne götürdü. Anayasa Mahkemesi kabaran yığın hareketleri karşısında zaten "sakat" olan yasayı iptal etti, işçiler zafer kazandı.

15-16 Haziran topluma *"hak verilmez alınır"*ın nasıl olacağını gösterdi. Sokağa nasıl çıkılacağını, sokağa çıkmadan hak alınamayacağını, hükümete geri adım attırılamayacağını, boyun eğdirilemeyeceğini ortaya koydu. Sokağa çıkmak için yığınlarda "tabanın söz ve karar sahibi" olduğu bir örgütlülüğün gerekliliğini gösterdi. Bunlar günümüzde Erdoğan'a karşı demokrasi mücadelesinde paha biçilmez deneylerdir. Tam da 15 Haziran'da HDP'nin "Darbelere karşı demokrasi" için sokaklara çıkması çok anlamlıdır. Erdoğan'ı yenecek olan "tabanın söz ve karar sahibi" olma anlayışıyla örgütlenen ve sokağa çıkan yığınlar olacaktır. Devrimcilerin, komünistlerin görevi burada yığınlara yardımcı olmaktır.

Burjuvazi bu yenilgiyi sindiremedi. Yükselen işçi hareketi ve gençlerin ve aydınların antiemperyalist demokratik mücadelesi karşısında çareyi darbede buldu. 12 Mart 1971'de yapılan darbe işçilerin gençlerin üzerinden silindir gibi geçti, Ama ne işçi sınıfı ne de devrimci gençler yılmadı. Karşı devrim devrimci gelişmeyi tam boğamadı. 70'li yıllarda devrimci hareket yeniden yükseldi. İşçi sınıfı komünist hareketle, TKP ile bağlandı. Yeni bir atılım yaptı. DİSK daha da güçlendi. Burjuvazi yükselen devrimci hareketi boğmak için Devlet Güvenlik Mahkemeleri DGM'leri kurmaya karar verdi. Bunun durdurulması gerekiyordu. Bu da ancak sokağa çıkmakla mümkündü. DİSK işçileri genel greve çağırdı. İşçiler yine sel gibi sokaklarda aktı. "DGM'yi ezdi", yeni bir zafer yazdı. Bunu Taksim dev Bir Mayıs

gösterileri izledi. DİSK güçleniyor ve güçlendikçe burjuvaziye meydan okuyordu. Bu dönemin, zamanın ruhunu en iyi ifade eden DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in Nâzım'dan adapte ederek söylediği *"Burjuvazi, Kavgaya davet etti bizi. Davetleri kabulümüzdür!"* sözleri olmuştur.

Burjuvazi bu devrimci yükselişi yine bir karşı devrimle ezmeye yöneldi. Ordu ABD'nin de izniyle 12 Eylül 1980'de faşist bir darbeyle iktidara el koydu. Bu kez ordu parlamentonun, devrimci güçlerin üstünden tam bir silindir gibi geçti. Bu darbenin etkisi ve sonuçları günümüzde hâlâ sürmektedir. Türk solu tam olarak ezildi, darmadağın oldu. Belini hâlâ doğrultamıyor. Bunda reel sosyalizmin yıkılmasının da büyük etkisi oldu. Ama esas neden kendisindedir. Kürt sol ve demokratik hareketi ise kendini hızla toplayan ve savaşa geçebilen hareket oldu. Kürt halkı özgürlüğü, Türkiye'nin demokratikleşmesi için mücadeleye geçti. Kürt halkının bu özgürlük ve demokrasi mücadelesine Türklerden destek gerekmektedir. Türk devrimci ve demokrat hareketi ise hem politik ve ideolojik, hem örgütsel olarak bu dayanışmadan maalesef çok uzaktır.

Türk komünist ve sol, demokratik hareketinin bu duruma düşmesinin en önemli nedenlerinden biri TKP'dir, TKP'nin TİP'le birleşmesidir, bu birleşmenin itici gücü olan Nabi Yağcı ve çevresidir. Bu birleşme yalnız TKP'de değil, tüm Türk solunda politik, ideolojik ve örgütsel bir likidasyona, bir yozlaşmaya, bir ilkesizliğe ve çürümeye neden olmuştur. Avrupa'ya iltica eden kadrolar, özellikle sendikacı kadrolar devrimciliği bırakmışlar, Avrupa işçi ve sendikal hareketindeki devrimci mücadelesini değil, uzlaşmacı, mücadele ruhu ölmüş, işçi menajerliği anlayışına sahip sosyal demokrat sendikacılığı benimsemişler ve ülkeye döndüklerinde bu anlayışları DİSK'e empoze etmeye başlamışlardır. Eğer bugün DİSK yalnız işçi sınıfını değil tüm gençleri ve demokrasi güçlerini ve Kürt Özgürlük Hareketini kapsayan ve savunan eski DİSK değilse bunun sorumlusu Nabi Yağcı ve çevresidir, onun likidasyon hareketidir. DİSK eğer yeniden 15-16 Haziran'ı yazan, DGM'yi ezen, Bir Mayıs mitingleri yapan, "tabanın söz ve karar sahibi" olduğu DİSK olmak istiyorsa, acilen Nabilerin mirası olan uzlaşmacı sendikacılıktan kurtulup işçi sınıfını ve demokrasi güçlerini kapsayan sınıf ve kitle sendikacılığına geri dönmesi gerekmektedir. Bu ancak komünistlerle, Marksistlerle kaynaşarak olur. 60'lı ve 70'li yıllardan çıkarılacak en bü-yük ders işçi sınıfı hareke-tiyle komünist hareket bu-luşmadan sınıf ve demokrasi mücadelesinin yükselemez, başarıya ulaşamaz olması-dır. 60'lı yıllarda DİSK ve TİP'in dirsek teması ile 70'li yıllarda DİSK ve TKP'nin dirsek teması yükselen isçi sınıfı hareketinin ve gençliğin antiemperyalist demokratik hareketinin güç kaynağı olmuştur. Bugün buna her zamankinden çok daha fazla ihtiyaç vardır.

TKP 1920
www.tkp-online.com

Ey Erdoğan! Sokaklar canlandı! Sürekli Kürtlere operasyon düzenleyerek, İşçi haklarına ve demokratik güçlere saldırarak iktidarda kalamazsın!

-Erdoğan'ın üç hınzır yöntemi-

Barış ALPER

ERDOĞAN sıkışmış durumda. Kamu yoklamalarına göre seçmen tabanı sürekli eriyor. Halkta huzursuzluk artıyor. Hem Erdoğan'ın otoriter tek adam rejiminden, hem dayandığı faşist MHP-AKP iktidarından halk memnun değil. Baskı, terör ve tutuklamalar, Kürt halkının iradesini hiçe sayarak atanan kayyımlar ve düşürülen vekillikler, keyfi tutuklamalar, antidemokratik uygulamalar, hukuksuzluk ve adaletsizlik halkı bezdirdi. Halk *"yeter artık!"* diyor.

Ekonomi iyi gitmiyor. Pahalılık artıyor. Her şey ateş pahası, insanın elini ve cebini yakıyor. İşsizlik aldı başını gitti. İşsiz kalmış aileler ayda 1170 lirayla geçinmeye mahkûm ediliyor. Üretim, ihracat, turizm durgun. Avrupa 31 Ağustos'a kadar Türkiye'yi korona pandemi riskli ülke ilan etti. Bu ise bu yıl Avrupa'dan turist gelmeyecek, Türkiye 35 milyar dolar turizm gelirinden mahrum kalacak demektir. İhracatın da durmuş olduğu koşullarda bu Türkiye ekonomisi için bir yıkımdır. Erdoğan'ın *"dünyanın en büyük on ekonomisi içine gireceğiz, büyüyeceğiz"* gibi hamaset dolu sözlerine halkın karnı tok. Halk artık gördü ki, inşaattan başka yatırım tanımayan, sırf tüketim, talan, yağmaya ve savaşa dayalı bir Türkiye ekonomisi değil dünyanın ilk onuna girmeyi, ilk yirminin arasında bile kalmayı başaramaz.

Artık görülüyor ki, Erdoğan'la bu ülke bir yere gidemez, kalkınamaz, yönetilemez. Bunu korona pandemisiyle mücadele de gösterdi. Günlük vaka sayısı yine 1500'lere dayandı. Sürü bağışıklığı metodu uygulayarak halkı salgın karşısında ölümle karşı karşıya bıraktı. Bunun suçunu da, *"cahildir, laf dinlemez"* gibi hakaretlerle halkın üzerine yıkmaya kalkıştı. Halk nefes alamıyor, *"yetti artık!"* diyor.

Bu sıkışık durumu atlatmak için Erdoğan üçlü bir yöntem uyguluyor. Birincisi işçi haklarını budamak: Erdoğan ekonomiyi geçici olarak kurtarmak, Hazineye para sağlayabilmek için ek vergi ve zamların yanı sıra işçinin kazanılmış haklarına saldırıyor, onları Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi TES tuzağı ile gasp etmeye çalışıyor.

İkincisi halkın sokağa çıkmasını engellemek: Erdoğan halkın sokağa çıkmasını önlemek için sokağa çıkan milletvekili, avukat, aydına karşı orantısız güç kullanıyor, terör estiriyor, halka *"bak, milletvekillerinin, avukatların başına bu gelirse senin başına ne gelir, düşün"* demek istiyor. Halkı korkutmak, toplantı ve yürüyüş gibi en doğal demokratik hakkını kullanmasının önüne geçmek için elindeki terör sopasını kullanıyor.

Üçüncüsü savaş politikası: Erdoğan Kürtlere sürekli saldırarak, Başur'da, Rojova'da operasyonlar düzenleyerek, İdlib'de, Libya'da savaşa fiilen müdahil olarak kendini güçlü göstermek, milliyetçiliği körükleyerek halk üzerinde tahakküm kurmak istiyor. Milliyetçilik, nefret söylemi hâlâ geçerli olsa da, artık geri tepiyor. Halk *"Kürt*

sorunu nedir, Kürtlere karşı neden savaşıyoruz?" diye daha çok sormaya başladı. Bu bir sıçramadır.

Tamamlayıcı emeklilik genel grev nedenidir

Devletin hazinesini tamtakır eden Erdoğan her seferinde vergi ve zamlarla çalışanların, işçi ve emekçilerin cebine saldırdı. Dış ülkelerden para bulamadığı için işçilerin birikmiş fonlarına göz dikti. İşçilerin işsizlik fonunda biriktirdikleri 130 milyar liranın, tam da lazım olduğu korona pandemisi sırasında yok olduğu ortaya çıktı. Erdoğan işsizlik fonundaki parayı tahvillere çevirip "iç etmiş." Korona pandemisi nedeniyle işini kaybeden işçiler Fon'dan 2000-4000 lira arasında aylık hak etmişken, sadaka verir gibi 1170 lira aylıkla onları eve gönderdi. *"Bozdur bozdur harca!"*. Bu parayla bir aile geçinir mi? Erdoğan'ın umurunda değil. O sarayda. Bir de utanmadan *"işçiye 1170 lira maaş bağladık"* diye övünüyor.

Şimdi devlet kasası yine boş. Dışarıdan kimse kredi vermiyor. Türkiye riskli ülke diyor. Ekonominin ve devletin çarkı ise parasız dönmüyor. Erdoğan'ın acilen birikmiş paraya ihtiyacı var. Şu an toplanmış para işçilerin kıdem tazminatında var. Erdoğan bu paraya çoktan göz dikmişti. Kıdem tazminatı fonlarında birikmiş ve birikecek olan parayı uzun zamandan beri patronlara sermaye ve kredi olarak peşkeş çekmeyi planlıyordu. Korona pandemisinin yarattığı parasızlık koşulunda bu planı öne çekti. Damat Albayrak verilen talimatla hemen iki yasa hazırlığına geçti: Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi TES ve İstihdam Kalkanı. Hazırlanan her iki kanun işçinin kıdem tazminatlarını iç etmeye yöneliktir.

Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi ile kıdem tazminatının bir bölümü veya tümü Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi adı altında kurulan fona devredilecek ve bundan böyle her ay kıdem tazminatları da bu fona yatırılacak. İşçiler 60 yaşına gelinceye kadar fondan para alamayacak, 60 yaşında ise Fonda biriken paranın %25'ini alacak, kalan kısmı da emeklilik durumunda işçinin yaşlılık aylığına ilave edilecek. Yani işçi kıdem tazminatını yiyemeden ölecek. Paralar Erdoğan'a kalacak.

İstihdam Kalkanı Planıyla ise esnek ve güvencesiz çalışma yöntemi getirilmektedir. Bu planla 25 yaş altı ve 50 yaş üstü işçilere kısa süreli istihdam olanağı yaratmak hedeflendiği söylense de, esnek ve güvencesiz çalışma biçimi 25-50 yaş arasına da uygulanabilecektir. Ama Damat Beyin çok övdüğü bu sistemde bir tuzak var: Belirli süreli, geçici çalışan işçilerin kıdem tazminatı hakkı yok. Hatta bunlardan kıdem tazminatı kesilecek ama fondan hak sahibi olamayacak. Esnek iş, kuralsız iş demektir. İşçiler tam olarak patronların emrine "tahsis" ediliyor.

Bakan Damat Albayrak Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi ile "60 ile 100 milyar TL büyüklük sağlayacak" bir fona kavuşulacağı ve bunun "özellikle sermaye piyasalarını derinleştirecek" bir nitelikte olacağını vurgulanmaktadır. Şimdiden fonu talan edecek-

lerini ilan etmektedir. 60 ila 100 milyar! Erdoğan'ı bir dönem rahatlatır. Ama...

Ama, Erdoğan'ın böylesine göz diktiği kıdem tazminatları ise sendikaların kırmızı çizgisi. Türk-İŞ, Hak-İŞ, DİSK hükümetin planlarına temelden karşı çıkıyor, direneceklerini, işçiyi sokağa dökeceklerini ilan ediyorlar. Sendikalar kıdem tazminatı işçilerin alın teridir, güvencesi ve geleceğidir, emekli olurken başını sokacağı evdir, çocuklarının rızkıdır, kızın çeyiz, oğlanın düğün parasıdır, kimseye iç ettirmeyeceğiz, mücadele edeceğiz demektedirler.

Türk-İş şimdiden harekete geçmiş durumda. Ankara'da genel merkez binasına üzerinde "Kıdem tazminatıma dokunma" yazan bir pankart astı ve "kıdeme dokunulması halinde genel greve çıkılacağı" kararı olduğunu ilan etti. DİSK ve diğer sendikalar da mücadele için hazırlıklarını hızlandırdılar. Burada işçi önderlerine, komünistlere, devrimcilere büyük görevler düşmektedir. İşçilerin can alıcı bu sorunu karşısında Türk-İş, Hak-İş ve DİSK'in birlikte hareket etmeleri, sendikal ve işçi birliğinin gerçekleşmesi için çalışmalılar, fabrikalarda işçileri mücadeleye hazırlamalıdırlar. İyi çalışılırsa bir 15-16 Haziran'ın yaşanması ve hükümete geri adım attırılması mümkündür. Çünkü sokağa çıkan işçi hakkını, istediğini almadan geri dönmez.

HDP demokrasi için sokaklarda

Erdoğan'ın ikinci hedefi halkın sokağa çıkmasını önlemektir. Onun en çok korktuğu halkın sokağa çıkmasıdır. Çünkü onun iktidarına son verecek güç sokağın baskısıdır, o yalnız bu sokak baskısının dilinden anlar. Koronavirüs nedeniyle halkın katlanmak zorunda kaldığı demokratik kısıtlamaları kendi çıkarına kullanan Erdoğan'a dur demenin zamanı çoktan gelmişti. Erdoğan'ın bu antidemokratik, faşizan keyfi uygulamalarına karşı sessiz kalmaması, halkta biriken öfkenin sokağa dökülmesi gerekiyordu. İşte tam böyle bir dönemde HDP sokağa çıkma kararı aldı.

HDP 15 Haziran'da Türkiye'nin en uç köşesinden, doğuda Hakkâri'den, batıda Edirne'den Ankara'ya 6 günlük bir yürüyüşe çıktı. "Darbelere karşı demokrasi yürüyüşü" olan bu eylem yalnız Erdoğan'ın sivil darbelerini, belediyelere atanan kayyımları, düşürülen milletvekilliklerini, adaletin, hukukun, demokrasi ve özgürlüklerin çiğnenmesini, gazeteci ve akademisyenlere yapılan baskıları protesto etmekle kalmadı, Erdoğan'ın faşizan tek adam rejimi karşıtı tüm demokratik güçlerinin ittifakının pratikte gerçekleşmesine büyük katkıda bulundu. Yol üzerindeki şehirlere giriş ve çıkışlarda kalabalık halk kitleleri HDP'lileri gösteri ve yürüyüşlerle karşıladı ve uğurladı. Şehirlerde halkla, sivil toplum ve meslek kuruluşlarıyla, partilerle, sendikalarla, barolarla, sanayi ve ticaret odalarıyla, 30'dan fazla demokratik kurum ve kuruluşlarla toplantılar yapıldı, faşizan rejime karşı "hep birlikte" ortak hareket vurgulandı.

Yürüyüş kolu üzerinde Edirne'de Selahattin Demirtaş, Kocaeli-Kandıra'da Figen Yüksekdağ, Gültan Kışanak, Sabahat Tuncel ve diğer tutuklular selamlandı. 20 Haziran'da Meclis Parkı'ında bir mitingle son bulan yürüyüş, HDP'nin 1 Haziran'da açıkladığı 9 maddelik demokrasi deklarasyonunu hayata geçirmekte yaptığı ilk eylemdi. Ve bu eylemlerin ilk etabı 1 Eylül Dünya Barış Günü yapılacak gösterilere kadar sürecek. Meclis Parkı'ndaki mitingde konuşan Eş Başkanlar Buldan ve Sancar şu vurgulamayı yaptılar: *"Bu yürüyüşle toplumu nefessiz bırakan, kendisi gibi düşünmeyen herkesi susturmaya çalışan iktidara karşı toplumun yükselen itirazını sokağa taşırmak, artık yeter demek istedik! Yürüyüşümüz boyunca Türkiye halklarının gösterdiği yoğun ilgi nefessiz bırakılan bir toplum için bu mücadeleyi yükseltmenin ne kadar hayati bir ihtiyaç olduğunu herkese gösterdi."*

Mecliste grubu olan, ülkenin üçüncü büyük partisinin yürüyüşünü yasaklatamayan Erdoğan, yürüyüşü engellemek için her türlü yola, manipülasyona ve şiddete başvurdu. Günler öncesinde TV programlarında HDP'-

ye saldırıya geçildi. Tüm yandaş kanallarda HDP'den kimsenin çağrılmadığı HDP'siz HDP tartışmaları yapıldı, Kürt ve PKK düşmanlığı körüklendi, milliyetçilik ve şovenizm kabartıldı. Ama fayda etmedi. Kamuoyunda HDP'ye ve yürüyüşe sempati daha da arttı. Bunun üzerine Erdoğan valilere verdiği emirle yürüyüş kolu boyunca engellemeler çıkarttı.

Valiler korona pandemisini bahane ederek yürüyüş güzergâhı üzerindeki kentlere giriş ve çıkışları yasakladı, bu şehirleri ablukaya aldı. Buna rağmen HDP'lilerin halkla buluşmasını engelleyemediler. Polisin milletvekilleri dâhil fiziki müdahalesi sökmedi. Bir hafta boyunca yürüyüş tüm medyada bir numaralı haber oldu. Halk HDP'nin sokakları polisin elinden nasıl geri aldığını gördü. HDP'nin bu eylemi halklarımızı yüreklendirdi, Erdoğan'ın ancak sokaklar zapt edilerek gönderilebileceğini gördü. Önümüzdeki dönem sokaklar çıkma dönemi olacaktır. Erdoğan'ın korkusu da budur.

Kartal ve Kaplan Pençe Operasyonları

HDP'nin sokağa çıkmasını engelleyemeyen, demokrasi güçlerinin bir başarı kazanmasının kendisi için tehlikesini gören Erdoğan, kamuoyunu baskı altına almak ve manipüle etmek ve kendi gücünü göstermek için çareyi yine Kürtlere saldırmakta, onlara karşı savaşta buldu. HDP yürüyüşünün başlayacağı 15 Haziran gecesi havadan savaş uçakları, SİHA ve İHA'larla Güney Kürdistan Başur'da Kürt-lere karşı saldırıya geçti. Türk Savaş Bakanı Akar Mahmur, Şengal, Haftanin, Kandil'de 81 hedefin vurulduğunu, "'teröristlerin inlerinin başlarına yıkıldığını" açıkladı. Arkasından PKK da hiçbir zayiat vermediklerini, 6'sı Şengal'de olmak üzere sivil halktan yaralananlar olduğunu, gerillanın Medya Savunma Alanlarında direndiğini bildirdi.

"Kartal Pençe" hareketi olarak adlandırılan bu hava saldırısından bir gün sonra kara kuvvetleri "Kaplan Pençe" harekâtını başlattı. Hedefleri yine Kandil'di. "Kandil'i alıp yerle bir etmek"ti. Bu Türk Genel Kurmay Başkanlığı'nın Kandil'e yönelik ilk "zapt etme" harekâtı değildi. Bundan önce de Kandil'i almak, PKK'nın inine girmek için yapılmış küçük birçok denemelerin yanı sıra iki büyük harekât vardır. Bunlardan biri 2008 yılında, diğeri de 2018 yılında idi.

2008'de dönemin Genel Kurmay Başkanı Büyükanıt'ın yönettiği hareket 8 gün sürdü. Asker geçit vermeyen Kandil dağlarının dar boğazlarında gerillanın ağır saldırıları sonunda ilerleyemedi. Büyük zayiat vermeye başladı. "İmdada" ABD yetişti. ABD *"Kandil'e gidemezsiniz, geri çekilin!"* deyince ordu geri çekilmek zorunda kaldı. Büyükanıt "terörün beyni olan Zap kampı"na yapılan harekât PKK'nın "patlayıcıları patlatamadığı " Şubat-Mart gibi bir kış ayında yapıldığı için, "dezavantajlar avantaja" çevrilmiş ve harekât "başarıya" ulaşmıştır, *"teröristlerin zayiatı daha fazla"* olmuştur diyerek bir yerde başarısızlığı itiraf etmiştir ve ordu 10 sene boyunca Kandil'e bir kara harekâtı yapmaya yanaşmamıştır.

Kandil'e ikinci büyük hareket 2018 senesinde genel seçim öncesinde Erdoğan'ın

zorlamasıyla yapılmıştır. Kamu yoklamaları yine AKP'nin tek başına iktidara gelemeyeceğini gösteriyordu. Erdoğan çareyi yine Kürtlere saldırmakta buldu. "Cumhur müttefiki" Bahçeli'nin de kışkırtmasıyla, "Kandil'i alırsak", "Kandil'e Türk bayrağı dikersek" seçimi alırız stratejisi uyguladı, Orduyu Kandil'e sürdü. Asker yine Kandil'in geçit vermez dar boğazlarında takılıp kaldı. İşte Kandil'e girdik giriyoruz, bayrağı diktik dikiyoruz diyerek kabarttıkları milliyetçilik dalgasıyla yürüttükleri seçim kampanyasında umdukları başarıyı bulamadılar. Kurdukları Cumhur ittifakının elde ettiği başarı da ortada. Ne Kandil'e girildiği ne de bayrak dikildiği oldu. Harekât kendiliğinden sönümlendi. Seçim olduğunda Kandil harekâtı çoktan unutulmuştu.

Şimdi de herkes soruyor: *"Bu Kartal, Kaplan Pençe harekâtı nereden çıktı?"* 15 Haziran'da tam HDP'nin demokrasi yürüyüşünün başladığı gün Bakan Akar'ın *"kartallarımız PKK'nın inlerini yerle bir etti"* diye söylediği kahramanlık nutku ve *"kaplanlarımız Haftanin üzerine yürüyor"* açıklamaları HDP'nin eylemlerini gölgeleyemedi ve halkla buluşmasını engelleyemedi. Üç gün sonra da büyük Kandil harekâtı baş haber olmaktan çıktı. Çünkü elde edilen bir "zafer" ve yazılan bir kahramanlık destanı yoktu. Ordu Haftanin'de saplanıp kaldı. Gerilla görülmedik bir direniş sergiledi ve sergiliyor. Bir adım ileri gidemiyor. Harekât ancak "şehit" cenazeleri geldiğinde haber oluyor. Ölüm, "şehitlik" askerliğin fıtratında vardır. Vardır ama başından başarısız olacağı belli olan bir harekât neden yapılır? Sırf Erdoğan zevahiri kurtarsın diye, halka gözdağı versin, sokağa çıkması engellensin diye. Kötüye giden iç gelişmelerden halkın dikkatini dış gelişmelere çeksin diye. Ölenler onun umurunda değildir.

Erdoğan'ın bu savaşına, Kürtlere saldırı politikasına, Kandil harekâtlarına son verdirmenin önümüzde bir olanağı vardır. Bir Eylül Dünya Barış Günü'nde güçlü bir şekilde sokaklara, meydanlara çıkmak, halkı korkutmak isteyen Erdoğan'ı korkutmak. HDP 15 Haziran'da startını verdiği demokrasi mücadelesinin ilk etabı 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde büyük bir gösteriyle sonuçlanacak. Tüm sol, devrimci, demokrat ve barışsever güçler şimdiden 1 Eylül 2020 Dünya Barış Günü'ne hazırlanmalıdır. 1 Eylül 2020 Türkiye halklarının Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümü için kesin irade beyan günü olmalıdır. Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümü için hükümeti tekrar barış masasına oturtmanın yolu, inatla meydanlara, sokaklara çıkmaktır, Kürtlerle eşit, özgür, özerk, demokratik bir cumhuriyette birlikte yaşamak istediğimizi beyan etmektir. Herkes biliyor ki, bu ülkede barış, özgürlük ve demokrasi Diyarbakır'dan geçer.

Baro başkanlarının direnişi

Erdoğan'ın baroları parçalamak, işlevsiz hale getirmek için hazırlattığı yeni bir yasayı protesto etmek için 60'a yakın ilin baro başkanları sokağa döküldü, 19 Haziran'da "Savunma yürüyor" diye Ankara'ya yürüyüşe geçtiler. Bir yanda HDP'nin yürüyüşleri, diğer yanda Boraların yürüyüşleri. Erdoğan için korkunç bir tablo. O, millet sokağa çıkmaya alışırsa bu işin sonu kötü olur diye kara kara düşünmeye başladı. HDP yürüyüşünde uygulattığı baskıları baro başkanlarını da uygulatma kararı verdi. Belki avukatlar küçük burjuvadır. Bu baskılara dayanamazlar, 200 metre yürüyerek Ankara'ya girmekten vazgeçerler diye düşündü.

Söz konusu olan 200 metre, bir atımlık yol, yürüsen ne olur, yürümesen ne olur? Ama işin özü 200 metre değildir. İşin özü yürüyerek Ankara'ya girmektir. Sınıf ve demokrasi mücadelesi böyle bir şeydir, bazen işte böyle bir noktada düğümlenir. Ya geri adım atar kaybedersin, ya direnir kazanırsın. Avukatlar Erdoğan'a karşı direnişi seçtiler. Polis karşılarına "zebani" gibi dikildi. *"Yukarıdan emir var, yürüyemezsiniz"* dedi ve Avukatları ablukaya aldı. Avukatlar da *"yasaları bize öğretemezsin, Anayasa açık, ortada, yürüyeceğiz"* dediler. Bekleme ve sinir harbi başladı. Buna sınıf savaşında "kim

kimi" mücadelesi denir. Mücadeleyi Erdoğan mı kazanacak, avukatlar mı? Hükümet mi kazanacak, savunma mı? Zorbalık mı kazanacak hukuk mu? Diktatörlük mü, demokrasi mi? Barikatın iki yanında durum böylesine açıktı!

Baro başkanları oturma eylemine geçti. *"200 metreyi yürümeden buradan gitmeyeceğiz!"* dediler. Bekleyiş başladı. Saatler geçiyor, baro başkanları kalkmıyor, hava yağışlı, yağmur altına inadına oturuyor, anayasal hakkımızı kullanacağız diyor. Ankara Belediye Başkanı sıcak çay ve çorba yolluyor. Polisler geri çeviriyor, yukardan emir var, verdirtmiyor. Akşam oluyor, Ankara Belediyesi çadır getiriyor, yağmurda ıslanmasınlar diye. Polis çadırları kurdurtmuyor, yukardan emir var. Gece oluyor, Ankara Belediyesi battaniye getiriyor, polis dağıttırmıyor, yukardan emir var, üşüsünler, hastalansınlar diye. Baro başkanları gitmiyor, Geceyi soğuk ve yağmur altında yolun ortasında geçiriyorlar. Bekleme 26 saat sürüyor. Araya girenler, çıkanlar oluyor, sonunda Erdoğan geri adım atmak zorunda kalıyor. Polis ablukası kalkıyor, baro başkanları 200 metre yürüyor, Ankara'ya giriyor, Sonra otobüslere binip Anıtkabir'e gidiyorlar ve orada eylemlerini sonlandırıyorlar. Sokağın zaferini kutluyorlar, direnen kazanır ve direnen yaşar diyorlar.

Önümüzde duran üç görev

Baro başkanlarının direnişi çok özgül bir durum olsa da, önemi başarının sokakta olacağını, ardıcıl, tutarlı ve bilinçli davranışın Erdoğan'a sokakta geri adım attırabileceğini, toplumdaki dayanışmanın direnişe güç verdiğini göstermesidir. Önümüzdeki gelişmeler yığınları sokaklara, meydanlara çıkmaya zorlamaktadır. Gündemde çok can alıcı sorunlar vardır. Birincisi kıdem tazminatlarının yağmalanmasına karşı işçilerin direnişi. Bir genel greve kadar gidebilecek olan bu direnişe kamuoyunu hazırlamalıyız, sendikalara güç vermeliyiz.

İkincisi HDP'nin açıkladığı 9 maddelik demokrasi mücadele programı. HDP önümüzdeki günlerde demokrasi mücadelesini hızlandıracak. Bu mücadelenin başarısı yalnız üste değil, tabanda demokratik ittifakı örmekle olur. Önümüzdeki dönem taban çalışmalarına ağırlık verip, işçi ve emekçi yığınları demokrasi mücadelesine kazanmalıyız, işçileri kıdem tazminatları için mücadelesini demokrasi mücadelesiyle, tüm demokrasi mücadelesini savaşa karşı barış mücadelesiyle birleştirmeliyiz.

Üçüncüsü 1 Eylül Dünya Barış Günü eylemi. HDP demokrasi eylemlerinin ilk etabının sonu 1 Eylül olacak. Artık Türkiye'de Bir Eylül genel olarak soyut savaşa karşı bir gün olarak değil, somut olarak Erdoğan'ın Kürt halkına karşı yürüttüğü savaşa karşı bir barış günü olarak düzenlenmelidir. Kürt sorunu demokrasi temelinde çözülmeden Türkiye'de ve Orta Doğu'da barışın mümkün olmayacağı halklarımıza anlatılmalıdır. Bu üç alandaki mücadele birbiriyle grift olarak yürütülebilirse Erdoğan'ın da sonu daha yakın olacaktır.

Tüm şiddet ve baskıya, yasak ve hukuksuzluğa, savaş ve saldırganlığa rağmen sokaklar canlandı Erdoğan otoriter faşist tek adam rejimini kuramayacak!

Devrim İNANIR

14 Nisan 2020'de bir Kabine toplantısından sonra yaptığı bir açıklamada Erdoğan şöyle diyordu: *"ülkemiz sadece korona virüsten değil, aynı zamanda bu medya ve siyaset virüslerinden de inşallah kurtulacaktır."* Korona virüsünün doludizgin yayıldığı Nisan ayında bu virüsle mücadeleyi en başa almak ve topyekûn halkı bu virüsle mücadeleye sevk etmek dururken, Erdoğan'ın bu sözleri, muhalefeti de bir virüs olarak görmesi ne anlama geliyordu? Bu korona virüsü ile mücadele zaten zordu. Bir de muhalefete karşı savaş açmanın ne anlamı vardı? O zaman kamuoyunda Erdoğan'ın bu sözleri, onun faşist, otoriter tek adam rejimini kurabilmek için önümüzdeki günlerde muhalefeti "ezeceği" yönünde yorumlanmıştı. O aynı anda bir taşla iki kuş vurmak istiyordu. Korona virüsünden ve muhalefet "virüsünden" kurtulmak. Ama olmadı.

Korona virüsüyle mücadelede Erdoğan başarısız kaldı. Hâlâ vaka sayıları 1000-1500 arasında gidip gelmektedir. Bu uluslararası ölçülere göre çok yüksek bir sayıdır. Ekonomi kötü: Çökmüş durumda. Turist yok, ihracat durgun, işsizlik sürekli artıyor. Kamuoyu yoklamalarının sonuçları ise çok kötü. AKP% 30,3, MHP'nin %6,2. Yani ikisi birden iktidar olamıyor. Millet artık AKP-MHP iktidarına sırt çevirmektedir. Bu durum Erdoğan'ı çıldırtıyor.

Muhalefet ise canlanıyor. Eleştirileri Erdoğan'ın yüreğine taş gibi oturuyor. HDP sokaklara çıktı, "darbelere karşı demokrasi" eylemleri başlattı. CHP'de Erdoğan'ın tek adam rejiminden parlamenter rejime geçmek için demokratik ittifak arayışları hızlandı. Babacan ve Davutoğlu'nun partileri, birkaç puan da olsa, AKP ve MHP'nin tabanını oymaya devam ediyor. Bu koşullarda Erdoğan tek çareyi muhalefete savaş açmakta, onu susturmakta buldu.

Erdoğan muhalefeti susturmanın ilk adımı olarak çok azalmış olan muhalif medya ile sosyal medyayı ve siyasi alanda HDP'yi kapatmak, ülkede hâlâ demokratik bir güç olan meslek kuruluşlarını parçalamak, işlevsiz hale getirmek için harekete geçti. CHP İstanbul İl Başkanı Kaftancıoğlu gibi önde gelen CHP'lilere cezalar kestirmek, Milletvekili CHP'li Enis Berberoğlu, HDP'li Leyla Güven ve Musa Farisoğulları'nın vekillikten düşürtmek, HDP'li milletvekilleri hakkında fezleke hazırlatmak, belediyelerine kayyımlar atanması ise muhalefeti susturmanın diğer boyutudur.

Erdoğan ne yapıp, ne edip muhalefeti susturmak, onların sokaklara çıkmasını engellemek istiyor. Aksi takdirde iktidarının tehlikeye girebileceğinden korkuyor. Ama korkunun ecele faydası yok. O nasıl korona virüsüyle mücadelede başarılı olamadıysa, muhalefet "virüsü" ile de mücadelede başarılı olamayacaktır. Onun iktidarını sarsacak ve onu iktidardan düşürecek olan tüm muhalefetin üstte ve tabandaki demokratik ittifakı olacaktır. Bu ittifakı örmekte en büyük görev sol ve demokratik, devrimci ve barış güçlerine düşmektedir.

HALK TV ve TELE 1 ekranları karartılıyor

Son zamanlarda Erdoğan'ın gözüne diken gibi en çok batan sayıları bir elin beş parmağını geçmeyecek kadar az olan birkaç TV kanalı ve gazetenin yayınları ve bu yayınlarda dile getirilen eleştiriler ve haberler oldu. Önce gazetecileri tutuklattı. Şimdi de HALK TV ve TELE1'in önce ekranlarını ka-

rartmak, sonra da ilk fırsatta tümden kapatmak için adımlar atıyor. Nedir Erdoğan'ın hazmedemediği bu yayınlarda söylenenler? 13 Mart 2020 tarihinde Halk TV'de İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın *"Türkiye Suriye'de... İşgalci bir güç"* saptaması RTÜK'e suç saydırılmıştır. RTÜK'e göre *"Kendi hudut güvenliğini sağlamaya çalışan devletimizin Suriye topraklarında işgalci olarak gösterilmeye çalışılması hiçbir şekilde onaylanabilecek bir tavır değildir."* Bu tavır "Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarını rencide edici"dir ve Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı bir "suçlama"dır. Aynı şekilde Ayşenur Aslan'ın *"... ne zaman ki içerde sıkışılsa hemen gözleri dışarıya çevirirler. Dün mesela Pençe Harekâtı, Kuzey Irak'a bomba atmışız, ben bu Pençe Harekâtlarını, Kartal Harekâtlarını, efendim işte Şahin Harekâtını ne derseniz onun adına. .... artık yani ben utanıyorum"* cümleleri ile Hüsnü Mahalli'nin de *"... ya kardeşim Türkiye Libya'da ne yapıyor? Yani neyin peşinde? ...Şimdi dolayısıyla Mısır'ı karıştıralım, Sudan'ı karıştıralım, Cezayir'de İslamcılar var Cezayir'i..."* ifadeleri RTÜK'e suç saydırtıldı. RTÜK bu ifadeleri "Türkiye Cumhuriyeti devletinin varlık ve bağımsızlığına, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Atatürk ilke ve inkılâplarına aykırı" buldu ve bu ilkelerin "ihlal" edildiği kanaatine vardı ve Halk TV'ye 5 günlük ekran karartma cezası verdi.

Yine TELE1'de Cemil Kılıç'ın, *"Türkiye'de teokratik bir rejim kurulmaya çalışılıyor, Diyanetin yaptığı bütün açıklamalar bu anlayışı destekliyor. Türkiye'de kurulmak istenen teokratik halife sultan rejimi Diyanet tarafından takviye edilmeye çalışılıyor"* sözleriyle Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma yarışmasında "Allah yazısının altında Cumhurbaşkanının resminin yansıtılmış olması"nın ve yarışmaya katılanların "ellerini bağlamış sanki namaza duracaklarmış gibi... sayın cumhurbaşkanına doğru dönmüş" olmalarının yanlış olduğu saptaması RTÜK'e suç saydırılmış ve TELE1'e de 5 gün ekran karatma cezası verdirilmiştir. RTÜK'e göre "Söz konusu programlarda ifade özgürlüğü hakkı kullanılırken uyulması gereken kurallardan ve sorumluluktan uzak" durulmuş, "ayrıştırıcı bir dille, toplumun dini duygularını örseleyecek kelimeler" seçilmiş, Cumhurbaşkanı "Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve Diyanet İşleri Başkanlığı'na yönelik toplumda kin ve nefret duygularına sebebiyet verebilecek nitelikte çok ciddi suçlamalarda" bulunulmuştur. Her gün toplumu nefret ve kin söylemleriyle ayrıştıran ve kutuplaştıranları, basın ve ifade özgürlüğünü ihlal edenleri aynı yöntemle savunmak büyük bir ustalık istemez. RTÜK'teki AKP'liler "görevlerini", Cumhurbaşkanının emirlerini yerine getirmişlerdir. Her iki kanala verilen 5 günlük karatma cezası sıradan bir ceza değildir. Zira bu ceza bir kez daha kesilecek olursa o zaman kanalın lisansı iptal edilecek, kapatılacak ve tamamen susturulacaktır. Bu melun 5 günlük ekran karatma kararı maalesef yakında gelecek kapatma, susturma felaketinin habercisidir.

Savaş politikasının eleştirilmesinden korkan Erdoğan

Gerek Halk TV gerekse Tele1 yayınlarında Erdoğan'ı bu derece kızdıran onun politikasındaki iki temel yaklaşımı bir Türk televizyonunda, Türk kamuoyu önünde tartışmaya açılmasıdır: Kürtlerle savaş ve teokratik, dine dayalı devlet hedefi. Ahmet Şık'ın Suriye'deki savaşı, Hüsnü Mahalli'nin Libya'daki müdahil durumu ve neyin pe-

şinde olduğunu sorgulaması, Ayşenur Aslan'ın Kandil'e karşı son "pençe" harekâtını gündeme getirmesi ve Türk halkının bu harekâtlardan "utanması" gerektiğini vurgulaması önemli açılımlardır. Erdoğan Kürtlere karşı, özellikle Kandil'e karşı yaptığı saldırılarla, İdlib'de, Libya'daki konumunu Havuz Medyasına övdürerek yarattığı milliyetçilikle, şovenizmle, Kürt ve PKK düşmanlığı ile yıllardan beri iktidarda kalabilmekte, Türk halkını bu kin ve nefret diliyle arkasına alabilmekteydi. Havuz Medyasında HDP'nin bile yasaklandığı bir dönemde Halk TV'deki bu tartışmalar önemli gelişmelerdir, Erdoğan'ı can evinden vurmaktadır. Bugün Türkiye'de esas yapılması gereken Erdoğan'ın Kürtlere karşı yürüttüğü savaşın, Suriye ve Libya'ya müdahalesinin tartışılabilmesidir. Erdoğan bu tartışmadan şeytandan korktuğu gibi korkmaktadır, bu yöndeki her adımı boğmaya kalkışmaktadır. Bu tartışmayı başlatmadan Erdoğan'ı geriletmek, iktidarına son vermek, demokrasiye geçebilmek mümkün değildir.

Tele1'deki teokratik devlet tartışması Erdoğan'ın ikinci can alıcı konusudur. O yıllardan beri toplumu sessizce içten içe vahabileştirmekte, vahabi İslam temelinde dindar ve kindar yeni bir nesil yetiştirmekte küçümsenmeyecek ciddi adımlar atmış, önemli bir mesafe kat etmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı toplumu Vahabi İslam'la dizayn eden manevi ve kültürel en yüksek kuruma dönüştürülmüştür. Erdoğan'ı iktidarda tutan dışta savaşsa, içte milliyetçilik ve Vahabi İslam anlayışı, sorgusuz, sualsiz biat ve itaat kültürüdür, sultan ve halife anlayışıdır. Erdoğan yüzyıllardan beri Anadolu'da yaşayan akla, karşılıklı saygı ve anlayışa dayalı Alevi ve Hanefi kültürünü yok etmekte, onun yerine Vahabi kültürünü ikame ettirmektedir. Bu kültür demokrasiye, basın ve ifade özgürlüğüne, insan kişiliğinin gelişmesine ve aklın gereğine göre kendi geleceği ve yaşam biçimine karar vermesine karşıdır. Vahabi ve Anadolu kültürü üzerine açılacak bir tartışma Erdoğan'ı can evinden vuracak diğer alandır. Erdoğan'ı ideolojik ve kültürel alanda yenmek için bu tartışmaya hazır olmak ve yürütmek gerekmektedir.

Kadınlara cinsel saldırı ve sosyal medyayı kapatmak

Susturulacak muhalefet, kapatılacak medya denince Erdoğan'ın aklına ilk gelenlerden biri sosyal medyadır. Günümüzde sosyal medya insanların, günlük yaşamının bir parçası haline gelmiş, haberleşmekte, iletişim ve komünikasyonda çoktan yazılı basın gazetenin, radyo ve televizyonun yerini almıştır, özellikle Z kuşağı denen genç neslin olmazsa olmazı haline gelmiştir. Bugün toplantılar, çağrılar, buluşmalar sosyal medya aracılığı ile olmakta, facebook'suz, Twitter'siz bir yaşam düşünülememektedir.

Erdoğan bu sosyal medyayı bir türlü kontrol altına alamadı. Onu kapatmayı, en azından kullanılamayacak hale getirmeyi çok düşündü ve çareler aradı. Ama bir türlü olmadı. Zira kendisi de bu medyayı trolleri aracılığı ile aktif olarak kullanıyor, kendini eleştiren kişi ve kuruluşlara karşı lanet okutan kampanyalar açtırıyordu. Twitter Türkiye'de hükümet lehine manipülasyon yapan 7340 "trol" hesabını tespit etti ve kapattı. Bu Erdoğan'a indirilen büyük bir darbeydi. Bunun üzerine de Erdoğan sosyal medyayı kapatmak için fırsatlar kollamaya başladı. Nihayet beklenen fırsat doğdu. Canan Kaftancıoğlu, Berna Yalçın, Nevşin Mengü, Başak Demirtaş'a erkek egemen dille yapılan cinsel saldırılara karşın, her nasılsa büyük cesaret isteyen Erdoğan'ın kızı ve Maliye Bakanını Berat Albayrak'ın eşi Esra Albayrak'a sosyal medyada yapılan cinsel saldırıyı bahane ederek sosyal medyayı kapatmak, en azından sıkı denetlemek için harekete geçti. Bunun için "kurmaylarına" kanun hazırlamaları emri verdi. Barolar kanunu Meclisten çıktıktan sonra gündeme gelecek ilk kanun sosyal medya kanunu olacaktır.

Önce şunu belirtelim ki, Esra Albayrak da olsa bir kadına yapılan bu cinsel saldırıyı amasız ve fakatsız kınıyoruz. Aynı şekilde Erdoğan'ın bu saldırıyı bahane ederek sosyal

medyayı kapatmaya kalkmasına da şiddetle karşı olduğumuzu ilan ediyoruz. Sosyal medyada bu gibi saldırıları önlemenin kanun yapmaktan ve kapatmaktan başka binlerce yolu vardır. Bunlardan bir tanesi ve en önemlisi de başta Erdoğan olmak üzere AKP ve MHP iktidarının bu ülkede yarattığı kin ve nefret, hakaret, linç ve küfür dili, söylemi ve ortamına son vermeleridir. Sosyal medyadaki bazı çevreler iktidarın bu söylem ve tutumundan güç almaktadır. Hele İslam dinine atfedilen "yenilen tarafın kadınları mubahtır" anlayışıyla ardıcıl mücadele edilmelidir. Fetullahçıların kadınlarına böyle bakanlar da aynı şekilde itham edilmelidir. Sosyal medyayı "eğitecek" olan toplumun ve iktidardakilerin tavrıdır.

Sosyal medyayı kapatmak çözüm değildir. Eğer Erdoğan Edirne Cezaevinde rehin tuttuğu Selahattin Demirtaş'ın eşi Başak Demirtaş'a sosyal medyada yapılan cinsel hakarete ardıcıl şekilde karşı çıksaydı ve suçlu tutuklandığından bir gün sonra serbest bırakılarak "mükâfatlandırılmasaydı" ve "cesaretlendirilmeseydi" bugün büyük bir ihtimalle kimse sosyal medyada Esra Albayrak'a veya bir başka kadına hakaret etmeye ve saldırmaya cesaret edemezdi. Başak Demirtaş'a yapılan hakaret sıradan bir sorun değildi, hele hiç de iyi olmuş, oh denecek bir olay değildi. Ama iktidar olayı "biraz" böyle gördü ve sosyal medyaya karşı önlem almaya gerek görmedi. Şimdi Demirtaş'ın eşine cinsel hakaret edildiği için sosyal medyaya karşı önlem almanın zamanı mıdır dedi. Bu Erdoğan'ın Kürtlere, HDP'ye karşı uyguladığı politikaya ters olurdu. Ama ailesine yapılan cinsel saldırıyı, sosyal medyaya karşı önlem almak için bardağı taşıran damla olarak gürdü. Tutarsızlığın, ikiyüzlülüğün, bencilliğin ve adaletsizliğin tipik bir görüntüsüdür bu!. O böylece bir taşla iki kuş vurmaya kalktı. Hem ailesinin intikamını alacak hem de çok önemli bir muhalefetten kurtulmuş olacak. Ama bunu başaramayacak, sosyal medya yaşamaya devam edecek, çünkü o zamanın önemli ruhlarından biridir.

Erdoğan'a göre Baroların direnişi yok hükmündedir

Erdoğan'ın susturmak istediği muhalefet odaklarından biri de başta Barolar olmak üzere Türk Tabipler Birliği TTB ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği TMMOB ve diğer meslek kuruluşlarıdır. Bu kuruluşlar Erdoğan'ın hak ve hukuku hiçe saydıktan, adaleti ve yargıyı kendine biat eden kurumlar haline getirdikten sonra halkımızın demokrasi ve özgürlük mücadelesinde, hak arama savaşımında büyük destek olmuş, önemli işlevler üslenmiş kurumlardır. Gezi direnişinden başlayarak Bergama'da, Kaz Dağları'nda altın ve maden arama nedeniyle doğanın kirlenmesine, Doğu Karadeniz'de HES projelerine karşı direnen halkımızın yanında hep bu kuruluşlar olmuştur. Erdoğan bu kuruluşları kendine bağlı kuruluşlar haline getirmek için yıllardan beri uğraşmaktadır. Bir türlü bir yol bulamadı. Ama şimdi eline geçen bir fırsatı hemen değerlendirip Barolara karşı harekete geçti.

Nisan ayı sonunda Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş okuduğu Ramazan ayı ilk Cuma Hutbesinde İslamın eşcinselliği "lanetlediğini" söyleyerek bunun "hikmetinin" hastalıkları ve "HIV virüsünü" beraberinde getirdiğini belirterek halkı bununla mücadele etmeye çağırdı. Ankara ve İzmir Baroları da Ali Arbaş'ın bu açıklamayla yasaları çiğnediğini. "nefret" suçu işlediğini, halkın bir bölümünü diğeri üzerine kışkırttığını belirterek, şimdiye kadar "çocuk tecavüzlerine gözlerini kapatıp, kadın düşmanlığının manevi zeminini dini söylemlerle meşrulaştı-

ran" Erbaş'ı eleştirdiler. Erdoğan Baroların bu eleştirilerini fırsat sayarak hemen harekete geçti, *"Diyanet İşleri Başkanını eleştirmek Baronun haddi değildir"*, dedi ve "kurmaylarına" Baroların etkisini kırmak için bir kanun hazırlattı. Bugünlerde Meclis'te tartışılan bu kanun teklifi çoklu Baro sistemini ön görmekte ve böylece geleneksel baroların etkisini kırmayı ve Erdoğan'a biat edecek Baroları yaratmayı hedeflemektedir.

Erdoğan'ın bu yasa girişimine karşı Barolar harekete geçti. Ankara'ya yürüdüler. Şimdi Meclis'in önünde direniyorlar, Komisyon toplantılarına alınmıyorlar, ama onlar da direnişten vazgeçmiyorlar. İstanbul Baro-su'na bağlı binlerce avukat 30 Haziran günü İstanbul Çağlayan'daki Adalet Sarayı önünde toplandılar ve büyük bir gösteri yaptılar ve yasayı protesto ettiler, direnişlerinin süreceğini bildirdiler. Havuz medyasından tek bir kanalı dahi bir tek kelimeyle avukatların direnişini haber yapmadı, ama Meclise sunulan yasa hakkında sürekli haber geçtiler. Onlara göre avukatların, İstanbul Barosunun direnişi yok hükmündeydi. Böyle bir eylem olmamıştı. Bu gösteriyor ki. Erdoğan önümüzdeki dönem muhalefetin eylemlerini yok sayacak, onların eylemleri hakkında ha-ber yaptırtmayacaktır. Avukatları eylemlerini haber yapan, kamuya duyuran bu kanallar oldu: Halk TV, Tele1, KRT ve Artı TV. Halk TV ve Tele 1'e verilen cezanın bir nedeni de onların muhalefetin eylemlerini haber yapmalarıdır. Erdoğan'a göre halk bu eylemleri duymamalı, bunun için bu kanallar ve sosyal medyanın susturulmalıdır.

Halkımız haber almak için yaratıcıdır, başka yollar bulacaktır. Ama önümüzdeki günlerde baroların direnişi sürecek, özellikle Anayasa Mahkemesi'nin yasayı iptal etmesi için eylemleri artacaktır. Tüm demokratik güçlerin bu eylemlere hazırlıklı olması gerekmektedir. Sokaklardan korkan Erdoğan'dır. Sokakları zapt etmek şimdi demokratların görevidir. Barolar demokrasi, adalet ve hukuk mücadelesinde önemli bir kaledir. Bu kale düşmemelidir.

Erdoğan'ı gönderecek olan yığınsal eylemlerdir

Erdoğan son bir haftadır muhalif medyayı ve kurumları susturmak için önemli, adımlar atmaya başladı. Alelacele Meclise sevk ettiği kanunlarla muhalefeti susturmak ve kendi iktidarını stabilize etmek istiyor. Şimdi Baroları parçalamayı ve kendine bağlamayı öngören kanun teklifini Meclisten geçirttikten sonra sosyal medyayı tamamen kullanılamaz hale sokacak olan kanun teklifini Meclise getirecek. Ondan sonra sırada şüphesiz TTB ve TMMOB ile ilgili kanunlar var. Daha sonrada HDP'yi kapatmak için adımlar atılması düşünülmektedir. Erdoğan bu adımlarla otoriter, faşist tek adam rejimini sağlamlaştırmayı, bu yasalarla da kendi otoriter rejimine hukuki zemin hazırlamayı hesaplamaktadır. O her şeyi kendine bağlayıp ülkeyi "dikensiz gül bahçesine" dönüştürmek istemektedir. O ister, doymaz, ama önlemek ve gemlemek de demokrasi güçlerinin elinde olan bir görevdir.

Erdoğan'ın sonunu getirecek olan tek tek grupların, avukatların, akademisyenlerin, gençlerin, kadınların, işçi ve emekçilerin, sendikaların, çevrecilerin, CHP'lilerin ve HDP'lilerin eylemleri değildir, tüm bunları hepsinin katılacağı yığınsal eylemlerdir. Tekrar bir Gezi Direnişi, 68 Hareketi neden olmasın? Bunun için sol, demokratik, devrimci güçlerin, komünistlerin yığınlar içinde çalışmalarını hızlandırmaları gerektirmektedir. Türk ve Kürtlerin, diğer Türkiye halklarının, işçi ve emekçilerinin yığınsal ortak eylemleri olmadan Erdoğan'ı sarsmak, "düşürmek" ve yolcu etmek mümkün değildir.

Aslolan insan değil, kapitalist sömürü sistemi ve Erdoğan'ın iktidarıdır

Tali hasarlar- collateral damage

Erdem ÇALIŞKAN

1. Sayfadan Devam

Bir işin fıtratında olan hasarlar ve tali hasarlar

Tali hasarın anlamı, bir işin fıtratında, doğasında olan hasarlardan farklıdır. Mesela madende çalışıyorsan, Soma'da olduğu gibi, göçük altında kalıp 300 madencinin can vermesi, Cumhurbaşkanına göre bu mesleğin fıtratında vardır. Bu askerlik için de böyledir, inşaatta düşüp ölen işçi için de böyledir. Şüphesiz ki burada Cumhurbaşkanının veya patronların işin fıtratına vurgu yapmalarının nedeni kendi hatalarının üstünü örtmek, iş kazalarını önlemek için alınması gereken, ama maliyeti azaltmak, kârı yükseltmek için alınmayan tedbirlerin hesabını vermemek içindir. Askerlik konusunda ise kendi halkına ve komşu ülkelere açtığı savaşın ve saldırının hesabını vermemek için "mesleğin" fıtratına vurgu yapmak ölümün en kolay adı olmaktadır.

Tali hasar kavramı korona pandemisi ile mücadele esnasında yaşanan olaylar için de tam kullanılabilecek bir kavramdır. Askerlikte kullanılan "triyaj" kavramı buna bir örnektir. Bu kavramın içeriği birebir korona hastaları için de uygulandı. Bir harpte doktorlar yaralılar arasında bir seçme, eleme yaparlar. Yaşayabilecek yaralıları tedaviye alırken, yarası ağır olanları ölüme terk ederler. Maalesef Avrupa'da da korona hastalarına bu yöntem uygulandı. Solunum aletinin azlığı ve yeterli sağlık personelinin olmaması nedeniyle yaşayabilecek ve sonra tekrar çalışabilecek genç ve orta yaştakiler az olan solunum aletlerine bağlanırken yaşlı ve çalışamayacak olanlar acılar içinde ölüme terk edildiler. Bu kapitalizmin çirkinliğini tüm çıplaklığı ile gösteren uygulama oldu. Yaşlı insanlar tali hasar oldu. *"Aslolan kapitalizmin ihtiyacıdır"* dendi. Önemli olan kârdır, sağlık alanında büyük alet ve personel kapasitesi masraftır. Masrafa gitmektense birkaç kişinin ölümünü göze almak normaldir, tali hasardır.

Korona pandemisinde Erdoğan uygulamaları ve tali hasarlar

Korona pandemisine karşı mücadele kaçınılmazdır, devlette ve toplumda kesin önlemlerin alınması bir zorunluluktur. En önemli tedbir de tüm ülkenin en az iki hafta karantinaya alınması ve çalışanların ücretlerinin devlet veya işsizlik kasası veya patronlar tarafından ödenmesidir. Avrupa'da bu böyle oldu. Türkiye'de ise hazinede ve İşsizlik Fonu'nda para yoktu, çoktan "buharlaşmıştı", "iç edilmişti". Tüm halkın karantinaya girmesi demek fabrikaların ve işyerlerinin kapanması, üretimin durması, ücretlerin ödenmesi demekti. Erdoğan *"Türk ekonomisi bunu kaldıramaz, para yok, üretim durmaz"* dedi ve işçileri fabrikalarda üst üste, yan yana, sosyal mesafesiz ve maskesiz çalışmaya zorladı. Korona belirtileri gösteren işçiler evine karantinaya gönderildi. Diğer işçiler çalıştırılmaya devam ettirildi. Sonunda binlerce işçi virüs salgınına yakalandı, yüzlercesi de öldü. Erdoğan için ekonominin çarkının dönmesi, üretimin sürmesi, kapitalist sömürü ve kârın devamı gibi büyük bir hedef uğruna birkaç bin işçi hasta, enfekte olmuş, birkaç yüzü ölmüş, ö-

nemli değildir. Bunlar tali hasarlardır, olur böyle şeyler. Onlar için aslolan insan yaşamı değil, kapitalist sömürünün devamıdır.

Bu tali hasarlar hesabı nedeniyle hükümet ve onun başı Erdoğan korona pandemisiyle mücadelede başarı sağlayamadı. Onca sokağa çıkma yasaklarına rağmen salgını önleyemedi. Şu an hâlâ vaka sayları 1000-1500 arasında oynamaktadır. Bu ise uluslararası verilere göre salgının hâlâ dinamik olduğuna işaret etmekte ve mücadelede başarısızlığın ifadesi olmaktadır. Vatandaşını 4-6 hafta sokağa çıkartmayan Avrupa ülkelerinden 17'sinde şu an günlük vaka sayısı toplamı 1450'dir. Bu sayı Türkiye'deki günlük vaka sayısına denktir. Korona pandemisi Erdoğan için insanın bir değeri olmadığını bir kez daha ortaya koydu. O pandemiye rağmen Kürdistan'da, İdlib'de, Libya'da savaşa devam etti, fabrikaları kapattırmadı. Ölümü insanlara kader saydırdı.

Erdoğan daha başından ülkede genel bir sokağa çıkma yasağını göze alamadığı için, hafta sonu yasaklarıyla, 65 yaş üstü ve 20 yaş altı gruplara getirilen kısıtlamalarla oynayıp durdu. Genellikle bilim kurulunun tavsiyeleri değil, kendisinin talimatları geçerli oldu. Doğru dürüst ne bir maske dağıtımını yapabildi ne de sosyal mesafe koruması sağlanabildi. Ekonomiyi sözde durdurmama adına bir yarı sürü bağışıklığı yöntemi uyguladı. "Gizlice" uygulanan bu sürü bağışıklığı yöntemiyle vaka ve ölü sayıları artı da arttı. *"Önemli değil, tali sorundur, hasardır"* dendi, *"aslolan saraydakilerin ve zenginlerin yaşamasıdır"* buyruldu.

Aslolan turizmin canlanmasıdır, öğrencilerin hayatı değildir

Erdoğan için bu ülkenin geleceği olan gençlerin de bir kıymeti yoktur. Gençler ve veliler bunu Haziran sonunda yapılan Liseye Geçiş LGS ve Yükseköğrenim YKS sınavları sırasında yaşadılar. Sağlık alanında oluşturulan bilim kurulu korona pandemisi nedeniyle bu sınavların Temmuz sonunda yapılmasına karar verdi. *"Bu gençlerin sağlığı için daha uygundur"* dendi. Bu öneri kamuoyunda ve sarayda kabul gördü. Ama Erdoğan bir baktı ki, sınavların Temmuz'da yapılması demek ailelerin ve çocukların Temmuz ayında evlerine kapanmaları, tatillerini iptal etmeleri demektir. Bu da turizm sektörünün Temmuz ayında büyük sekteye uğraması anlamına gelmektedir. Turizm sektörü ise zaten ölü. Dış ülkelerden turist gelmiyor. İç turizmin acilen canlandırılması gerekiyor. Bunun için de *"sınavların hemen öne çekilmesi şarttır"* dendi. Ona göre önemli olan sınavlar değil, turizmin canlanması, biraz da olsa turizm branşındaki kapitalin yüzünün gülmesidir. Erdoğan veriyor talimatı: *"Sınavlar Temmuz'da değil, Haziran'da yapılacak. Böylece vatandaşa Temmuz'da iznini yapma olanağı doğacaktır."* Ve öyle de oldu. Sınavlar Haziran'da yapıldı. Şimdi sorulmaz mı? Ey Erdoğan, aslolan çocukların sağlığı mı, istikbali mi, yoksa turizmin canlanması, kapitalin yüzünün gülmesi mi? Erdoğan'a göre çocukların sınavları, sağlığı önemli değildir, sınavlar esnasında birkaç yüz veya birkaç bin öğrenci

enfekte olmuş, birkaçı ölmüş, bunlar tali hasarlardır, olur böyle şeyler. Aslolan ekonomidir, turizmdir, paradır, kârdır.

Sınavlar kapalı salonlarda yapılıyor. Kapalı salonlarda ise virüsün bulaşma olasılığı çok yüksek. Nitekim Milli Savunma Üniversitesi Askeri Öğrenci Aday Belirleme Sınavı'nda (MSÜ) 400 adaya Covid-19 virüsünün bulaştığı basına yansıdı. Buna rağmen iktidar diretti. Hem de lakaytsız bir tutum sergiledi. Milyonlarca öğrenci ve veli için bu kadar hayati olan bir sınav karşısında yetkililer öğrenciler için *"sınava girmek zorunlu değil, istemeyen girmeyebilir"* deyip işin içinden çıkmaya çalıştılar. Maske konusunda da tavırları aynı idi: Öğrenciler sınavda maske *"Taksa da olur, takmasa da olur"* dediler. Nasıl bir anlayıştır bu? Kapalı bir salonda virüsün daha hızlı yayılacağını ve bulaşacağını onlar bilmez mi? Maske takılmazsa enfekte olanların sayısı artar. *"Sınavda maske takılacak"* demek bu kadar zor mu? Ama sınavda öğrenci maskeyi çıkarır ve virüs kaparsa sorumlusu kendisidir. Yetkililer ise sorumlu değildir. Milyonlarca gencin yaşamıyla ancak bu kadar oynanabilir.

İşsiz üniversite mezunları ve açıktan atanan AKP'liler

Nedir hükümetin milyonlarca gencin sağlığı ve istikbali konusundaki bu vurdumduymaz tutumunun sebebi? Neden hükümet milyonlarca genci ve onların sınavını tali bir sorun olarak görmektedir? Üniversitelerde okuyan 7 milyon 750 bin genç artık gözden çıkarılmış tali bir hasar olarak mı görülüyor? Düşünülürse bulunacak cevabı çok basittir: bu iktidar gençleri bir yük olarak görmekte ve kendi ihtiyacı olan personeli başka yollardan temin etmektedir. Herkes biliyor ki, ezbere dayalı bu eğitim sistemi üniversiteli işsizler ordusu yaratmaktadır. Zaten öğrenciler sınavları ha başarmışlar, ha başarmamışlar, ha üniversiteyi bitirmişler, ha bitirememişler, sonunda onların bu AKP-MHP iktidarı var olduğu sürece iş bulmaları bir muammadır, bir şans işidir. Zira üniversiteyi bitirsin veya bitirmesin, yeterlilik sınavını kazansın veya kazanmasın, bu AKP-MHP düzeninde iş bulanlar, işe alınanlar AKP ve MHP'nin yakınlarıdır. Bilgi, tecrübe, liyakat sahibi olanlar değildir. Bu durum korona pandemisi koşullarında daha da ağırlaştı. Sınırlı olan istihdam imkânı imam hatipliler, AKP ve MHP'liler arasında değişik biçimlerde paylaşılmaktadır. Ne var ki burada, büyük kesim tali hasara uğramakta, küçük bir azınlık kazananlar arasına girmektedir. İşte buna son günlerde aktüel olan iki örnek.

Biri eski Kütahya Milletvekili Hüsnü Ordu'nun kızı Sümeyra Ordu Bu kız hiçbir sınava girmeden açıktan Kütahya Belediyesi'ne memur yapılıyor. Ankara'da oturuyor, Kütahya'dan maaşını alıyor. Bu "yolsuzluk" ortaya çıkınca Süleyman Soylu soruşturma açılmasını engelliyor. Sonra kız Ankara'da TOKİ' ye uzman olarak atanıyor. Şimdi insan sormaz mı? Gece gündüz sınava hazırlanan, sınavda terleyen, yıllarca üniversitede dirsek çürüten, mezun olan milyonlarca genç iş bulamazken, milletvekili kızı sınava girmeden memur oluyor, uzman oluyor. Bu mu adalet? Şimdi milyonlarca genç *"ben neden okuyorum"* diye sormaz mı? Milyonlarca veli şimdi sormaz mı, *"nedir bizim bu çektiğimiz çile"* diye. "Dayın" varsa iş var, yoksa sürünürsün. Bu adaletsizliği kimse görmüyor mu? Görüyor ama Erdoğan'ın yarattığı faşist korku toplumu ortamında kimse ses çıkarmak istemiyor. İşte bu korku kırılmadan da Erdoğan gitmiyor.

İkinci olay AKP Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun eşi Ali Ayvazoğlu'nun kamuda yükselişi. Ali Ayvazoğlu önce Trabzon Belediyesi'ne bekçi alınıyor, sonra Trabzon Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'ne atanıyor, oradan da "Sayın Bakan Süley-man Soylu'nun takdiriyle" de Ankara Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne "geçişi" yapılıyor. Bakan Soylu da bu olayı ortaya çıkaran

gazeteci Saygı Öztürk'ü "namussuzluk"la itham ediyor. *Saygı Öztürk* bunun münferit bir olay olmadığını, üniversiteyi bitiren yüzbinlerce gencin kamuda çalışabilmek için KPSS'ye, mülakatlara girdiğini söylüyor, ardından "ama a*rkasında siyasi güç olanlar belediyede özel kalem müdürlüğüne sınavsız, mülakatsız alınıp, hiç çalışmadan memur yapılıyor ve devletin başka birimlerine kaydırılıyor. Ohh, ne güzel memleket.."* diye belirtiyor. AKP döneminde sınavlar talidir, önemli olan AKP taraftarı olmak, Erdoğan ve Soylu'ya yakın olabilmektir. Hak, adalet, hukuk, hepsi Erdoğan'ın elinde. Aslolan onun iktidarda kalmasıdır. Gençleri sorunu ise tali sorundur.

Genç Z Kuşak Erdoğan'ın sonu olabilir

Ama yeni genç bir kuşak yetişiyor. Adına Z kuşak denen ve daha 18 yaşlarında olan bu genç nesil her şeyi sorgulamaktadır. Önümüzdeki yıllarda bu kuşak hem Erdoğan ve Soylu'nun, AKP ve MHP'nin yarattığı korku imparatorluğunu, hem de bir işe yaramayan bu eğitim sistemini sorgulayacaklardır. Erdoğan ve Soylu'ya, AKP ve MHP'ye *"dur"* diyeceklerdir. Bu genç yeni potansiyeli sol ve devrimci güçlerin dikkatle izlemesi ve onlara destek olması gerekmektedir. Onlar tali olmaktan çıkıp geleceğin esas unsuru olacaktır.

Bu gençlerin doğru mecralara yönelmelerine en başta komünistler ve devrimciler yardımcı olmalıdır, onların çıkışlarını toplumda Erdoğan'ın faşizan rejimine karşı gelişen diğer hareketlerle bağı sağlamalıdır.

Z ku-şağının çıkışları diğer kesimlerin, başta işçilerin kıdem tazminatına karşı direnişleri, Avukatların çoklu baro sistemine karşı eylemleri, HDP'nin darbelere karşı demokrasi ve barış mücadelesiyle örülmelidir. Gençlik toplumun en dinamik kesimidir.

Bu kesimin enerjisi işçi sınıfı ve demokrasi mücadelesine akarsa Erdoğan sonuna daha hızlı yaklaşmış olur.

ZOR olan hayat koşulları ve çalışma şartları altında maske ve mesafe tedbirleri aksadı. Bunun sonucu vaka sayıları da hızla artmaya başladı. Cumhurbaşkanı'ndan bakanına, yazarından moderatörüne kadar herkes vatandaşı suçladı, aşağıladı. Halkın ne bilgisizliği ne cahilliği ne de vurdumduymazlığı kaldı. Kimse vatandaş neden böyle davranmak zorunda kalıyor diye sorgulamadan, ona geri zekâlılığından, hayvan olmasına kadar yapılmadık hakaret bırakılmadı. Pandemiyle mücadelede Erdoğan'ın sayısız beceriksizliğini ve hatalarını kimse eleştiremedi. Örneğin yandaş üreticiler maske üretene kadar halka neden maske dağıtılmadığı sorgulanmadı.

Bu aksaklıklar ve hakaretler en belirgin şekilde 20 Haziran'da yapılan LGS ve 27-28 Haziran tarihlerinde yapılan YKS sınavları sırasında yaşandı. LGS, Liselere Geçiş Sistemi sınavı ve YKS, Yükseköğretim Kurumları Sınavı, adı üstünde Lise ve üniversite çağındaki gençlerin geleceğini belirleyen sınavlar. Bu sınavlar sırasında öğrenciler kadar veliler, anne ve babalar da heyecanlıdırlar. Nihayetinde söz konusu olan çocuklarının geleceğidir. Çocuklarının ileride belki bir meslek, iş sahibi olmaları, kamuda bir işe alınmaları bu sınavlardaki başarılarına bağlıdır. Çocuklar içeride ter dökerken, dışarıda bekleyen veliler "dokuz doğururlar", dört gözle binanın kapısını izlerler. Saatler süren bu bekleme esnasında kaçınılmaz olarak veliler arasında doğan iletişim, sohbetler olur. Bu yılda bu bekleme nedeniyle korona pandemisine rağmen sosyal mesafe ihlallerinin yaşandığı sahneler meydana geldi. Bu sahnelerin doğmasına neden olan sebeplere değinmeden, en başta hükümetin politikalarını

eleştirmeden Havuz Medyasında gazeteci ve yazar geçinen bazı Türk aydınları, Kemalist elitlere taş çıkartan bir eda ile vatandaşa saldırmaya, hakaret dolu tepkiler göstermeye başladılar. Bunlardan biri de Haber Türk yazarı Fatih Altaylı idi.

Fatih Altaylı: "Parası olmayan ölsün, tedavi edilmesin."

Fatih Altaylı LGS nedeniyle ortaya çıkan görüntüler hakkında *"Siz istediğiniz kadar sınava katılacakları korumak için sokağa çıkma yasağı ilan edin. Hiçbir şey değişmez. Çünkü bu ülkede öyle bir kitle var ki, okuduğu tek şey kendi bildiği, dinlediği tek şey kendi iç sesidir, onlara hiçbir şey anlatamazsın, öğretemezsin"* diye aşağıladıktan sonra bakın ne yazıyor:

"Bunların anlayacağı tek şey kaldı. Sağlık Bakanı çıkıp ekrana 'Bundan böyle Covid-19 hastalarına bedava tedavi yapılmayacak. Hastalar tedavi masraflarını kendileri ödeyecek. Parası olmayana tedavi uygulanmayacak' desin bakın bu güruhun bir teki sokakta kalıyor mu? Bunların anlayacağı tek dil bu. Bana sorarsanız iyi de olur. Çünkü ben vergilerimle sağlanan sağlık hizmetinden bu saygısız, sorumsuz, iz'ansız güruhun ahmakça yaşam tarzını finanse etmek istemiyorum Bunlara para harcayacağınıza parayı Tarım Bakanlığı'na verin. Bari hayvancılık kurtulur."(Haber Türk, 21.06.2020) Bu kadar utanmazlık, bu kadar vicdan yoksunluğu, bu kadar kibir, bu kadar kendini beğenmişlik olamaz. İnsanın ar damarı patlamış olması gerekir.

Önce Altaylı şunu bilsin ki, bunlar insandır, "güruh" değildir, "saygısız, sorumsuz, izansız güruh" ise hiç değildir; çocuklarının geleceği için çırpınan ebeveynlerdir. Onlar sokağa keyfine çıkmıyorlar, çocuklarına refakat etmek, başarıları için "dua etmek", yakınlarında olup onlara güç vermek için çıkıyorlar. Hele bu "güruhu" Tarım Bakanlığı "hayvanlarıyla" kıyaslamaya kalkmak bu sözde "aydının" vatandaşına yapabileceği en büyük hakarettir. Gayet tabii ki, bu insanları vatandaş sayıyorsa! Ama bunu duyan vatandaş ayağa kalkıp size der ki, *"Ey Altaylı, benim vergilerimle yapılan üniversitelerde, diploma alamasan da, okumuşsun, ama adam olamamışsın, yazıklar olsun!"*

Velileri, insanları sokağa zorlayan bu ülkenin kanayan yarası olan bozuk eğitim ve sınav sistemidir, bu bozuk düzendir. Bunun da sorumlusu öğrencileri daha genç yaşta kabiliyet ve yeteneklerine göre yüksek öğretime ve meslek eğitimine hazırlamayan hükümettir, Erdoğan'dır. Bunlar 18 yıllık iktidarlarında eğitim sistemini daha da berbat ettiler, eğitimi yazboz tahtasına çevirdiler. Eğer gücün yetiyorsa ey Altaylı, çık hükümetin, Erdoğan'ın eğitim politikasını eleştir, bu sınav cenderesinin yerine geçecek bilgi, yetenek, kabiliyet esasına dayalı yöntemleri talep et, uygulanması için hükümete savaş aç, öğrenciyi de veliyi de bu cendereden kurtar. Bunu yapmaktan, Erdoğan'ın karşısına dikilmekten korkanların vatandaşa söz söylemeye, hele hakaret etmeye hiç hakkı yoktur. Vatandaşa saldırmaya cür'et etmek en azından utanmazlıktır. Bir aydın olarak sizlerin hükümetin, Erdoğan'ın değil, vatandaşın yanında yer alması gerekirdi.

Ama Altaylı, "*Bakan Covid-19 hastalarına bedava tedavi yapılmayacak... Parası olmayana tedavi uygulanmayacak desin"* diyerek tüm sokağa çıkanların cezalandırmaya kalkışmaktadır. Önce ne demek bu *"parası olmayana tedavi uygulanmasın?"* Bu, *"bu ülkede parası olan yaşar, parası olmayan ölür"* demektir. Fakir olan, işçi, emekçi olan tedavi edilmesin, ölsün, parası olan zengin, patron tedavi olsun, yaşasın. Aslolan paradır! Size göre parası olmayan birkaç yüz bin kişi tedavi görmemiş, ölmüş, önemli midir? Bunlar telef olacak hayvan bile değildir. Erdoğan ve çevresi, zengin ve patronlar yaşasın yeter, diğerleri teferruattır.

Oysa insanlar çalışmak zorunda olduğu için, dışarıda bir işi olduğu için sokağa çıkıyorlar. İşsizlik Fonunu, Hazineyi boşaltan hükümetin onlara verdiği 1000 lirayla geçinemeyip ekmek parası kazanmak zorunda olduğu için sokağa çıkıyorlar. Aç olan insan, iş aramak zorunda olan insan sokağa tedavi parası versen de çıkacak, vermesen de çıkacak. Hataylı TIR Şoförü ne diyordu? *"Ey Erdoğan! Beni bu virüs öldürmez, senin düzenin öldürür."* Çık Erdoğan'ın karşısına, İşsizlik Fonuna parayı geri ver, işsiz kalanlar için en az 2.500 Lira aylık bağla de. Bak o zaman geçimi sağlanan işçi sokağa çıkıyor mu? Vatandaşa saldırmak en kolayıdır, esas olan Erdoğan'a saldırabilmektir, eleştirebilmektir.

Tedavi parasına gelince: Anayasaya göre Türkiye Cumhuriyeti sosyal devlettir. Bunu en

başta bir "aydın" olarak Sayın Altaylı sizin bilmeniz ve savunmanız gerekirdi. Ama ne gezer. Türk aydını bu, gerekirse Anayasa'yı da bir kere deler, bir şey olmaz. "Küçük" bir hasardır. Oysa sosyal devlet zengin fakir ayırt edemez. Kim ne kadar vergi öderse ödesin, vatandaşa eşit davranmak zorundadır. Bu ülkede tek vergi ödeyen Sayın Altaylı yalnız siz ve zenginler değildir. Her vatandaş devlete şu veya bu şekilde, dolaylı ve dolaysız vergi öder. Türkiye'de vergi yükünün en büyük bölümünü karşılayan da sizin "güruh" dediğiniz işçi, emekçi, köylü, esnaf kesimidir. Bu kesimin vergileriyle devlet, sizin de faydalandığınız, sağlık hizmetleri verebilmektedir. Sizin vergileriniz Erdoğan'a yalnız "çerez" parası olur. Bu ülkede sağlık hizmetleri yalnız sizin gibilerin vergileriyle değil, esas olarak işçilerin verdiği vergi ve primlerle karşılanır. O zaman siz kimin parasıyla kime sağlık hizmeti verilmesine karşı çıkıyorsunuz? Kaldı ki, ey Altaylı, bu ülkede Sosyal Güvenlik Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu diye bir kurum vardır. Bu Kurum işçi ve emekçilerin, çalışanların kurumudur. Bu kurum işçilerin parasıyla vardır, onların primleriyle yaşar. İşlevi işçi ve emekçilere sağlık ve emeklilik hizmeti sunmaktır. İşçinin parasıyla işçiyi mi tedavi ettirmeyeceksiniz? İster Covid-19, ister grip olsun, bu ülkede tedavi olmak, sizin "güruh" dediğiniz işçilerin ve emekçilerin mücadeleleriyle kazanılmış haktır, bu hakkı kimse onun elinden alamaz. Ne var ki siz de bu hak sayesinde tedavi olabiliyorsunuz.

Ayrıca siz de çok iyi biliyorsunuz ki, Türkiye'deki hastaneler, özel hastaneler de dahil, işçilerin primleriyle kurulan sosyal sigortalardan yaşamaktadırlar, onları talan etmektedirler. Bu Erdoğan vurgun ve talan düzeninde alıştınız işçinin parasını "iç etmeye". İşsizlik Fonunu yağmaladınız, şimdi de Kıdem Tazminatlarını yağmalamak istiyorsunuz. İşçi ve emekçiyi iliklerine kadar sömürüyorsunuz, yine de doymuyorsunuz. Ona bir tedaviyi çok görüyorsunuz. İşçiler ve emekçiler sizin gibi aydınları bu tavrınızla bir kez daha tanımış oldu.

Siz Sayın Fatih Altaylı halkını hakir gören prototip bir Türk aydınısınız. Sizin gibi Türk aydınının Kemalisti de, dincisi de, liberali de hepsi aynıdır. Elitsiniz, halka, işçi ve emekçilere, köylü ve ırgata, esnaf ve zanaatkârlara hep üstten bakarsınız. Toplumun en alttakilerine vurur, saray ve villalarda yaşayanların karşısında el pençe divan durursunuz. Halkına karşı celallenir, üsttekilere karşı yaltaklanırsınız. Artık halkımız Havuz Medyasının da, Altaylı gibi aydınların da gerçek yüzünü görmeye başlamıştır. Siz halkın aydını değilsiniz, Erdoğan'ın "trollerisiniz". Halkımızın bu aşağılanmaya, horlanmaya dur demesi uzak değildir, yakında halk sizlere gereken dersi verecektir. Artık ezilen olmaktan çıkacak bu ülkenin asıl gücü, "efendisi" olacaktır.

Diğer aydınlar ve okumuş bürokratlar

Fatih Altaylı gibi prototip olabilecek daha çok Türk aydını ve okumuş bürokratı var. Bunlara iki örnek daha. Biri Haber Türk Moderatörü Didem Arslan Yılmaz, diğeri de kamuoyu araştırmacısı Adil Gür. Didem Arslan Yılmaz'a, *"HDP üzerine program yapıyorsunuz, ama HDP'den kimseyi çağırmıyorsunuz"* denmesi üzerine *"Biz kamu kuruluşu değiliz, özel bir sektörüz. Bu bir tercihtir"* diyerek halkına karşı iktidarın hizmetinde bir gazeteciliğin nasıl yapıldığına tam bir örnek vermiş oldu. Gazetecilik ise bir tercih değil, bir "hakikat arayışıdır", halkına ülkenin en can alıcı sorunu olan Kürt sorunu, HDP ve diğer konularda gerçekleri anlatmaktır. Buna cesaret edemeyenler ancak iktidarın "aydın" trolleri olabilir. Her gazetecinin, aydının nerede duracağı şüphesiz kendi tercihidir. İktidarın yanında da yer alabilir. Ama ebediyen ölmeyecek olanlar halkının gönlünde taht kurabilen aydınlar olacaktır.

Diğer aydın Adil Gür. A&R Araştırma Şirketi'nin Genel Müdürü Adil Gür'ün İdlib'deki gelişmelerle ilgili Haber Türk TV'de katıldığı bir programda söylediği sözler Türk aydının çapını, kullandığı şoven iktidar dilini, üstün erkek dil ve anlayışını sergilemesi açısından çok ilginçtir. Adıl Gür şöyle diyor: *"Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur. Türk'ün dostu Kürt, Kürt'ün dostu Türk'tür. İkisi de ayağını denk alsın. Ayıdan post, Rus'tan dost olmaz. Stüdyodaki ve ekran başındaki tüm kadınlardan özür dileyerek söylüyorum, Ruslardan başka türlü dost olur sadece. Yoksa siyasi anlamda dost olmalarını görmek mümkün değil. O yüzden Türkiye kendi göbeğini kendi kesmeli"*. Egemen erkek Türk aydınının bütün vasıfları bu söylemde gizlidir. Türk'ün Türkt'en başka neden dostu yok? Eğer Türk kendisiyle yüzleşsin,

tüm dünya dostu olur. Gür'ün tavrı tarihi ile yüzleşmekten kaçan iktidarın tavrıdır. Her gün başına bomba yağdıran Kürt'ten Türk dostluğu istemek şoven bir dildir, Erdoğan dilidir. Adil Gür bu dili kullanıyor. Şüphesiz bu kapitalist düzende devletler arasında dostluk, Ruslarla da, çıkar ilişkilerine dayanır. Ama Kurtuluş Savaşı'nda Türk'ün en büyük dostu Sovyetler'di, Lenin'di. Bugünkü Türkiye Cumhuriyeti Sovyetler sayesinde var olabildi. Rus kadınları için söylenen ise, yalnız tek tek Rus kadınlarına değil, tüm Rus halkına yapılan cinsel bir hakarettir, bu devletler arası ilişkilerin bozulmasına bile neden olabilir. Aynı şey Türk kadınları için söylenseydi, erkek Türk aydınının nasıl kükreyeceği belli olmazdı. Her ne kadar özür dilemek egemen Türk erkeğine yakışmazsa da, Adil Gür'ün hemen Rus halkından özür dilemesi en azından "Reisi" Erdoğan'ın çıkarınadır.

Egemen erkek Türk aydınının halkına, özellikle kadınlara bakışını bir örnek de en yüksek mahkeme Yargıtay yargıçlarının aldığı karardır. Yargıtay, iş yerinde çalışan bir kadına *"fıstık gibisin"* diyerek kalçasına dokunan müdürün hareketini cinsel taciz olarak değil, "babacan tavır" olarak değerlendirip, müdürün beraatına hükmetmiştir. Bunca yıl eğitim görmüş, tecrübe sahibi olmuş en yüksek yargıçların tavrı bu olursa bu halk bu aydınlardan ne bekleyebilir. Kocaman bir hiç! Bunlar halkın aydınları, okumuşları değildir. Halkımızın yapacağı tek şey, az da olsa kendi aydınına sahip çıkmak ve onun etrafında toparlanmaktır.

BM genel Kurul Başkanlığı seçimi zafer mi, rezillik mi?

Şimdi de Türk aydınının tavrına dış politikadan bir örnek. Türk aydın ve yöneticilerinin kendini vatandaşına karşı elit, üstün gören, ama aynı zamanda özellikle uluslararası alanda kendini ve ülkesini aşağılatan sayısız tutum ve davranışı vardır. Buna son örnek diplomat Volkan Bozkır'ın 75. Dönem Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurul Başkanlığına seçilmesi sırasında hükümetin ve okumuş, kılmış bürokratların, aydınların tutumudur.

18 Haziran'da Volkan Bozkır 75. Dönem Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurul Başkanlığı'na seçildi. 192 devletten 178'inin oyunu aldı, üç devlet: Yunanistan, Kıbrıs ve Ermenistan geçersiz oy kullandı, 11 ülke de çekimser kaldı. Hükümet bu oylamayla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı: *"Türkiye Cumhuriyeti tarihinde böyle bir olayda 178 oy almak hemen hemen hiç görülmedi. 192 üye arasından 178 oy almak büyük bir başarı. Tüm dünyada da büyük bir destek görüldü."* Türk elitlerine komşumuz olan üç ülkenin karşı oy kullanması ve daha çok bölgemizden olduğu tahmin edilen 11 ülkenin çekimser kalması hiç önemli değildir, önemli olan BM üyesi olan 192 ülkeden 178'inin oyunu alabilmektir. Bu da tarihsel bir başarıdır, bir zaferdir, gerisi teferruattır.

Gerçekten bu bir başarı, zafer midir, yoksa bir yüz karası rezillik midir? Birleşmiş Milletler teşkilatının 75 yıllık tarihinde bir Genel Kurul Başkanı ilk kez bir oylamayla seçiliyor. Genel Kurul Başkanları sembolik olduğu için şimdiye kadar BM Genel Kurulunda sırası gelen bölgenin gösterdiği başkan adayı oylamaya bile konmadan alkışlarla seçilmiştir. Bu yıl dönem başkanlığı sırası Batı Avrupa'da idi. Türkiye Erdoğan'ın emir ve talimatıyla başkanlığa talip oldu. Batı Avrupa ülkelerinden Yunanistan ve Kıbrıs Türkiye'nin adaylığına karşı çıktı. Buna sonra Ermenistan da dâhil oldu. Tartışma büyüyünce daha birçok ülkenin Türkiye'nin adaylığını tasvip etmediği görüldü.

Şimdi bu durumda ne yapmak gerekirdi? Erdoğan hükümetinin, Volkan Bozkır'ın ve bürokrat aydınların oturup bir düşünmesi gerekmez miydi? Komşuların seni istemiyor, en yakın çevrende, bölgende olan ülkeler de seni istemiyor. O zaman bu durum karşısında yapılacak en doğru iş adaylıktan çekilip, bir durum değerlendirmesi yapmak değil midir? Hayır, Türk aydını bunu yapmaz. *"Bu melanet komşular zaten ezeli Türk'ün düşmanıdır"* der ve bildiğini okur. Ama *"komşularımız neden bize karşıdır, "düşmandır""* diye sormaz. *"Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur"* der çıkar. Ama kendinin kendinden başka dostu olmayan bir insan, bir devlet bu dünyada nasıl yaşayabilir diye sormaz. O hep haklıdır, haklı olduğu için de yalnızdır. Böylesi bir paradoks şimdiye kadar görülmemiştir, Türk aydınına özgüdür.

BM'de oy veren 178 ülke oylama sembolik olduğu için oy verdiler, ama bir kez daha tüm dünya gördü ki, komşularıyla ve bölgesindeki ülkelerle sorunu olan ve onlar tarafından isten-

meyen bir Erdoğan Türkiyesi var. Yalnız 178 oy değil, oylamanın kendisi bir yüz karasıdır. Bir kez daha dünyaya ancak bu kadar rezil olunabilirdi. Bu oylamadan çıkarılacak ders tarihi zafer naraları atmak değil, tarihimizle yüzleşmeye başlamak olmalıydı. Bu yüzleşmeyi yapmak, ülke gerçeklerini olduğu gibi görmek ve halkına anlatmak Türk aydınının görevidir. Bugün Türkiye dediğimiz ve üzerinde yaşadığımız bu topraklar bir zamanlar Ermenilerin, Rumların da vatanıydı. Bu topraklar bugün hâlâ Kürtlerin, Lazların ve diğer halkların da üstünde yaşadığı vatandır. Yüz yıl önce Ermeniler katledilmiş, Rumlar sürülmüştür. Kürtlere karşı da bugün şiddetlenerek sürdürülen yüz yıllık bir inkâr ve asimilasyon savaşı yürütülmektedir. Hemen hemen elli yıldır Kıbrıs'ın yarısı Türkiye'nin kontrolündedir. Kandil'e, Rojova'ya her gün saldırılmaktadır. Suriye ve Libya'ya müdahale devam etmektedir. Türkiye Orta Doğu'nun çıban başı durumundadır. Türk aydını tüm bunları halkının bilincine çıkartmalıdır. Bu zulüm bitmeden, bu halklardan özür dilenmeden, barışmadan ve helâlleşmeden bu topraklarda Türklerin huzur bulamayacağını halkına anlatmaktır. İçte huzur ve barışı, dışta komşularla barış ve dostluğu sağlamak biz Türklerin elindedir. Ama bunu yapacak ve direnecek aydın nerede? Bugün ülkede maalesef Ayasofya'nın cami yapılmasına, Hasankeyf'in sular altında kalmasına bile karşı çıkamayan bir "aydın" var.

Halkının vicdanı olan aydın

Aydın genel olarak halkının vicdanı olarak bilinir. Ama bu demokratik ülkeler için geçerlidir. Faşist, otoriter, diktatörler ülkesi için geçerli değildir. Bu ülkelerde aydın Erdoğan Türkiye'sinde olduğu gibi iktidarın "hınk" deyicisi, trolleridir. Bunlar talanın, yağmanın, vurgunun, halkını, işçi ve emekçileri ezenlerin, sömürenlerin sözcüleridir. Halkının vicdanı olan bunlar değil, sol ve demokratik aydınlardır. Ama Türkiye'de bu aydınlara yaşam hakkı tanınmamaktadır.

Daha Türk devleti kurulurken halkın ilk aydınları, Suphiler Karadeniz'de boğdurulmuştur. Sonraki yıllarda halkın gerçek aydınları olan komünistler: Nazımları hapislerde çürütülmüş, Sabahattin Aliler katledilmiştir, Kürt aydın ve liderler ise ya sürülmüş, ya da idam sehpalarında katledilmiştir. Üniversiteler

Soldan sağa Pertev Naili Boratav, Niyazi Berkes, Behice Boran mahkemede

sürekli şekilde sol, demokratik, ilerici, devrimci, komünist aydın ve akademisyenlerden temizlenmiştir. Üniversiteden ilk atılma 1947 yılında Behice Boran, Pertev Naili Boratav ve Niyazi Berkes'le başlamış, 1959'da 49 Kürt aydın ve öğrencisinin "bölücülük" suçuyla tutuklanmasıyla devam etmiş ve her darbeyle birlikte artarak sürdürülmüştür. 1960 darbesinde 147 akademisyen işten atılmış, buna 147'liler olayı denmiştir. 12 Mart darbesiyle halkın bağrından gelen genç bir aydın kesim, Denizler, Çayanlar , Sinan Cemgiller idam sehpalarında, Nurhak Dağları'nda, Kızıldere'de yok edilmişlerdi. 12 Eylül'de 1402'liler olarak bilinen 4981 akademisyenin işine son verilmiş, çoğu sürgüne gitmiştir. 15 Temmuz darbesinden sonra KHK'lılar olarak adlandırılan sayısı bilinemeyecek kadar yüksek olan akademisyen üniversiteden atılmıştır, sürülmüştür. Bu ülkede sol, demokratik, devrimci, komünist aydın olmak çiledir. Ama bu aydınlara halkı ve ülkesi için çalışmak ve gerekirse bedel ödemek en büyük mutluluktur.

Şimdiye kadarki tüm iktidarlar tüm bu temizlik eylemlerine rağmen halkının yanında yer alan, onun vicdanı olan ve onun istemlerini ifade eden ve onlarla birlikte savaşan aydınların yetişmesini engelleyememişlerdir. Bugün hem Kürt hem Türk halkından binlerce aydını yurt içinde ve dışında Türkiye halklarının, işçi ve emekçilerinin kurtuluşu, özgürlüğü ve demokratik bir Türkiye için birlikte mücadelesi yeniden büyümeye ve gelişmeye başlamıştır. Bu birlikte mücadele güçlendikçe Erdoğan'ın faşist rejiminin sonu da yaklaşacaktır.